

Η επίδραση του Financial Fair Play στις ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες: Μελέτη περίπτωσης της Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός

Τζαχρήστου Χ. Έλλη

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων απόκτησης Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού του Παν/μίου Πελοποννήσου στην κατεύθυνση «Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

**Σπάρτη
(2023)**

Εγκεκριμένο από την Εξεταστική Επιτροπή

Επιβλέπων: Παναγιώτης Δημητρόπουλος, ΕΕΠ

2^ο Μέλος: Ανδρέας Παπαδόπουλος, ΕΕΠ

3^ο Μέλος: Ουρανία Βρόντου, Καθηγήτρια Τ.Ο.Δ.Α.

:

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 18 (Λόγοι και διαδικασία διαγραφής από το ΠΜΣ) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας (ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 30/06/2023

Η Δηλούσα

Τζαχρήστου Χ. Έλλη

Copyright © Έλλη Τζαχρήστου, 2023

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Έλλη Χ. Τζαχρήστου: Η επίδραση του Financial Fair Play στις Ελληνικές Ποδοσφαιρικές Ομάδες. Μελέτη περίπτωσης της Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός
(Με την επίβλεψη του Παναγιώτη Δημητρόπουλου, ΕΕΠ)

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετηθεί η επίδραση του κανονισμού U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations (Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων) στην περίπτωση της ΠΑΕ Παναθηναϊκός. Ο Κανονισμός αδειοδότησης ομάδων δημιουργήθηκε από την Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (U.E.F.A.), προκειμένου να δημιουργηθεί το κατάλληλο περιβάλλον στο οποίο θα πρέπει να αναπτυχθεί το ποδόσφαιρο στην Ευρώπη. Στόχος του είναι να βοηθήσει τους συλλόγους να εισάγουν περισσότερο ορθολογισμό στην οικονομική τους κατάσταση, να λειτουργήσουν στη βάση των δικών τους εσόδων και με λελογισμένες δαπάνες έχοντας ως απώτερο σκοπό το μακροπρόθεσμο όφελος του ποδοσφαίρου. Η εναρμόνιση με τον κανονισμό Αδειοδότησης και το Financial Fair Play έχει επηρεάσει τα οικονομικά στοιχεία και μεγέθη των ομάδων Ευρώπη. Τα στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, είναι οι Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ΠΑΕ Παναθηναϊκός που έχουν συνταχθεί με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας. Θα εξεταστούν οι μεταβολές που παρουσιάστηκαν στα αποτελέσματα χρήσης, καθώς και στα επιμέρους κονδύλια των αποτελεσμάτων χρήσης στην υπό εξέταση περίοδο και συγκεκριμένα για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και 2021-2022. Με την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής, διαπιστώνεται και αποτυπώνεται η επιρροή που είχε ο Κανονισμός Αδειοδότησης στα οικονομικά στοιχεία της ΠΑΕ Παναθηναϊκός.

Λέξεις κλειδιά: *Financial Fair Play, Οικονομική Επίδραση, Οικονομική Ανάλυση, Ποδοσφαιρική Βιομηχανία, ΠΑ.Ε. Παναθηναϊκός*

ABSTRACT

Elli C. Tzachristou: The impact of Financial Fair Play in Greek Football Teams. Case study of Panathinaikos F.C.

(With the supervision of Panagiotis Dimitropoulos, SES)

The scope of this thesis is to study the effect of the U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulation in the case of Panathinaikos FC. This Regulation was created by the Union of European Football Associations in order to create the appropriate environment in which football should develop in Europe. Its aim is to help clubs to introduce more rationality into their financial situation, to operate on the basis of their own internal and rational costs with the ultimate goal of the long-term benefit of football. Club Licensing and Financial Fair Play Regulation has affected the financial data and sizes of the European clubs. The data used for this thesis are the Annual Consolidated Financial Statements of Panathinaikos F.C. which have been drawn up based on article 47 of the Club Licensing Regulation of the Hellenic Football Federation. It will be examined the effect that were presented in the income statement, as well as in the balance sheet in the period under review, and specifically for the financial years from 2012-2013 to 2021-2022. With the completion of this work, it is established and reflected the impact that U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulation had on the financial data of Panathinaikos FC.

Keywords: Financial Fair Play, Financial Impact, Financial Analysis, Football Industry, Panathinaikos F.C.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ειλικρινά τον κ. Δημητρόπουλο Παναγιώτη, Επιβλέποντα καθηγητή μου στην εργασία αυτή, για την καθοδήγηση του, την υποστήριξη αλλά και την υπομονή του σε όλη τη διάρκεια αυτής της προσπάθειας.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω και στα άλλα δύο μέλη της Επιτροπής, την κ. Βρόντου Ουρανία και τον κ. Ανδρέα Παπαδόπουλο, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξαν, καθώς και στην κ. Κουρτεσοπούλου Άννα, για την βοήθεια της καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω την Παναθηναϊκός Α.Ο. Π.Α.Ε. για την παροχή των στοιχείων βάσει των οποίων στηρίχθηκε αυτή η έρευνα.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους δικούς μου ανθρώπους για τη συμπαράσταση και την ψυχολογική υποστήριξη που μου προσέφεραν για την ολοκλήρωση των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	IV
ABSTRACT	V
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	VIII
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	XI
1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
Σκοπός εργασίας.....	9
2.ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΜΑΔΩΝ – U.E.F.A. CLUB LICENSING & FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS	11
2.1 Ιστορική αναδρομή Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων -Financial Fair Play	11
2.2 Σκοπός - Διαδικασία Αδειοδότησης Ομάδων	14
2.3 Επίδραση του Κανονισμού - Απολογιστικές αναφορές παραβιάσεων από το Club Financial Control Body (C.F.C.B.)	22
3. ΜΕΘΟΔΟΣ	34
3.1 Η περίπτωση της Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ.....	34
3.2 Μέσα συλλογής δεδομένων.....	37
3.3 Σημαντικά γεγονότα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη	39
4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	41
4.1 Μελέτη κονδυλίων Αποτελεσμάτων Χρήσεων για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022.....	41
4.2 Μελέτη Κονδυλίων Ισολογισμών για τις χρήσεις 2013-2022	77
4.3 Μελέτη Οικονομικών στοιχείων Financial Fair Play για τις χρήσεις 2013-2022.....	104
5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ .	115
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	125
Οικονομικά στοιχεία Παναθηναϊκός Α.Ο. Π.Α.Ε. χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022.	125
Πίνακες από Παναθηναϊκός Α.Ο. Π.Α.Ε.	130

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Σύνοψη Κριτηρίων αδειοδότησης στον κανονισμό	16
Πίνακας 2. Ομάδες που ερευνήθηκαν από CFCB και ποινές που τους επιβλήθηκαν την περίοδο 2019-2020	26
Πίνακας 3. Ομάδες που ερευνήθηκαν από CFCB και ποινές που τους επιβλήθηκαν την περίοδο 2020-2021	27
Πίνακας 4. Ομάδες που ερευνήθηκαν & στις οποίες δεν επιβλήθηκαν ποινές την περίοδο 2017-2019	30
Πίνακας 5. Ομάδες που ερευνήθηκαν & οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement με το C.F.C.B. Investigation chamber την περίοδο 2017-2019	30
Πίνακας 6. Ομάδες που ερευνήθηκαν & παραπέμφθηκαν στο C.F.C.B. Adjudicatory chamber την περίοδο 2017-2019	31
Πίνακας 7. Ομάδες που ερευνήθηκαν & οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement με το C.F.C.B. Investigation chamber ή τους επιβλήθηκε πρόστιμο την περίοδο 2019-2020	32
Πίνακας 8. Ομάδες οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement και τους επιβλήθηκε πρόστιμο την περίοδο 2021-2022	33
Πίνακας 9i. Μεταβολή ανά χρήση Αποτελεσμάτων μετά από φόρους χρήσεων 2012 - 2013 έως 2021-2022	41
Πίνακας 9ii. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Αποτελεσμάτων Χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	43
Πίνακας 10. Ποσοστό Κάλυψης Ζημιών χρήσης με Ταμειακές Εισφορές Μετόχων ανά χρήση για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	45
Πίνακας 11. Συγκριτική μεταβολή Ποσοστού Κάλυψης Ζημιών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	47
Πίνακας 12. Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	49
Πίνακας 13. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λειτουργικών Εσόδων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	51
Πίνακας 14. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Εισιτήρια για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	52
Πίνακας 15. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Εισιτήρια χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	53
Πίνακας 16. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Χορηγία και Διαφήμιση για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	54
Πίνακας 17. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Χορηγία & Διαφήμιση χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	55
Πίνακας 18. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	56
Πίνακας 19. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης 2012-2013 έως 2021-2022	57
Πίνακας 20. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	58
Πίνακας 21. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Αλληλεγγύη UEFA και Χρηματικά Έπαθλα 2012-2013 έως 2021-2022	59
Πίνακας 22. Μεταβολή ανά χρήση Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022	60
Πίνακας 23. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων 2012-2013 έως 2021-2022	61
Πίνακας 24. Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	62
Πίνακας 25. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-	64

2013 έως 2021-2022	
Πίνακας 26. Ανάλυση Κόστους Πωλήσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	65
Πίνακας 27. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	66
Πίνακας 28. Ανάλυση Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	67
Πίνακας 30. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	68
Πίνακας 31. Ανάλυση Απομείωσης και Απόσβεσης χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	69
Πίνακας 32. Ανάλυση Απομείωσης Παγίων Περιουσιακών στοιχείων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	70
Πίνακας 33. Ανάλυση Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	71
Πίνακας 34. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων 2012-2013 έως 2021-2022	72
Πίνακας 35. Ανάλυση Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	73
Πίνακας 36. Μεταβολή Αριθμοδεικτών Γενικής και Ταμειακής Ρευστότητας χρήσεων 2012-2013 έως και 2021-2022	76
Πίνακας 37. Μεταβολή Αριθμοδεικτών Διάρθρωσης Κεφαλαίων & Βιωσιμότητας χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	78
Πίνακας 38. Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων χρήσεων 2012-2013 έως και 2021-2022	80
Πίνακας 39. Μεταβολή Συνολικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	82
Πίνακας 40. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Συνολικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	83
Πίνακας 41. Ποσοστιαία Διάρθρωση Συνολικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	84
Πίνακας 42. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	85
Πίνακας 43. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	86
Πίνακας 44. Ανάλυση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	88
Πίνακας 45. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	89
Πίνακας 46. Διάρθρωση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	91
Πίνακας 47. Ποσοστιαία Διάρθρωση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	92
Πίνακας 48. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	93
Πίνακας 49. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022	94
Πίνακας 50. Ανάλυση Κυκλοφορούντος Ενεργητικού χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022	95
Πίνακας 51. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Κυκλοφορούντος Ενεργητικού χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	97
Πίνακας 52. Ανάλυση σχέσης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	98
Πίνακας 53. Ανάλυση Απαιτήσεων/Υποχρεώσεων από Μεταγραφές χρήσεων 2012-	99

2013 έως 2021-2022	
Πίνακας 54. Ποσά Προσαρμογών «Break even adjustments» χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	104
Πίνακας 55. Αναπροσαρμοσμένα Αποτελέσματα χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	104
Πίνακας 56. Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα Μέρη χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	105
Πίνακας 57. Αποτέλεσμα Ισοσκελισμού Εσόδων -Εξόδων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	106
Πίνακας 58. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Σχετικών Εσόδων από χρήση 2012-2013 έως 2021-2022	108
Πίνακας 59. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Σχετικών Εξόδων από χρήση 2012-2013 έως 2021-2022	109

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Γράφημα 1. Εξέλιξη των Ληξιπρόθεσμων Οφειλών την 30/06, από το 2014-2021	26
Γράφημα 2. Εξέλιξη Ετήσιου Break-Even αποτελέσματος, FY 2016-FY2018	28
Γράφημα 3. Μεταβολή Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	42
Γράφημα 4. Αποτελέσματα Χρήσης vs Ταμειακές Εισφορές Μετόχων	45
Γράφημα 5. Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων ανά κονδύλι χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	49
Γράφημα 6. Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων ανά κονδύλι χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	63
Γράφημα 7. Ανάλυση Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	73
Γράφημα 8. Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022	80
Γράφημα 9. Αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων σε σχέση με τις Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022	106

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ποδόσφαιρο ή αλλιώς «ο βασιλιάς των σπορ» όπως έχει συνηθιστεί να αποκαλείται, αποτελεί το πιο δημοφιλές άθλημα στον κόσμο. Σύμφωνα με στοιχεία, στις αρχές του 21^{ου} αιώνα «...ασχολούνταν με αυτό περισσότεροι από 250 εκατομμύρια αθλητές σε περισσότερα από 200 κράτη...». Η Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (U.E.F.A.) αντιλαμβανόμενη ότι το ποδόσφαιρο θα μπορούσε να αποτελέσει ένα «προϊόν» το οποίο θα μπορούσε να προσελκύσει εξωτερικούς επενδυτές - έμμεσους χρηματοδότες όπως για παράδειγμα χορηγούς, και τηλεοπτικούς πάροχους, θέλησε να δημιουργήσει το κατάλληλο περιβάλλον στο οποίο θα μπορούσε να αναπτυχθεί το ποδόσφαιρο στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό, δημιούργησε τον κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων και Financial Fair Play, ουσιαστικά ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο, βάσει του οποίου θα πρέπει να λειτουργούν οι ομάδες προκειμένου να αποκτήσουν αλλά και να αποδείξουν σε τρίτους ότι έχουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο «ποιότητας».

Σύμφωνα με τον Κανονισμό, σκοπός του είναι «...να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική δυνατότητα των ομάδων, αυξάνοντας την διαφάνεια και αξιοπιστία τους, να δώσει την απαραίτητη σημασία και έμφαση στην προστασία των πιστωτών και να διασφαλίσει ότι οι ομάδες τακτοποιούν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους εργαζόμενους τους, στις ασφαλιστικές/φορολογικές αρχές και στις άλλες ομάδες, να εισάγει περισσότερη πειθαρχία και ορθολογισμό στην οικονομική κατάσταση των ομάδων, να ενθαρρύνει τις ομάδες να λειτουργούν στη βάση των δικών τους εσόδων, να ενθαρρύνει τις λελογισμένες δαπάνες με σκοπό το μακροπρόθεσμο όφελος του ποδοσφαίρου, να προστατέψει την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και διατήρηση των ποδοσφαιρικών ομάδων στην Ευρώπη...». Με βάση τα λεγόμενα της U.E.F.A., από την πρώτη εφαρμογή του κανονισμού παρουσιάστηκε βελτίωση στα οικονομικά στοιχεία των ομάδων που αγωνίζονταν στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Ο Κανονισμός Αδειοδότησης και το Financial Fair Play έχει δημιουργήσει ένα πρόσφορο και ενδιαφέρον αντικείμενο μελέτης και έρευνας. Από την εφαρμογή του και έπειτα έχουν υπάρξει αρκετές μελέτες που αναφέρονται στην επίδραση του, είτε αφορά οικονομικές επιδόσεις συγκεκριμένων ομάδων ή μεμονωμένα ευρωπαϊκά πρωταθλήματα, είτε διάφορες συσχετίσεις που μπορούν να γίνουν και αφορούν την επίδραση του σε διοικητικές αποφάσεις, αγωνιστικές επιδόσεις, οργανωτική δομή. Υπάρχουν και μελέτες που αναφέρονται σε λογιστικούς χειρισμούς και τρόπους που έχουν εξελίξει οι ομάδες για να διαχειριστούν και να «ξεπεράσουν» το Financial Fair Play. Στο πλαίσιο αυτό, στην παρούσα εργασία θα μελετήσουμε την επίδραση που είχε στα οικονομικά στοιχεία ο Κανονισμός

Αδειοδότησης Ομάδων U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations στο ελληνικό ποδόσφαιρο, και πιο συγκεκριμένα στην περίπτωση της Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ. Θα αναλύσουμε δια μέσου των οικονομικών καταστάσεων της τα οικονομικά στοιχεία για την περίοδο από 2012-2013 έως 2021-2022 καθώς και τα στοιχεία που αφορούν τον ισοσκελισμό των Εσόδων-Εξόδων και θα διατυπώσουμε την επίδραση που είχε σε αυτά ο κανονισμός.

Στο Κεφάλαιο 2, θα γίνει αναφορά στον Κανονισμό Αδειοδότησης Ομάδων, παρουσιάζοντας μια ιστορική αναδρομή του, τον σκοπό δημιουργίας του και θα γίνει μια σύντομη περιγραφή των διαδικασιών και των ζητούμενων στοιχείων που ορίζονται δια μέσω αυτού και τέλος, δια μέσου της απολογιστική αναφοράς της U.E.F.A. θα γίνει μια παρουσίαση της επίδρασης που είχε το Financial Fair Play στα οικονομικά στοιχεία των ευρωπαϊκών ομάδων. Στο Κεφάλαιο 3, θα γίνει μια συνοπτική παρουσίαση της ιστορίας του Παναθηναϊκού από την ίδρυση του έως και σήμερα, εστιάζοντας σε σημαντικά αγωνιστικά και εταιρικά γεγονότα, αλλά και στην πορεία του σε ότι αφορά την εναρμόνιση του με τους κανόνες του Financial Fair Play και θα αναλυθεί η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για την μελέτη των οικονομικών στοιχείων της Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ. Στο Κεφάλαιο 4, θα αναλύσουμε τα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. και θα μελετήσουμε δια μέσου των αποτελεσμάτων αυτών την επίδραση που είχε ο κανονισμός στα οικονομικά στοιχεία της. Στο Κεφάλαιο 5, θα γίνει μια ανασκόπηση της εργασίας και θα αποτυπωθεί συνοπτικά η επίδραση που είχε ο κανονισμός Financial Fair Play στα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ.

Όπως προαναφέρθηκε, αρκετές είναι οι έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο σχετικά με την επίδραση που είχε το Financial Fair Play στο ποδόσφαιρο. Οι Sendy et al. (2014) μελετούν την εφαρμογή του κανονισμού Financial Fair Play στην Ευρώπη και πιο συγκεκριμένα, στην Arsenal F.C. και στη Manchester United F.C. Με βάση τις οικονομικές καταστάσεις των ομάδων αυτών για τα έτη 2010-2012, συμπεραίνουν ότι οι ομάδες πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονισμού, ενώ με βάση την εκτίμηση τους επί των αριθμοδεικτών ρευστότητας, φερεγγυότητας, αποδοτικότητας και κερδοφορίας η Arsenal παρουσιάζεται η τα οικονομικά της στοιχεία είναι σε καλύτερο επίπεδο σε σχέση με τα αντίστοιχα στοιχεία της Manchester United. Όμως, όταν η σύγκριση των οικονομικών στοιχείων έγινε με τα στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του Financial Fair Play, παρατηρείται ότι και οι δύο ομάδες παρουσιάζουν προβλήματα φερεγγυότητας, καθώς έχουν

χαμηλή κερδοφορία λόγω των χρηματοδοτικού κόστους που δημιουργείται από το μεγάλο ποσό χρεών που έχουν και λόγω των υψηλών δαπανών των μισθών και αμοιβών τους.

Οι Peeters και Szymanski (2014) διερευνούν την αλληλεπίδραση του Financial Fair Play με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μελετούν την επίδραση του Financial Fair Play στις αθλητικές επιδόσεις και οικονομικές των ομάδων στις ποδοσφαιρικές ομάδες της Ευρώπης. Για την έρευνα χρησιμοποιούν οικονομικά στοιχεία (αποτελέσματα χρήσεων, έσοδα και δαπάνες για μισθούς και αμοιβές, πάγια) και δείκτες (όπως αποτελέσματα αγώνων, βαθμολογίες από τα πρωταθλήματα Ιταλίας, Αγγλίας, Ισπανίας και Γαλλίας) και συμπεραίνουν ότι ο κανονισμός του Financial Fair Play είναι ένα μέσο το οποίο μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των δαπανών αμοιβών και μισθών, συντηρώντας τα έσοδα στα ίδια επίπεδα.

Ο Dimitropoulos (2016) ερευνά στοιχεία από 109 ποδοσφαιρικές ομάδες στην Ευρώπη που διαλέγουν για τον Οικονομικό έλεγχο της χρήσης τους τις μεγάλες ελεγκτικές εταιρείες («BIG 4»: Deloitte, Ernst & Young, K.P.M.G., P.W.C.), και εξετάζει εάν μετά την εφαρμογή του Financial Fair Play το κριτήριο για την επιλογή των Ελεγκτικών εταιριών έχει τροποποιηθεί. Η υπό εξέταση περίοδος χωρίζεται: στην περίοδο από το 2008 έως το 2010 όπου δεν είχε τεθεί σε εφαρμογή το Financial Fair Play και στην περίοδό μετά την εφαρμογή του και πιο συγκεκριμένα από το 2011 έως το 2014. Διαπιστώνει ότι οι ομάδες, με υψηλή μόχλευση επιλέγουν για τον έλεγχο των οικονομικών τους καταστάσεων πιο «χαμηλής ποιότητας» ελεγκτικές φίρμες ώστε να καλύψουν την οικονομική τους κατάσταση από τις κανονιστικές αρχές, ενώ οι λιγότερο κερδοφόρες ομάδες καταφεύγουν σε ελεγκτικές εταιρείες ανάμεσα από τις «BIG 4» ώστε να τους βοηθήσουν να εναρμονιστούν με κριτήρια του Financial Fair Play. Ισχυρότερες ομάδες καθώς και ομάδες στις οποίες μετέχουν ιδιοκτησιακά ξένοι επενδυτές επιλέγουν υψηλής ποιότητας ελεγκτικές εταιρείες.

Οι Dimitropoulos et al. (2016), μελετούν κατά πόσο το Financial Fair Play είχε επίδραση σε ότι αφορά την ποιότητα των λογιστικών βιβλίων των ομάδων. Εξετάζοντας στοιχεία από πολλές ομάδες ποδοσφαίρου στην Ευρώπη για την περίοδο από 2008 έως 2014, ερευνούν τα στοιχεία που αφορούν τα κέρδη τους και πιο συγκεκριμένα την διαχείριση τους, τυχόν αλλαγές που μπορεί να έχουν προκύψει στην επιλογή των Ελεγκτικών Εταιριών που είχαν αναλάβει τους ελέγχους χρήσης κατά την υπό εξέταση περίοδο τον λογιστικό συντηρητισμό και διαπιστώνουν πως μετά την εφαρμογή του Financial Fair Play, οι διοικήσεις των ομάδων προκειμένου να αδειοδοτηθούν και προωθούν την εικόνα

οικονομικών, ισχυρών οργανισμών εις βάρος όμως της της ποιότητας της λογιστικής τους πληροφόρησης.

Οι Acero et al. (2017) ανέλυσαν την αλληλεπίδραση που είχαν οι οικονομικές επιδόσεις και η ιδιοκτησιακή δομή σε ομάδες των μεγαλύτερων ευρωπαϊκών πρωταθλημάτων (στην Αγγλία, στην Γαλλία στην Γερμανία, στην Ισπανία και στην Ιταλία) για την περίοδο από 2007 - 2008 (πριν την εφαρμογή του Financial Fair Play) και το 2012 - 2013 (μετά την εφαρμογή του) και εξέτασαν τον αντίκτυπο που είχε σε αυτή το Financial Fair Play. Διαπίστωσαν ότι, ενώ την περίοδο πριν την εφαρμογή του Financial Fair Play ομάδες όπου είχαν διασπασμένη ιδιοκτησία, είχαν θετική/αρνητική επίδραση στην οικονομική τους επίδοση μετά από αύξηση/μείωση στον αριθμό των ιδιοκτητών της αντίστοιχα, μετά την εφαρμογή του κανονισμού αυτή η επίδραση άλλαξε.

Οι Dimitropoulos και Koronios (2018) μελετούν στοιχεία από πολλές ποδοσφαιρικές ομάδες στην Ευρώπη για την περίοδο από 2008 έως και 2016 και ερευνούν την προβλεψιμότητα των κερδών τους καθώς και την διατήρηση τους κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση της περιόδου. Διαπίστωσαν ότι οι ταμειακές ροές αποτελούν καλύτερο εργαλείο στην πρόβλεψη των κερδών σε σχέση με τις προβλέψεις των δεδουλευμένων. Συμπεραίνουν ότι μετά την εφαρμογή των κανόνων του Financial Fair Play, είναι πιο σημαντική η θετική επίδραση που έχουν οι ταμειακές ροές στην πρόβλεψη των κερδών καθώς η προβλεψιμότητα των κερδών αυξήθηκε την περίοδο αυτή. Η επίδραση αυτή είναι ακόμα πιο σημαντική σε ομάδες από πιο μικρά ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα σε σχέση με τα μεγάλα ("Big 5") καθώς οι ομάδες που συμμετέχουν σε αυτά έχουν μεγαλύτερη ανάγκη από τις επιχορηγήσεις της U.E.F.A. (αποτελούν μεγάλο ποσοστό των εσόδων τους) και γι αυτό τον λόγο έχουν περισσότερη ανάγκη και επιπλέον κίνητρο ώστε να κάνουν μια πιο σωστή προσέγγιση στις προβλέψεις τους.

Οι Dimitropoulos και Scafarto (2019) εξετάζουν την επίδραση που έχει το Financial Fair Play στην Ιταλία και πιο συγκεκριμένα στις ομάδες της πρώτης εθνικής την περίοδο από 2007-2017. Μελετούν την αγωνιστική απόδοση και την οικονομική επίδοση και χρησιμοποιούν και στοιχεία όπως τις δαπάνες για τις αμοιβές των ποδοσφαιριστών. Διαπιστώνουν ότι η εφαρμογή του Financial Fair Play έχει αλλάξει τον τρόπο βάσει του οποίου λειτουργούν επιχειρηματικά οι ποδοσφαιρικές ομάδες στην Ιταλία, καθώς ενώ πριν στόχευαν στα καλύτερα αποτελέσματα δια μέσου της καλύτερης απόδοσης, πλέον επιδιώκουν την κερδοφορία δια μέσου των μεταγραφών. Παρατηρούν ότι το Financial Fair Play είχε θετική επίδραση στις αγωνιστικές επιδόσεις σε σχέση με τις αμοιβές που δόθηκαν

για τις μεταγραφές ποδοσφαιριστών, θετική πάλι επίδραση στη σχέση που υπάρχει μεταξύ των οικονομικών αποτελεσμάτων και των κερδών από μεταγραφές ποδοσφαιριστών και αρνητική επίδραση στις αγωνιστικές επιδόσεις σε σχέση με τις αμοιβές που δίνονται στους ποδοσφαιριστές.

Ο Δούγκας (2020) μελετώντας οικονομικά στοιχεία από 10 ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες για την περίοδο από 2008 έως 2016 ελέγχει την επίδραση του κανονισμού Financial Fair Play στις οικονομικές και αθλητικές επιδόσεις τους χρησιμοποιώντας ως μέθοδο την ανάλυση γραμμικής παλινδρόμησης. Παρατηρεί ότι η εφαρμογή του Financial Fair Play δεν έχει επίδραση στη οικονομική απόδοση των συγκεκριμένων ομάδων. Στη συσχέτιση των αθλητικών με των οικονομικών επιδόσεων, διαπιστώνει ότι η σχέση βαθμοί πρωταθλήματος με καθαρά έσοδα ομάδων δεν επηρεάζεται από την εφαρμογή του κανονισμού, ενώ η θετική σχέση μεταξύ γκολ ανά τελικές προσπάθειες και καθαρών εσόδων μετά την εφαρμογή του κανονισμού γίνεται αρνητική.

Ο Signori (2021) μελετάει την επίδραση, τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες του Financial Fair Play, χρησιμοποιώντας οικονομικά στοιχεία από 8 μεγάλες ευρωπαϊκές ομάδες (Barcelona, Bayern Munchen, Paris Saint-Germain, Manchester City, Juventus, Galatasaray, Roma, Inter) για την περίοδο 2014-2015 έως 2018-2019, καθώς και τις «τεχνικές» (τρόπους) τους οποίους χρησιμοποιούν μεγάλες ποδοσφαιρικές ομάδες, προκειμένου να «αποφύγουν» τον κανονισμό Financial Fair Play. Διαπιστώνει ότι το Financial Fair Play έχει βελτιώσει τη γενική οικονομική κατάσταση στις ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες, αλλά θα πρέπει να υπάρξουν κάποιες αλλαγές σε αυτόν προκειμένου να αποφευχθούν οι «κακόβουλες τακτικές» και να αποκατασταθεί ο ανταγωνισμός και η ισορροπία στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο.

Από εκεί και πέρα, υπάρχουν επίσης αρκετές έρευνες σχετικά με τις οικονομικές επιδόσεις των ποδοσφαιρικών ομάδων στην Ευρώπη.

Σε ότι αφορά μελέτες που έχουν γίνει σε ομάδες ή ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα στην Ευρώπη, οι Barros και Leach (2006) ερευνούν την αθλητική και οικονομική απόδοση των ποδοσφαιρικών συλλόγων της 1^{ης} κατηγορίας στην Αγγλία. Το διάστημα που εξετάστηκε ήταν η περίοδος από 1998-1999 έως και 2002-2003. Τα οικονομικά στοιχεία που μελετήθηκαν ήταν ο τζίρος, οι δαπάνες για μισθούς και για τα στάδια και τα πάγια στοιχεία των ομάδων, ενώ σε ότι αφορά τα αθλητικά και αγωνιστικά στοιχεία μελετήθηκαν ο αριθμός των ποδοσφαιριστών, οι βαθμολογίες του πρωταθλήματος και οι συμμετοχές των ποδοσφαιριστών. Διαπιστώθηκε ότι οι ομάδες με μεγάλο τζίρο είχαν καλύτερες επιδόσεις

έναντι αυτών με πιο μικρό τζίρο, καθώς και ότι, μεγάλο ρόλο σε αυτό διαδραματίζει και η περιοχή στην οποία βρίσκεται η έδρα της ομάδας διότι πόλεις με υψηλό αριθμό κατοίκων ή πόλεις με μεγάλο βιοτικό επίπεδο προσδίδουν μεγάλους τζίρους στις ομάδες που βρίσκονται εκεί και συνήθως και υψηλότερη βαθμολογική θέση-βαθμούς στα πρωταθλήματα.

Οι Ascarí και Gagnerain (2006) αναλύουν ιστορικούς και πολιτιστικούς παράγοντες προκειμένου μελετήσουν τα οικονομικά στοιχεία της περιόδου 1992-1993 έως και 2002-2003 του ποδοσφαίρου στην Ισπανία. Διαπιστώνουν ότι οι ισπανικές αρχές υποστηρίζουν διαμέσου κινήτρων στηρίζουν το ποδόσφαιρο και ότι η οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το ποδόσφαιρο στην Ισπανία είναι σε καλύτερο επίπεδο από ότι είναι αντίστοιχα σε άλλες χώρες στην Ευρώπη. Αναφέρουν ότι απαιτούνται αλλαγές στην διάρθρωση του και παρατηρούν τη σημαντικότητα που έχει σε σχέση με την τηλεόραση και τα έσοδα που προκύπτουν από τις αναμεταδόσεις, τα οποία δεν αυξάνονται με τον ίδιο ρυθμό όπως παλιά.

Οι Barros et al. (2010) μελετούν την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων ομάδων ποδοσφαίρου που βρίσκονται στην Α΄ κατηγορία της Βραζιλίας λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικά (σύνολο εσόδων, τις αμοιβές των ποδοσφαιριστών και τα λειτουργικά κόστη της ομάδας) και αγωνιστικά στοιχεία (βαθμολογία ομάδας στο πρωτάθλημα και συμμετοχές ποδοσφαιριστών σε αγώνες) για την περίοδο 2006 - 2007. Διαπιστώνουν ότι οι ομάδες έχουν μεγάλα ποδοσφαιρικά χρέη, οφειλές σε κρατικούς φορείς και μεγάλα ανοίγματα σε δάνεια και ότι υπάρχει σχέση μεταξύ των οικονομικών και αθλητικών αποδόσεων, καθώς υπάρχει βελτίωση/επιδείνωση τους αντίστοιχα μετά από νίκες/ήττες. Αυτά η μη αποτελεσματική απόδοση των ομάδων δεν επηρεάζεται και δείχνει να υπάρχει εξάρτηση από τον γεωγραφικό τόπο στον οποίο βρίσκονται οι ομάδες αλλά ούτε και από το μέγεθος τους.

Οι Barajas και Rodríguez (2010) μελετούν την οικονομική εικόνα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου στην Ισπανία. Τα στοιχεία που λαμβάνουν υπόψη τους αφορούν εκείνη την περίοδο και συμπεριλαμβάνουν ομάδες που αγωνίζονται στις 2 πρώτες κατηγορίες του ισπανικού πρωταθλήματος και αναλύουν τη σχέση μεταξύ του της αγωνιστικής επίδοσης των ομάδων, των δαπανών για αμοιβές και το μέγεθος του πρωταθλήματος στο οποίο συμμετέχουν. Παρατηρούν ότι οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το ποδόσφαιρο στην Ισπανία δεν είναι καλή και ότι η προσπάθεια των ομάδων να πετύχουν καλύτερες αγωνιστικές επιδόσεις δια μέσου της απόκτησης πιο επιτυχημένων ποδοσφαιριστών δημιουργούν σημαντικά οικονομικά προβλήματα στις ομάδες Τέλος, διαπιστώνουν την επίδραση που έχουν τα έσοδα από τηλεοπτικά δικαιώματα με τα οικονομικά αποτελέσματα των ομάδων.

Ο Procházka (2012) μελετάει την οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκεται το επαγγελματικό ποδόσφαιρο στην Τσεχία την περίοδο 2005-2006 έως 2009-2010. Ερευνά τα στοιχεία των αποτελεσμάτων χρήσης και του ισολογισμού σε ομάδες της πρώτης και δεύτερης κατηγορίας και διαπιστώνει ότι το ποδόσφαιρο στην Τσεχία έχει πολύ κακή οικονομική εικόνα και ότι αρκετές ομάδες είναι στο όριο της πτώχευσης, ενώ πολλές ομάδες δεν είναι συνεπείς στην υποβολή της δήλωσης εισοδήματος τους.

Οι Pradhan et al. (2016) ερευνούν την οικονομική απόδοση την οποία είχαν οι ιταλικές ομάδες της Α΄ εθνικής και πιο συγκεκριμένα η A.S. Roma, η Juventus F.C. και η S.S. Lazio την περίοδο από 2011-2012 έως και 2015-2016 και οι οποίες ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Μελετούν αριθμοδείκτες που απεικονίζουν την κερδοφορία και την ρευστότητα και καταλήγουν ότι η A.S. Roma σημειώνει την υψηλότερη ρευστότητα, από άποψη σταθερότητας ξεχωρίζει η S.S. Lazio ενώ η Juventus F.C. παρουσιάζει προβλήματα στην διαχείριση των υποχρεώσεων της.

Οι Sakinc et al. (2017) δια μέσου αριθμοδεικτών μελετούν την οικονομική απόδοση που έχουν συγκεκριμένες ομάδες που βρίσκονται σε διάφορα ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα στην Ευρώπη, τα έτη από 2005 έως 2014. Η σύγκριση γίνεται μεταξύ των ομάδων και με τους κανονισμούς που επιβάλλει η U.E.F.A. και δια μέσου αυτής συμπεραίνεται η θετική συσχέτιση στην οικονομική επίδοση μιας ομάδας με τις αγωνιστικές της επιδόσεις.

Η Φερχάγκεν (2021) μελετώντας τα οικονομικά στοιχεία της Barcelona F.C. για την περίοδο 2015-2016 έως και 2019-2020 συμπεραίνει ότι η αλλαγή της διαδικασίας της ομάδας αναφορικά με την στελέχωση της, την αύξησή του κόστους μεταγραφών ποδοσφαιριστών και τα τεράστια δανειακά κεφάλαια που αντλήθηκαν δια μέσου τραπεζικού δανεισμού οδήγησαν την Barcelona F.C. σε οικονομικό αδιέξοδο.

Σε ότι αφορά το ποδόσφαιρο στην Ελλάδα, υπάρχουν επίσης σχετικές έρευνες που μελετούν τα οικονομικά στοιχεία των ομάδων μεμονωμένα είτε σε επίπεδο ελληνικού πρωταθλήματος είτε συγκριτικά με άλλες ομάδες που συμμετέχουν σε μεγάλα πρωταθλήματα στην Ευρώπη.

Η Μανουσάκη (2012) μελετώντας τις οικονομικές καταστάσεις της Π.Α.Ε. Ο.Φ.Η. για την περίοδο από 2006 έως 2011, ερευνά την βιωσιμότητα της ομάδας και την εξέλιξη της οικονομικής της κατάστασης. Μέσα από την προαναφερθείσα έρευνα συμπεραίνεται ότι η Π.Α.Ε. Ο.Φ.Η. δεν είναι σε καλή οικονομική κατάσταση καθώς οι ζημιές της αυξήθηκαν σημαντικά από το 2007 και μετά. Έχοντας προβλήματα ρευστότητας δεν μπορεί να

εξυπηρετήσει τις άμεσες υποχρεώσεις της και καταφεύγει σε δανεισμό, ώστε να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις της.

Ο Αγαπαλίδης (2012), εξετάζοντας τις οικονομικές καταστάσεις της Π.Α.Ε. Α.Ε.Κ. για την ίδια χρονική περίοδο με την Μανουσάκη (2012), δηλαδή 2006 με 2011, καθώς και τους αντίστοιχους αριθμοδείκτες μελετάει την χρηματοοικονομική της κατάσταση. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Α.Ε.Κ. λόγω των κακών αγωνιστικών επιδόσεων και εσφαλμένων διοικητικών επιλογών της, έχει αρνητική οικονομική πορεία και ζημιές στα αποτελέσματα της. Διαπιστώνει ακόμα, ότι η αδυναμία σε ότι αφορά τη είσπραξη των απαιτήσεων της καθώς και η μείωση που παρουσιάζεται στο το πάγιο ενεργητικό της, της έχουν δημιουργήσει προβλήματα ρευστότητας.

Ο Λεβέντης (2013) μελετά τις οικονομικές καταστάσεις της Π.Α.Ε. Ολυμπιακός των χρήσεων 2010 – 2012 ώστε να αξιολογήσει την οικονομική κατάσταση της εταιρείας, χρησιμοποιώντας και αριθμοδείκτες μόχλευσης, ρευστότητας αποδοτικότητας και δραστηριότητας. Διαπιστώνει ότι τις χρήσεις 2011 -2012 παρουσίασε μείωση το μικτό κέρδος της Π.Α.Ε. Ολυμπιακός, παρά το γεγονός ότι είχε αυξηθεί ο τζίρος της. Παράλληλα, η ρευστότητα της εταιρείας κινήθηκε σε επίπεδα χαμηλά λόγω των αρνητικών κεφαλαίων κίνησης, της κάλυψης των υποχρεώσεων των δανείων και της αλλαγής των όρων πίστωσης από προμηθευτές.

Ο Τούσιας (2016) κάνει χρηματοοικονομική ανάλυση για τα έτη 2010 έως και το 2015σε ποδοσφαιρικές ομάδες από την Ελλάδα και Αγγλία. Συγκεκριμένα μελέτησε στοιχεία από της εξής ομάδες: Ολυμπιακός, Παναθηναϊκός, Π.Α.Ο.Κ., Πανιώνιος, Skoda Ξάνθης, Αστέρα Τρίπολης και Arsenal, Aston Villa, Chelsea, Everton, Liverpool, Manchester City, Manchester United, Stoke City, Sunderland, Tottenham. Μελετώντας αριθμοδείκτες συμπεραίνει ότι οι ομάδες στην Ελλάδα έχουν μικρότερη ρευστότητα σε σχέση με τις αγγλικές. Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας ήταν αρνητικοί και στα δυο συγκρινόμενα πρωταθλήματα.

Ο Χέλμης (2015) κάνει χρηματοοικονομική έρευνα για τις ποδοσφαιρικές ομάδες στην Ελλάδα για τις χρήσεις από 2011-2012 έως και 2013-2014. Μελετάει τις οικονομικές αποδόσεις των ομάδων Ατρόμητος, Αστέρα Τρίπολης, Ολυμπιακός, Π.Α.Ο.Κ., Παναθηναϊκός ΠΑΣ Γιάννινα, Ο.Φ.Η., Skoda Ξάνθη, Λεβαδειακός και αναλύοντας τα έσοδα τους, διαπιστώνει ότι αυτά επηρεάζονται από τον αριθμό των φιλάθλων τους και το πληθυσμιακό εύρος της πόλης στην οποία βρίσκεται η έδρα της ομάδας και για το λόγο αυτό παρατηρείται ότι οι ομάδες που βρίσκονται σε μεγάλα αστικά κέντρα έχουν καλύτερα

οικονομικά αποτελέσματα. Επίσης, τα έσοδα των ομάδων επηρεάζονται σημαντικά από τα έσοδα από τις χορηγίες και από τα τηλεοπτικά δικαιώματα. Ως αποτέλεσμα, οι μεγάλες αστικές ομάδες εμφάνισαν καλύτερες οικονομικές αποδόσεις. Η μελέτη των αριθμοδεικτών αποδοτικότητας, φερεγγυότητας και ρευστότητας καταδεικνύει ότι οι δείκτες των ομάδων δεν κινούνται σε καλό επίπεδο και οι ελληνικές ομάδες κατά βάση είναι ζημιογόνες και έχουν επηρεαστεί και από την παγκόσμια οικονομική κρίση.

Οι Chelmis et al. (2017) μελετούν και αξιολογούν τις αθλητικές αλλά και τις οικονομικές επιδόσεις των ελληνικών ποδοσφαιρικών ομάδων για τις χρήσεις από 2011-2012 έως και 2013-2014. Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιούν στοιχεία από τον Ολυμπιακό, Παναθηναϊκό, ΠΑΟΚ, Ατρόμητο, Skoda Ξάνθης, Αστέρα Τρίπολης, ΟΦΗ, ΠΑΣ Γιάννινα και Λεβαδειακό. Η μελέτη στους αριθμοδείκτες ρευστότητας, φερεγγυότητας και αποδοτικότητας δείχνει ότι οι ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες είναι ζημιογόνες και επιβεβαιώνεται ότι χρειάζονται επιπλέον έσοδα προκειμένου να διαχειριστούν τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν. Ένα άλλο βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ελληνικές ομάδες είναι ότι οι μεγάλες σε μέγεθος ομάδες προκειμένου να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους, αποκτούν ποδοσφαιριστών και δημιουργούν οικονομικές υπερβάσεις, ενώ οι πιο μικρές σε μέγεθος ομάδες παρουσιάζουν καλύτερη εικόνα στα οικονομικά τους.

Αυτό που διακρίνουμε είναι ότι, ενώ υπάρχουν αρκετές έρευνες που αφορούν τον κανονισμό αδειοδότησης ομάδων («U.E.F.A. Club Licensing & Financial Fair Play Regulations»), αυτές μελετούν ειδικές περιπτώσεις π.χ. τη συσχέτιση του με αθλητικές και οικονομικές επιδόσεις, τις οικονομικές επιδόσεις σε σχέση με την αλλαγή ιδιοκτησιακής δομής ενώ ελάχιστες είναι αυτές που αφορούν το ελληνικό ποδόσφαιρο. Επιπλέον, υπάρχουν αρκετές έρευνες που μελετούν τα οικονομικά στοιχεία των ποδοσφαιρικών ομάδων στην Ελλάδα, αλλά δεν υπάρχουν έρευνες που να μελετούν την επίδραση του κανονισμού αδειοδότησης στα οικονομικά στοιχεία τους, που να εξετάζουν τη μεταβολή τους κατά την περίοδο εφαρμογής του κανονισμού ή που να μελετούν τα στοιχεία της ισοσκελίσης εσόδων-εξόδων (“break even result”).

Σκοπός εργασίας

Μέσω αυτής την εργασίας, θα μελετήσουμε και θα διατυπώσουμε την επίδραση που είχε ο Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations στο ελληνικό ποδόσφαιρο και πιο συγκεκριμένα στην Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ. Θα παρατηρήσουμε την επίδραση που είχε στα οικονομικά μεγέθη της

για την περίοδο από 2012-2013 έως 2021-2022 όπου λειτούργησε υπό αυτό το κανονιστικό πλαίσιο. Από τις οικονομικές καταστάσεις της Π.Α.Ε. για την περίοδο αυτή, θα μελετηθούν συγκεκριμένα κονδύλια του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης της, θα μελετηθούν αριθμοδείκτες που αφορούν την Ρευστότητα, την Διάρθρωση Κεφαλαίων και Βιωσιμότητα και αριθμοδείκτες αποδοτικότητας, ενώ θα εξεταστούν επιπλέον και τα στοιχεία του Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων της.

2.ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΜΑΔΩΝ – U.E.F.A. CLUB LICENSING & FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια μικρή ιστορική αναδρομή στον κανονισμό αδειοδότησης Ομάδων και τα στάδια από τα οποία πέρασε μέχρι να φτάσουμε στον εν ισχύ κανονισμό αδειοδότησης, ενώ θα γίνει και μια συνοπτική παρουσίαση του κανονισμού αδειοδότησης ομάδων «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS- Edition 2018». Επίσης, θα γίνει αναφορά στην επίδραση του κανονισμού βάσει απολογιστικών αναφορών και στοιχείων της U.E.F.A. και θα αναφερθούν και στοιχεία από το Club Financial Control Body που αφορούν τους ελέγχους που έγιναν στις ομάδες κατά την περίοδο 2017-2021.

2.1 Ιστορική αναδρομή Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων -Financial Fair Play

Η διαδικασία αδειοδότησης ομάδων δημιουργήθηκε από την Ένωση Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (U.E.F.A.) τη σεζόν 2004-2005, στο πλαίσιο της προσπάθειας της να δημιουργήσει το κατάλληλο περιβάλλον στο οποίο θα πρέπει να αναπτυχθεί το ποδόσφαιρο στην Ευρώπη. Πρόθεση της δεν ήταν να περιορίσει τις ομάδες, αλλά να κάνει ακριβώς το αντίθετο: Να τους επιτρέψει να βελτιώσουν τις υποδομές τους σε ένα αναγνωρισμένο ελάχιστο επίπεδο, να βελτιώσουν τη διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών που αφορούν το ποδόσφαιρο ώστε να οδηγήσει εξωτερικούς επενδυτές να επενδύσουν σε αυτό και να βελτιώσει τα επίπεδα ασφαλείας και απόλαυσης των φιλάθλων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τους αγώνες. Υπήρχε η ανάγκη να δημιουργηθεί ένα προϊόν μέσω του ποδοσφαίρου το οποίο θα ήταν ελκυστικό σε χορηγούς και τηλεοπτικούς πάροχους (U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.1 SEASON 2004-2005 σελ. 1). Σε αυτή την προσπάθεια συμμετείχαν όλες οι ομάδες οι οποίες αγωνιστικά είχαν προκριθεί στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις της περιόδου αυτής, εάν και εφόσον δια μέσου της διαδικασίας αδειοδότησης πληρούσαν τις προϋποθέσεις που υποδείκνυε ο κανονισμός, δηλαδή, εάν πληρούσαν κάποια συγκεκριμένα νομικά, οικονομικά, αθλητικά, προσωπικού και διοικητικά κριτήρια.

Σε συνέχεια αυτού, το 2005 εγκρίθηκε από την U.E.F.A. ένας νέος κανονισμός που αφορούσε την αδειοδότηση των ομάδων και ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή από την σεζόν 2008-2009. Ο αναθεωρημένος κανονισμός «U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.2 -Edition 2005» ήταν η εξέλιξη του ήδη υπάρχοντος, εμπλουτισμένος όμως με περισσότερα επιμέρους κριτήρια και με συγκεκριμένες προδιαγραφές προκειμένου να

μπορούν να συγκριθούν τα στοιχεία που θα υποβάλλονταν από τις ομάδες με και να προκύψουν συμπεράσματα από τα στοιχεία των ομάδων της Ευρώπης για την περαιτέρω ανάπτυξη της συγκριτικής αξιολόγησης των κριτηρίων αδειοδότησης. (U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.2 -Edition 2005 σελ. 2)

Τον Σεπτέμβριο του 2008, η U.E.F.A. ενέκρινε τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING REGULATIONS-Edition 2008» ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή την 01/10/2008 και ο οποίος αντικατέστησε τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.2 -Edition 2005». («U.E.F.A. CLUB LICENSING REGULATIONS-Edition 2008 σελ. 31)

Το 2010 ήταν η χρονιά ορόσημο σε ότι αφορά την διαδικασία αδειοδότησης, καθώς την 27/05/2010 η ειδική επιτροπή της UEFA “U.E.F.A. Executive Committee” υπό την προεδρία του Michel Platini ενέκρινε τον κανονισμό αδειοδότησης («U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2010 σελ. 41-42»), στον οποίο αναφέρθηκαν για πρώτη φορά οι όροι “Financial Fair Play”, “Break-even”, “Monitoring Requirements”. Ο κανονισμός αυτός ήταν ο «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2010», όπου διαχωρίστηκε για πρώτη φορά η διαδικασία αδειοδότησης των ομάδων σε δύο φάσεις: Η πρώτη φάση αφορούσε την διαδικασία αδειοδότησης ομάδων από τον εθνικό αδειοδότη κάθε χώρας, ενώ η δεύτερη ήταν η διαδικασία επιτήρησης των ομάδων που συμμετείχαν στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις από την U.E.F.A. Ο κανονισμός αυτός τέθηκε σε εφαρμογή την 01/06/2010 και υπήρχε κάποια μεταβατική περίοδος σε ότι αφορούσε:

- Τη Διαδικασία Επιτήρησης των Ομάδων, όπου τέθηκε σε ισχύ από 01/06/2011
- Τα κριτήρια της «Μη ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε Ομάδες την 30/06» και «Μη ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εργαζόμενους και φορολογικές και ασφαλιστικές αρχές την 30/06», καθώς και των «Μελλοντικών Οικονομικών Στοιχείων», όπου τέθηκαν σε ισχύ από 01/06/2011
- Η απαίτηση του ισοσκελισμού των εσόδων -εξόδων (“Break-even requirement”) εφαρμόστηκε πρώτη φορά για τη χρήση 2011-2012 και εξετάστηκε μαζί με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν για τη χρήση 2012-2013. («U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2010 σελ. 41-42»)

Από εκεί και έπειτα, ο κανονισμός U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY αναθεωρήθηκε άλλες τρεις φορές:

Πρώτα, το 2012 με τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2012», μετά το 2015 με τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2015» και τέλος, το 2018 με τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2018».

Το 2022 ήταν η τελευταία χρονιά που εφαρμόστηκε ο κανονισμός U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY, καθώς τον Απρίλιο του 2022, η U.E.F.A. διακρίνοντας τις αλλαγές που έχουν επέλθει παγκοσμίως -κυρίως μετά την COVID-19 εποχή- και προκειμένου να δημιουργηθεί ένα πιο βιώσιμο μέλλον για το ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο, ενέκρινε έναν καινούργιο κανονισμό αδειοδότησης ομάδων. Ο κανονισμός αυτός είναι ο “U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL SUSTAINABILITY REGULATION -Edition 2022” και αποσκοπεί στη φερεγγυότητα, τη σταθερότητα και τον έλεγχο του κόστους των Ομάδων. Αποτελεί ουσιαστικά το επόμενο βήμα του Financial Fair Play, και έχει ως στόχο να βοηθήσει να βρεθούν επιπλέον λύσεις στα προβλήματα των ομάδων και να εγγυηθεί τη βιωσιμότητα του Ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου. Σύμφωνα με τον κανονισμό αυτό, σε ότι αφορά τη διαδικασία αδειοδότησης ομάδων μεταξύ άλλων εντάχθηκε το επιπλέον κριτήριο της «Ποδοσφαιρικής Κοινωνικής Ευθύνης», επιβάλλεται και εξετάζεται στα Αθλητικά Κριτήρια η υποστήριξη του γυναικείου ποδοσφαίρου και στα Οικονομικά κριτήρια τίθεται το θέμα των θετικών Ιδίων Κεφαλαίων των Ομάδων ή διαφορετικά της «θετικής μεταβολή κατά 10% σε σχέση με την προηγούμενη 31/12». Σε ότι αφορά τη διαδικασία επιτήρησης ομάδων, εξετάζονται οι απαιτήσεις Φερεγγυότητας (“Solvency requirements”-Ληξιπρόθεσμες οφειλές), Σταθερότητας (“Stability Requirements”) και του Ελέγχου Κόστους (“Cost Control Requirements”), όπου καταργείται ο όρος «Break Even» (ισοσκελίση εσόδων-εξόδων) και αντ’ αυτού, εισάγεται ο όρος «Financial Sustainability» (οικονομική σταθερότητα) των Ομάδων όπου το ζητούμενο είναι τα *«αποδεκτά Ποδοσφαιρικά Κέρδη να είναι στα όρια της αποδεκτής διαφοράς»* (άρθρα 84-91 του κανονισμού) και στις ομάδες που μετέχουν στα Group Stage των Ευρωπαϊκών διοργανώσεων εξετάζεται η αναλογία του «Κόστους Ομάδας» (“Squad cost ratio”, άρθρα 92-94 του κανονισμού). Η περίοδος εφαρμογής του ξεκίνησε την 01/06/2022, με μεταβατικές περιόδους σε ότι αφορά την εφαρμογή συγκεκριμένων κριτηρίων, ενώ παρατάθηκε για ένα ακόμα χρόνο και ελέγχθηκε για την οικονομική χρήση 2021-2022 το Break Even requirement όπως αυτό περιγράφεται στα σχετικά άρθρα του «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY”.

2.2 Σκοπός - Διαδικασία Αδειοδότησης Ομάδων

Όπως προαναφέρθηκε, η αδειοδότηση είναι μια διαδικασία που έχει υποδείξει η U.E.F.A. βάσει της οποίας πρέπει να λειτουργούν οι ποδοσφαιρικές ομάδες. Εάν οι ομάδες λειτουργούν εντός αυτού του κανονιστικού πλαισίου, τότε μπορούν να λάβουν άδεια συμμετοχής στο εθνικό τους πρωτάθλημα ή/και και σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Η άδεια συμμετοχής χορηγείται από τον εθνικό αδειοδότη κάθε ομοσπονδίας που υπάγεται στην U.E.F.A. και μέσω αυτής αποδεικνύει ότι η ομάδα αυτή έχει επιτύχει ένα συγκεκριμένο επίπεδο «ποιότητας», το οποίο θα της επιτρέψει να λειτουργήσει απρόσκοπτα την επόμενη αγωνιστική περίοδο.

Σύμφωνα με τον κανονισμό «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY-Edition 2018», σκοπός του είναι:

- Να προωθήσει περαιτέρω και να βελτιώνει συνεχώς τα πρότυπα για όλες τις πτυχές του ποδοσφαίρου στην Ευρώπη και να δίνει διαρκή προτεραιότητα στην προπόνηση και φροντίδα των νεαρών ποδοσφαιριστών κάθε ομάδας
- Να εξασφαλίσει ότι οι ομάδες έχουν επαρκές επίπεδο διοίκησης και οργάνωσης
- Να προσαρμόσει τα κριτήρια υποδομής έτσι ώστε οι ποδοσφαιριστές, οι θεατές και οι εκπρόσωποι των M.M.E. να έχουν στη διάθεση τους κατάλληλες, καλά εξοπλισμένες και ασφαλείς εγκαταστάσεις
- Να προστατεύσει την ακεραιότητα και την ομαλή διεξαγωγή των διασυλλογικών διοργανώσεων της U.E.F.A.
- Να επιτρέπει την ανάπτυξη της συγκριτικής μέτρησης των ομάδων μέσω των οικονομικών, αθλητικών, νομικών, διοικητικών κριτηρίων και κριτηρίων προσωπικού και υποδομής στην Ευρώπη
- Να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική δυνατότητα των ομάδων, αυξάνοντας την διαφάνεια και αξιοπιστία τους
- Να δώσει την απαραίτητη σημασία και έμφαση στην προστασία των πιστωτών και να διασφαλίσει ότι οι ομάδες τακτοποιούν έγκαιρα τις υποχρεώσεις τους απέναντι στους εργαζόμενους τους, στις ασφαλιστικές/φορολογικές αρχές και στις άλλες ομάδες
- Να εισάγει περισσότερη πειθαρχία και ορθολογισμό στην οικονομική κατάσταση των ομάδων
- Να ενθαρρύνει τις ομάδες να λειτουργούν στη βάση των δικών τους εσόδων
- Να ενθαρρύνει τις λελογισμένες δαπάνες με σκοπό το μακροπρόθεσμο όφελος του ποδοσφαίρου

- Να προστατέψει την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και διατήρηση των ποδοσφαιρικών ομάδων στην Ευρώπη

Ο κανονισμός διέπει τα δικαιώματα, τα καθήκοντα και τις ευθύνες όλων των μερών που εμπλέκονται στη διαδικασία Αδειοδότησης, ήτοι την UEFA, τις Εθνικές Ομοσπονδίες και τις ποδοσφαιρικές ομάδες που συμμετέχουν στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις και τα εθνικά επαγγελματικά πρωταθλήματα.

Η διαδικασία αδειοδότησης των ομάδων χωρίζεται σε δύο στάδια: Το πρώτο στάδιο αφορά τη χορήγηση της άδειας για τη συμμετοχή στα εθνικά πρωταθλήματα ή/και τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, η οποία εκτελείται υπό την αιγίδα εθνικού αδειοδότη (στις περισσότερες περιπτώσεις η διαδικασία τρέχει από την εθνική ομοσπονδία του των χωρών-μελών της U.E.F.A. και είναι η διαδικασία Αδειοδότησης. Το δεύτερο στάδιο αφορά τις ομάδες που αγωνιστικά έχουν αποκτήσει το δικαίωμα συμμετοχής στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις -εάν και εφόσον πρώτα τους έχει χορηγηθεί άδεια συμμετοχής στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις (πρώτο στάδιο αδειοδότησης) και είναι η διαδικασία Επιτήρησης, η οποία εκτελείται υπό την αιγίδα της U.E.F.A.

Η διαδικασία αδειοδότησης ομάδων περιγράφεται στα άρθρα 17-52 του κανονισμού U.E.F.A. Club Financial Fair Play Regulations. Σύμφωνα με αυτή, οι Ομάδες για να μπορέσουν να λάβουν άδεια συμμετοχής θα πρέπει να πληρούν κάποια ελάχιστα κριτήρια-δηλαδή να συντρέχουν κάποιες προϋποθέσεις- τα οποία αφορούν τους εξής τομείς-δραστηριότητες της ομάδας:

- Αθλητικά
- Υποδομή
- Διοικητικά
- Νομικά
- Οικονομικά

Η U.E.F.A. έχει θέσει τα Κριτήρια αυτά και στα επιμέρους άρθρα του κανονισμού ορίζονται πιο συγκεκριμένα τα ζητούμενα στοιχεία αυτών. Ο εθνικός αδειοδότης ορίζει και θέτει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα εξετάσει κατά πόσο πληρείται το κάθε άρθρο-κριτήριο, άρα δύναται ή όχι να λάβουν άδεια συμμετοχής στα εθνικά πρωτάθλημα ή/και στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις οι ομάδες. Παρατίθεται συνοπτικός πίνακας με τα Κριτήρια Αδειοδότησης και τα σχετιζόμενα σε αυτά άρθρα του Κανονισμού:

Πίνακας 1. Σύνοψη Κριτηρίων αδειοδότησης στον κανονισμό

ΚΡΙΤΗΡΙΑ	ΑΡΘΡΟ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ
ΑΘΛΗΤΙΚΑ	17	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
	18	ΟΜΑΔΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
	19.1	ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ
	19.2	
	20	ΕΓΓΡΑΦΗ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ
ΑΘΛΗΤΙΚΑ	21	ΓΡΑΠΤΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΜΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΣΤΕΣ
	22	ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ
	22β	
	23	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ
	23β	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
ΥΠΟΔΟΜΗΣ	24	ΓΗΠΕΔΟ ΓΙΑ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ UEFA
	25	ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ
	26	ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ	27	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
	27β	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
	28	ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
	29	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
	30	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΥ
	31	ΙΑΤΡΟΣ
	32	ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ
	32β	ΙΑΤΡΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
	33	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
	34	ΦΡΟΝΤΙΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
	35	ΕΠΙΤΗΡΗΤΗΣ ΟΠΑΔΩΝ
	35β	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑ ΑΜΕΑ
	36	ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ ΤΗΣ Α' ΟΜΑΔΑΣ
	37	ΒΟΗΘΟΣ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ ΤΗΣ Α' ΟΜΑΔΑΣ
	38	ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
	39	ΠΡΟΠΟΝΗΤΕΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
	39β	ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
	40	ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΙΣΧΥΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΗΣ ΤΗΣ UEFA
41	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
42	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ	
ΝΟΜΙΚΑ	43	ΔΗΛΩΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ στις ΔΙΑΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ UEFA -ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ
	44	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ
	45	ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑΤΑ
	46	ΝΟΜΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟΝ ΜΕΡΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	46β	ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ/ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
	47	ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
	48	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ
	49	ΜΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΆΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

50	ΜΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ
50β	ΜΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ ΠΡΟΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ/ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
51	ΓΡΑΠΤΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ
52	ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η διαδικασία Επιτήρησης των Ομάδων ξεκινάει αμέσως μετά την ημερομηνία υποβολής της λίστας των ομάδων που θα συμμετάσχουν στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις από τις εθνικές ομοσπονδίες στην U.E.F.A.

Η διαδικασία Επιτήρησης των Ομάδων περιγράφεται στα άρθρα 53-68 και στα σχετικά παραρτήματα του κανονισμού U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations. Σύμφωνα με αυτή, για να μπορέσουν να συμμετάσχουν οι Ομάδες στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις Επιτήρησης, ήτοι με την απαίτηση Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (Άρθρα 58 έως 64 του κανονισμού) καθώς και τις λοιπές απαιτήσεις επιτήρησης- Μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών (Άρθρα 65 έως 68 του κανονισμού).

➤ Μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών

Σε ότι αφορά την απαίτηση της μη ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών (άρθρα 65, 66, 66bis του κανονισμού), οι ομάδες θα πρέπει μέχρι την 30 Ιουνίου και μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου του έτους κατά το οποίο αρχίζουν οι διασυλλογικές διοργανώσεις της UEFA να μην έχουν καμία ληξιπρόθεσμη οφειλή προς άλλες Ομάδες, προς Εργαζόμενους και προς Φορολογικές & Ασφαλιστικές Αρχές. Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 65, ως οφειλές προς άλλες Ομάδες είναι τα ποσά που οφείλονται ως αποτέλεσμα μεταγραφικής δραστηριότητας που έχει λάβει χώρα μέχρι την 30 Ιουνίου και μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένου κάθε ποσού που οφείλεται με την εκπλήρωση συγκεκριμένων προϋποθέσεων, οι αποζημιώσεις κατάρτισης και συνεισφορές αλληλεγγύης (ως ορίζονται στον Κανονισμό Ιδιότητας και Μετεγγραφών Ποδοσφαιριστών της F.I.F.A.), και κάθε από κοινού ή εις ολόκληρο υποχρέωση που αποφασίζεται από μια αρμόδια αρχή για την καταγγελία της σύμβασης ενός ποδοσφαιριστή. Σύμφωνα με το άρθρο 66 του κανονισμού, ως οφειλές προς Εργαζόμενους εννοούνται τα ποσά που οφείλονται σε ποδοσφαιριστές, σε προπονητές και στο διοικητικό, ιατρικό κλπ. προσωπικό (όπως αυτό ορίζεται στην 3 του άρθρου 50). Οι οφειλές προς Φορολογικές και Ασφαλιστικές αρχές (άρθρο 66bis του κανονισμού), είναι οι οφειλές που προκύπτουν ως αποτέλεσμα συμβατικών

ή νόμιμων υποχρεώσεων αναφορικά με τους εργαζόμενους της, όπως ορίζεται και στο άρθρο 50 αυτού.

➤ Ισοσκελισμός Εσόδων – Εξόδων (Break-Even Requirement)

Οι απαιτήσεις του Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων (Break-Even Requirement) ορίζονται στα άρθρα 60-65 του κανονισμού. Σύμφωνα με αυτά, οι ομάδες πρέπει να υποβάλουν τα οικονομικά στοιχεία τους για τρεις διαδοχικές περιόδους, επί των οποίων και αξιολογούνται, προκειμένου να αποδείξουν ότι έχουν εκπληρώσει την απαίτηση του ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων τους. Η περίοδος που αφορούν τα οικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν: την περίοδο αναφοράς που λήγει στο ημερολογιακό έτος που ξεκινούν οι διασυλλογικές διοργανώσεις της UEFA (περίοδος αναφοράς T), την περίοδο αναφοράς που λήγει στο ημερολογιακό έτος πριν από την έναρξη των διασυλλογικών διοργανώσεων της UEFA (περίοδος αναφοράς T-1), και την προηγούμενη περίοδο αναφοράς (περίοδος αναφοράς T-2).

Μια ομάδα έχει εκπληρώσει τις απαιτήσεις Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων (Break-Even Requirement), εάν και εφόσον την περίοδο επιτήρησης τα στοιχεία που έχει υποβάλλει (περίοδος T, περίοδος T-1, περίοδος T-2) παρουσιάζουν:

- ✓ σύνολο αποτελεσμάτων «ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων» πλεόνασμα (break-even result), ή
- ✓ σύνολο αποτελεσμάτων «ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων» (break-even result), έλλειμμα, που κυμαίνεται εντός της αποδεκτής απόκλισης, δηλαδή € 5 εκ. Ωστόσο αυτό μπορεί να υπερβεί το επίπεδο αυτό και να ανέλθει μέχρι τα € 30 εκ, εάν αυτή η υπέρβαση έχει καλυφθεί πλήρως από εισφορές μετοχικού κεφαλαίου και/ή από εισφορές συνδεδεμένων μερών.

Ως εισφορές εννοούνται τα μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα και πρέπει να έχουν ληφθεί από την ομάδα και να μην έχουν απλά την μορφή μιας υπόσχεσης ή δέσμευσης από μετόχους και/ή τα συνδεδεμένα μέρη. Ως εισφορά από ένα συνδεδεμένο μέρος θεωρούνται τα μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα που εισπράχθηκαν ως δωρεά ή το ποσό/διαφορά από συναλλαγές εσόδων με ένα συνδεδεμένο μέρος μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος μιας χρήσης και της εύλογης αξίας της συναλλαγής σε μια χρήση.

Το συνολικό αποτέλεσμα «ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων» (break-even result) της περιόδου αναφοράς/επιτήρησης είναι το σύνολο των αποτελεσμάτων «ισοσκελισμού εσόδων

– εξόδων» της περιόδου T, πλέον των αποτελεσμάτων της περιόδου T-1, πλέον των αποτελεσμάτων της περιόδου T-2.

Ως αποτέλεσμα «ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων» ορίζεται η διαφορά μεταξύ των Σχετικών Εσόδων (“Relevant Income”) και των Σχετικών Εξόδων (“Relevant Expenses”) της κάθε περιόδου και υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος X του κανονισμού.

Για τον υπολογισμό των Σχετικών Εσόδων (“Relevant Income”) λαμβάνονται υπόψη τα κάτωθι στοιχεία των αποτελεσμάτων χρήσης:

- a) Έσοδα – Έσοδα εισιτηρίων
- b) Έσοδα – Χορηγίες και διαφήμιση
- c) Έσοδα – Δικαιώματα αναμετάδοσης
- d) Έσοδα – Εμπορικές δραστηριότητες
- e) Έσοδα – Χρηματική αλληλεγγύη και χρηματικά έπαθλα UEFA
- f) Έσοδα – Λοιπά λειτουργικά έσοδα
- g) Κέρδη από τη διάθεση εγγραφών ποδοσφαιριστών και/ή Έσοδα από την πώληση εγγραφών ποδοσφαιριστών
- h) Υπερβάλλοντα κέρδη από τη διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων του ενεργητικού
- i) Χρηματοδοτικά έσοδα και αποτέλεσμα εξωτερικού συναλλάγματος

Τα Σχετικά Έσοδα πρέπει να αναπροσαρμόζονται δηλαδή να μειώνονται, εάν οποιοδήποτε από τα παραπάνω στοιχεία των εσόδων συμπεριλαμβάνει οποιοδήποτε από τα στοιχεία παρακάτω:

- I. Μη χρηματικές πιστώσεις/έσοδα
- II. Συναλλαγές εσόδων με συνδεδεμένα μέρη πάνω από την εύλογη αξία
- III. Έσοδα από μη ποδοσφαιρικές δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με την ΠΑΕ
- IV. Έσοδα από έναν ποδοσφαιριστή για τον οποίο η αδειοδοτημένη κατέχει την εγγραφή
- V. Πίστωση αναφορικά με μια μείωση των υποχρεώσεων που προκύπτει από διαδικασίες που παρέχουν προστασία από πιστωτές

Για τον υπολογισμό των Σχετικών Εξόδων (“Relevant Expenses”) λαμβάνονται υπόψη τα κάτωθι στοιχεία των αποτελεσμάτων χρήσης:

- a) Έξοδα – Κόστος πωλήσεων / υλικών
- b) Έξοδα – Δαπάνες παροχών προς εργαζόμενους
- c) Έξοδα – Λοιπά λειτουργικά έξοδα

- d) Ζημίες από τη διάθεση και απόσβεση/απαξίωση εγγραφών ποδοσφαιριστών (και/ή δαπάνες απόκτησης εγγραφών ποδοσφαιριστών)
- e) Δαπάνες χρηματοδότησης και μερίσματα

Τα Σχετικά Έξοδα πρέπει να αναπροσαρμόζονται δηλαδή να μειώνονται, εάν οποιοδήποτε από τα παραπάνω στοιχεία των εξόδων συμπεριλαμβάνει οποιοδήποτε από τα στοιχεία παρακάτω:

- I. Συναλλαγές εξόδων με συνδεδεμένα μέρη κάτω από την εύλογη αξία
- II. Δαπάνες για δραστηριότητες ανάπτυξης υποδομών
- III. Δαπάνες για δραστηριότητες ανάπτυξης της κοινότητας
- IV. Δαπάνες για τις δραστηριότητες γυναικείου ποδοσφαίρου
- V. Μη χρηματικές χρεώσεις / επιβαρύνσεις
- VI. Δαπάνες χρηματοδότησης που οφείλονται άμεσα στην κατασκευή και/ή σημαντική τροποποίηση πάγιων στοιχείων του ενεργητικού
- VII. Δαπάνες βελτίωσης μισθωμάτων
- VIII. Δαπάνες από μη ποδοσφαιρικές δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με την ΠΑΕ

Το αποτέλεσμα του ισοσκελισμού εσόδων - εξόδων δεν συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα κονδύλια:

- a) Αποτελέσματα από πώληση και απομείωση/απαξίωση συγκεκριμένων ενσώματων πάγιων στοιχείων
- b) Αποτελέσματα από πώληση και απόσβεση/απαξίωση συγκεκριμένων άυλων παγίων στοιχείων του ενεργητικού εκτός εγγραφών ποδοσφαιριστών
- c) Φορολογικά έσοδα/δαπάνες

Σύμφωνα με τα άρθρα 59, 62, 63 του Κανονισμού, όταν μια ομάδα παραβιάσει κάποιον από τους δείκτες που παρατίθενται παρακάτω, είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει κάποια οικονομικά στοιχεία επιπλέον που αφορούν την περίοδο T+1. Τα στοιχεία που πρέπει να υποβάλλει περιλαμβάνουν:

- μια προϋπολογισμένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης,
- το προβλεπόμενο αποτέλεσμα ισοσκελισμού εσόδων - εξόδων βάσει της κατάστασης προϋπολογισμένων αποτελεσμάτων χρήσης
- τι προβλεπόμενες εισφορές από μετόχους και συνδεδεμένα μέρη,

- προϋπολογισμένες ταμειακές ροές,
- προϋπολογισμένο ισολογισμό

Οι δείκτες που αποτελούν κριτήριο για την υποβολή προϋπολογισμένων στοιχείων για την περίοδο T+1 είναι οι κάτωθι:

- Δείκτης 1: Συνέχιση της δραστηριότητας («going concern»)

Εάν η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή σε σχέση με τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την περίοδο T-1 και/ή τις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (εφόσον υπάρχουν) που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τα Άρθρα 47 και 48, συμπεριλαμβάνει θέμα έμφασης είτε γνώμη με επιφύλαξη σε σχέση με τη συνέχιση της δραστηριότητας (going concern).

- Δείκτης 2: Αρνητική καθαρή θέση

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις (ήτοι η περίοδος αναφοράς T-1) που υποβλήθηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 47 γνωστοποιούν καθαρή θέση παθητικού η οποία έχει επιδεινωθεί σε σχέση με το συγκριτικό ποσό που περιέχεται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του προηγούμενου χρόνου (ήτοι η περίοδος αναφοράς T-2), ή οι ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υποβλήθηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 48, γνωστοποιούν μια καθαρή θέση παθητικού που έχει επιδεινωθεί σε σχέση με το συγκριτικό ποσό κατά την προηγούμενη καταστατική ημερομηνία κλεισίματος (ήτοι η περίοδος αναφοράς T-1).

- Δείκτης 3: Αποτέλεσμα ισοσκελισμού εσόδων - εξόδων

Η υποψήφια παρουσιάζει έλλειμμα στον ισοσκελισμό εσόδων – εξόδων, όπως ορίζεται στο Άρθρο 60 σε οποιαδήποτε από τις ή και στις δύο περιόδους αναφοράς T-1 και T-2.

- Δείκτης 4: Δείκτης βιώσιμου χρέος περιόδου αναφοράς T-1

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς T-1, το οικείο χρέος (relevant debt) είναι άνω των € 30 εκ και είναι 7 φορές μεγαλύτερο από τον μέσο όρο των οικείων κερδών (relevant earnings) του συνόλου των περιόδων T-1 και T-2.

Με βάση αυτό, το οικείο χρέος (relevant debt) και τα οικεία κέρδη (relevant earnings) υπολογίζονται ως εξής:

-Το οικείο χρέος υπολογίζεται ως το καθαρό χρέος μείον το ποσό του χρέους που συνδέεται άμεσα με την κατασκευή και/ή σημαντική μεταβολή του γηπέδου και/ή των προπονητικών εγκαταστάσεων από την έναρξη του χρέους αυτού μέχρι 25 έτη μετά

την ημερομηνία κατά την οποία το περιουσιακό στοιχείο δηλώνεται ως έτοιμο προς χρήση.

-Τα οικεία κέρδη για μια περίοδο αναφοράς υπολογίζονται ως το σύνολο των συνολικών εσόδων (όπως υπολογίζονται για το αποτέλεσμα ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων) και το καθαρό σύνολο από τις μετεγγραφές ποδοσφαιριστών μείον τα συνολικά λειτουργικά έξοδα (όπως υπολογίζονται για το αποτέλεσμα ισοσκελισμού εσόδων– εξόδων).

- Δείκτης 5: Δείκτης βιώσιμου χρέος για περίοδο αναφοράς T

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς T, το οικείο χρέος (όπως ορίζεται παραπάνω για τον δείκτη 4) είναι άνω των € 30 εκ και είναι 7 φορές μεγαλύτερο από τον μέσο όρο των οικείων κερδών (όπως ορίζεται παραπάνω για τον δείκτη 4) των περιόδων αναφοράς T, T-1 και T-2.

- Δείκτης 6: Ισοζύγιο μετεγγραφών ποδοσφαιριστών

Η αδειοδοτημένη αναφέρει έλλειμμα μετεγγραφών ποδοσφαιριστών άνω των € 100 εκ σε οποιαδήποτε μετεγγραφική περίοδο που λήγει κατά τη διάρκεια της περιόδου αδειοδότησης. Με βάση αυτό, το ισοζύγιο μετεγγραφών ποδοσφαιριστών όσον αφορά μια περίοδο μετεγγραφών υπολογίζεται ως το καθαρό αποτέλεσμα των παρακάτω:

- Οι συνολικές δαπάνες απόκτησης κάθε μετεγγραφής ποδοσφαιριστή όσον αφορά κάθε νέα και υφιστάμενη εγγραφή ποδοσφαιριστή, τα δε ποσά έχουν καταβληθεί και/ή είναι καταβλητέα,
- Τα συνολικά έσοδα των μετεγγραφών από την εγγραφή ενός ποδοσφαιριστή είτε πρόκειται για έσοδα που έχουν ληφθεί και/ή πρόκειται να ληφθούν (καθαρά από κάθε άμεσο κόστος διάθεσης).

Εφόσον το σύνολο των δαπανών που προκύπτουν υπερβαίνει το σύνολο των εσόδων που προκύπτουν σε μια μεταγραφική περίοδο, τότε η ομάδα έχει έλλειμμα μετεγγραφών ποδοσφαιριστών.

2.3 Επίδραση του Κανονισμού - Απολογιστικές αναφορές παραβιάσεων από το Club Financial Control Body (C.F.C.B.)

Σύμφωνα με την U.E.F.A., από την πρώτη κιόλας εφαρμογή του κανονισμού «U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS», υπήρξε

βελτίωση σε όλα τα επίπεδα στα οικονομικά στοιχεία των ομάδων που αγωνίζονταν στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Πριν την εφαρμογή του Κανονισμού το 2009, οι καθαρές ζημίες στις κορυφαίες ομάδες της Ευρώπης ανήλθαν σε € 1,6 δις και μέχρι το 2018, αυτό το ποσό είχε μετατραπεί σε κέρδη € 140 εκατομμυρίων. Η παρουσία ληξιπρόθεσμων οφειλών (υποχρεώσεις πληρωτέες σε ποδοσφαιρικούς συλλόγους, εργαζόμενους και κοινωνικές/φορολογικές αρχές) έχει σχεδόν εξαλειφθεί και η αύξηση στα ίδια κεφάλαια των ομάδων ανέρχεται σε € 7 δις.

Τα δεδομένα θα ήταν ακόμα καλύτερα, αλλά δυστυχώς, η πανδημία του COVID-19 επηρέασε τα οικονομικά στοιχεία και των ποδοσφαιρικών ομάδων. Η απώλεια λειτουργικών εσόδων, σε συνδυασμό με τις ανελαστικές υποχρεώσεις από τα συμβόλαια των ποδοσφαιριστών αλλά και της “κατάρρευσης” των κερδών από μεταγραφές ποδοσφαιριστών οδήγησαν τις ομάδες να υποστούν συνολικές ζημίες € 7,8 δισεκατομμυρίων (€ 3,1 δις FY2020, € 4,7 δις FY2021) και υπάρχει επιπλέον εκτίμηση για € 2,5-3 δις για το οικονομικό έτος 2022. (σελ. 3, «U.E.F.A., The European Club Footballing Landscape, Club Licensing Benchmarking report-Emerging from the Pandemic 2022»)

Η μετά COVID-19 εποχή δείχνει ότι το ποδόσφαιρο όχι μόνο «στάθηκε» στις δύσκολες αυτές στιγμές, αλλά έχει επανέλθει δυναμικά και βρίσκει τις ομάδες στα κορυφαία πρωταθλήματα της Ευρώπης, να παρουσιάζονται με έσοδα αυξημένα και σε επίπεδο πιο υψηλό από ότι ήταν την εποχή πριν τον COVID-19. Το ποδόσφαιρο παραμένει ελκυστικό για τους επενδυτές, όπως αποδεικνύεται από τον αριθμό-ρεκόρ των εξαγορών συλλόγων και των επενδύσεων τις δύο τελευταίες σεζόν. (σελ. 3, «U.E.F.A., The European Club Footballing Landscape, Club Licensing Benchmarking report-Emerging from the Pandemic 2022»).

Το αρμόδιο όργανο της U.E.F.A. το οποίο μελετάει τα στοιχεία των ομάδων είναι το Club Financial Control Body (C.F.C.B.), το οποίο «.. μπορεί να επιβάλλει πειθαρχικά μέτρα σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων που ορίζονται στους Κανονισμούς Αδειοδότησης...», «... είναι αρμόδιο να προσδιορίζει εάν οι δικαιούχοι (εθνικές ομοσπονδίες ή το συνδεδεμένο με τους πρωτάθλημα) και οι υποψήφιοι/κάτοχοι άδειας (σύλλογοι) έχουν εκπληρώσει τα κριτήρια αδειοδότησης ή τις απαιτήσεις οικονομικής βιωσιμότητας και να αποφασίζει για περιπτώσεις που σχετίζονται με την καταλληλότητα των συλλόγων για την ομάδα της UEFA διαγωνισμούς”.

<https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/club-financial-controlling-body>.

Χωρίζεται σε δυο τμήματα, στο C.F.C.B. Investigatory chamber που διαχειρίζεται το ερευνητικό στάδιο παρακολούθησης και διερεύνησης της διαδικασίας και στο C.F.C.B.

Adjudicatory chamber που είναι το δικαστικό τμήμα που διαχειρίζεται το στάδιο της τελικής απόφασης επί της διαδικασίας. Το Club Financial Control Body (C.F.C.B.) σύμφωνα με τον κανονισμό «Procedural rules governing the UEFA Club Financial Control Body - Edition 2019»:

- ✓ καθορίζει εάν οι αδειοδότες έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους και εάν οι ομάδες είχαν εκπληρώσει τα κριτήρια αδειοδότησης, όπως ορίζονται στον κανονισμό αδειοδότησης της U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations την εποχή που τους χορηγήθηκε η άδεια
- ✓ καθορίζει εάν, μετά τη χορήγηση της άδειας, οι ομάδες συνεχίζουν να τη πληρούν τα κριτήρια αδειοδότησης όπως ορίζονται στον κανονισμό
- ✓ καθορίζει εάν, μετά τη χορήγηση της άδειας, οι ομάδες πληρούν το απαιτήσεις Επιτήρησης όπως ορίζονται στον κανονισμό
- ✓ επιβάλλει πειθαρχικά μέτρα όπως ορίζονται στον κανονισμό σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων που ορίζονται στον κανονισμό
- ✓ αποφασίζει για υποθέσεις που σχετίζονται με την επιλεξιμότητα των συλλόγων για τις διοργανώσεις συλλόγων της UEFA την έκταση που προβλέπεται από τους κανονισμούς που διέπουν τους αγώνες σε ερώτηση

Το C.F.C.B. Investigatory chamber, διενεργεί έρευνες με βάση τα στοιχεία που υποβάλλουν οι ομάδες και εφόσον ολοκληρώσει τη διαδικασία της έρευνας μιας υπόθεσης, μπορεί να λάβει τις κάτωθι αποφάσεις:

- να απορρίψει την υπόθεση, ή
- να συνάψει, με τη συγκατάθεση του εναγόμενου, συμφωνία διακανονισμού, ή
- να εφαρμόσει, με τη σύμφωνη γνώμη του κατηγορουμένου, πειθαρχικά μέτρα που περιορίζονται σε: προειδοποίηση, επίπληξη ή πρόστιμο έως 200.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο, ή
- να παραπέμψει την υπόθεση στο δικαστικό της τμήμα C.F.C.B. Adjudicatory chamber

Το C.F.C.B. Adjudicatory chamber, για την ολοκλήρωση μιας υπόθεσης, αποφασίζει και ανακοινώνει τη δικαστική της απόφαση σύμφωνα με την οποία δύναται να:

- προειδοποιήσει για μελλοντικά μέτρα-ποινές που θα επιβληθούν στην ομάδα σε περίπτωση μη συμμόρφωσης,
- επιπλήξει την ομάδα,
- επιβάλλει πρόστιμο,

- αφαιρέσει βαθμούς,
- παρακρατήσει τα έσοδα-επιχορηγήσεις από την U.E.F.A.,
- απαγορεύσει τις εγγραφές νέων ποδοσφαιριστών σε διοργανώσεις της U.E.F.A.,
- περιορίσει τον αριθμό των ποδοσφαιριστών τους οποίους μπορεί να μεταγράψει ένας σύλλογος για συμμετοχή σε διοργανώσεις της UEFA, συμπεριλαμβανομένου και του να τεθεί ένα οικονομικό όριο στο συνολικό κόστος των αμοιβών των ποδοσφαιριστών που είναι εγγεγραμμένοι στην Α ομάδα για τις διοργανώσεις της U.E.F.A.,
- αποκλείσει την ομάδα από ευρωπαϊκές διοργανώσεις που είναι σε εξέλιξη ή/και αποκλείσει από μελλοντικές διοργανώσεις
- ανακαλέσει τίτλο ή βραβείο

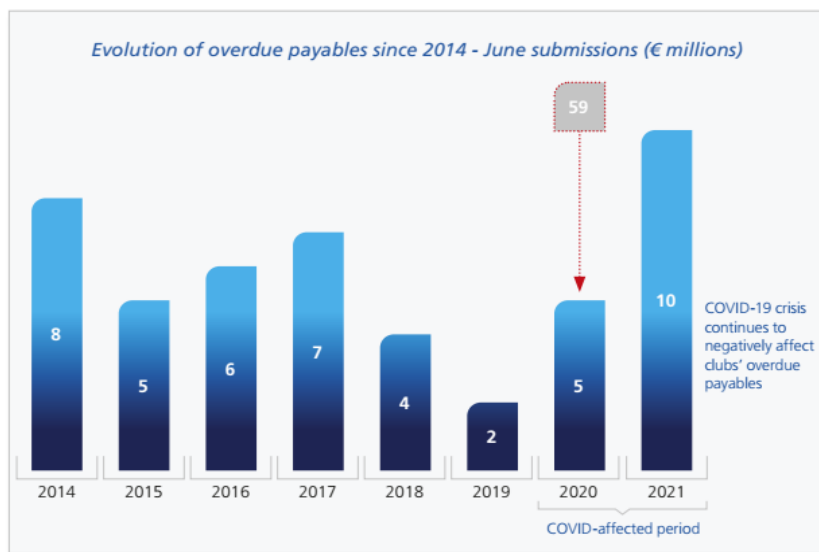
Σε περίπτωση που η δικαστική διαδικασία αφορά φυσικό πρόσωπο, μπορεί να:

- προειδοποιήσει για μελλοντικά μέτρα-ποινές που θα επιβληθούν στην ομάδα σε περίπτωση μη συμμόρφωσης,
- επιπλήξει την ομάδα,
- επιβάλλει πρόστιμο,
- το αποκλείσει για καθορισμένο αριθμό αγώνων ή για ένα καθορισμένο ή για ακαθόριστο διάστημα,
- το αποκλείσει από την εκτέλεση μιας λειτουργίας για καθορισμένο αριθμό αγώνων για ένα καθορισμένο ή για ακαθόριστο διάστημα,
- απαγορεύσει την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας που σχετίζεται με το ποδόσφαιρο.

Σύμφωνα με την τελευταία αναφορά του C.F.C.B. για την περίοδο 2019-2021(https://editorial.uefa.com/resources/0272-14590f2f00c082b3fea894d61000/compliance_and_investigation_bulletin_2021.pdf), η θετική επίδραση του κανονισμού Financial Fair Play αποτυπώνεται στο ποσό των ληξιπρόθεσμων οφειλών που δηλώθηκαν από 237 ομάδες την 30/06/2019: Δηλώθηκαν συνολικά ληξιπρόθεσμες οφειλές € 2 εκ, παρουσιάζοντας μείωση 400% σε σχέση με το ποσό που δηλώθηκε την 30/06/2014 όπου ήταν και το χαμηλότερο ποσό ληξιπρόθεσμων οφειλών στην περίοδο 2019-2021. Αυτή η θετική τάση μείωσης των ληξιπρόθεσμων οφειλών διακόπηκε την περίοδο 2020 και 2021, καθώς η πανδημία του COVID-19 δημιούργησε θέματα ρευστότητας στις ομάδες. Ενώ ο μέσος όρος ληξιπρόθεσμων οφειλών ήταν € 5 εκ, το ποσό αυτό εκτοξεύθηκε την 30/06/2020 σε € 59 εκ και κατέληξε αργότερα σε € 5 εκ, καθώς

δόθηκε επιπλέον χρόνος στις ομάδες να τακτοποιήσουν αυτές τους τις υποχρεώσεις. Την 30/06/2021 το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών ανήλθε σε € 10 εκ.

Γράφημα 1. Εξέλιξη των Ληξιπρόθεσμων Οφειλών την 30/06, από το 2014-2021

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2021, Compliance and Investigation Activity Report 2019-2021

Ακολουθούν πίνακες με τις ομάδες που ερευνήθηκαν από το C.F.C.B. και τις ποινές που τους επιβλήθηκαν για την περίοδο 2019 – 2021.

Πίνακας 2. Ομάδες που ερευνήθηκαν από CFCB και ποινές που τους επιβλήθηκαν την περίοδο 2019-2020

Clubs	Summary of decisions	Disciplinary measures
<p>FC Ordabasy Shymkent (KAZ)</p>	<p>Overdues fully paid after CFCB decision</p> <p>This club reported significant overdue payables and was informed that, in addition to receiving a fine, it would be excluded from the next UEFA club competition for which it would otherwise qualify, unless it was able to pay all amounts identified as being overdue as at 30 September 2019 by 31 January 2020. The club satisfied the condition imposed by the CFCB adjudicatory chamber.</p>	<p>Fine of €100,000</p>
<p>FK Crvena zvezda (SRB)</p> <p>NK Olimpija Ljubljana (SVN)</p>	<p>Overdues fully paid before CFCB decisions</p> <p>These clubs initially reported significant overdue payables; however, before the CFCB adjudicatory chamber had issued its decision, the clubs provided proof of payment for all amounts reported as being overdue.</p>	<p>Fine of €75,000</p> <p>Fine of €50,000</p>

Πίνακας 3. Ομάδες που ερευνήθηκαν από CFCB και ποινές που τους επιβλήθηκαν την περίοδο 2020-2021

Clubs	Summary of conclusions
 <p>Beşiktaş JK (TUR)</p>	<p>Case referred to the CFCB adjudicatory chamber</p> <p>The CFCB concluded a breach of the 'no overdue payables' requirements as a result of significant overdue payables being identified as at 30 June and 30 September 2020 and, in the exceptional circumstances of the COVID-19 crisis, decided that it would withhold 15% of the revenues that the club would be entitled to receive from its participation in 2021/22 UEFA club competitions unless the club was able to pay all amounts identified as being overdue by 30 June 2021.</p> <p>The club challenged this decision before the CAS who upheld the decision of the CFCB adjudicatory chamber, but clarified the necessary requirement to avoid the 15% withholding of revenues imposed by the CFCB adjudicatory chamber.</p> <p>The club satisfied the condition imposed by the CFCB adjudicatory chamber.</p>
 <p>Aris Thessaloniki FC (GRE)</p> <p>FC Astana (KAZ)</p> <p>FC Porto (POR)</p> <p>CFR 1907 Cluj (ROU)</p>	<p>Warnings imposed by the CFCB investigatory chamber</p> <p>These clubs initially reported overdue payables as at one or more of the assessment dates (30 June and/or 30 September 2020), which were then settled long after the regulatory deadline.</p> <p>The CFCB investigatory chamber took the view that COVID-19 was a mitigating factor and decided to issue warnings to all clubs.</p>

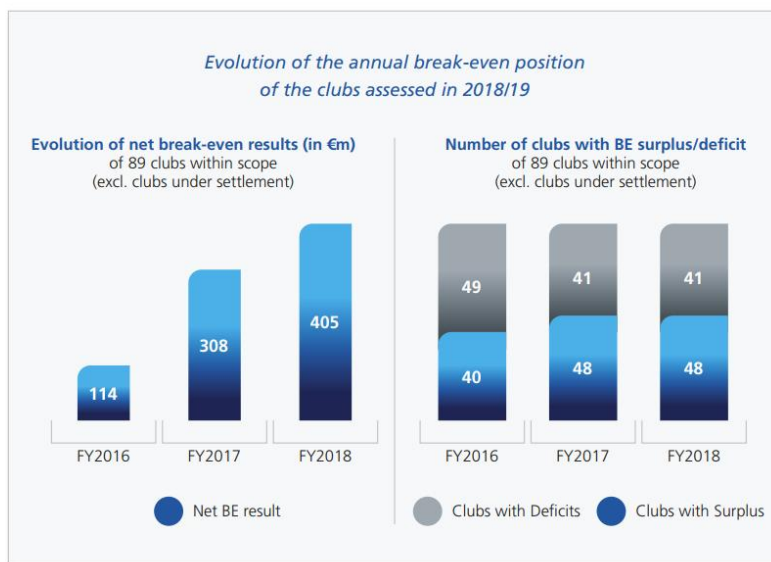
Σε ότι αφορά τη συμμόρφωση με την απαίτηση ισοσκελισμού εσόδων -εξόδων (break even requirement), σύμφωνα με την αναφορά του C.F.C.B. για την περίοδο 2017-2019, αναφέρθηκαν τα εξής:

Από τα στοιχεία που υπέβαλαν 238 ομάδες (237 ομάδες με συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις της περιόδου και 1 ομάδα λόγω settlement agreement) τη σεζόν 2018/2019, 90 ομάδες εξαιρέθηκαν από την εξέταση του Break even (δεδομένου ότι τα έσοδα-έξοδα τους ήταν κάτω από € 5 εκ), ενώ από τις υπόλοιπες 148 ομάδες εξετάστηκαν

στοιχεία για τις 97, καθώς είτε είχαν υπογράψει settlement agreement με το C.F.C.B., είτε είχαν ενεργοποιηθεί συγκεκριμένοι δείκτες-ενδείξεις (αρνητικά ίδια κεφάλαια, θέμα «συνεχιζόμενης δραστηριότητας», αποτέλεσμα break even), είτε επειδή αυτό ζητήθηκε από το C.F.C.B.

Τα στοιχεία που προέκυψαν για τις 89 ομάδες που δεν είχαν υπογράψει settlement agreement, παρουσίασαν αυξημένο καθαρό αποτέλεσμα break even (net break even result), το οποίο για το οικονομικό έτος 2018 ήταν € 405 εκ ενώ τα οικονομικά έτη 2017 και 2016 ανήλθε σε € 308 εκ και € 114 εκ αντίστοιχα. Τα στοιχεία επίσης έδειξαν ότι από τις ομάδες αυτές, 41 ομάδες είχαν αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα break even και 48 θετικό αποτέλεσμα το οικονομικό έτος 2018, ενώ το οικονομικό έτος 2016 οι ομάδες ήταν αντίστοιχα 49 και 40.

Γράφημα 2. Εξέλιξη Ετήσιου Break-Even αποτελέσματος, FY 2016-FY2018

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2017-2019

Κατά την περίοδο 2017/2018 και 2018/2019, το C.F.C.B. Investigatory chamber αποφάσισε να διεξάγει έρευνες σε 8 ομάδες. Σε μια περίπτωση, η έρευνα ολοκληρώθηκε χωρίς κάποια παραβίαση από την ομάδα. Σε 5 περιπτώσεις, οι ομάδες εφόσον δεν είχαν εκπληρώσει τις απαιτήσεις του Break Even και εφόσον πληρούσαν τις προϋποθέσεις υπέγραψαν settlement agreement με το C.F.C.B. Investigatory chamber στο οποίο τους τέθηκαν συγκεκριμένοι οικονομικοί στόχοι και περιορισμοί στις μεταγραφές ενώ επιπλέον σε μια ομάδα επιβλήθηκε και πρόστιμο. Σε ότι αφορά τις άλλες 2 ομάδες, αυτές παραπέμφθηκαν στο C.F.C.B. Adjudicatory chamber, όπου: Στη μια περίπτωση η απόφαση

του C.F.C.B. Adjudicatory chamber αμφισβητήθηκε από την ομάδα, η οποία προσέφυγε στο CAS κατά αυτής, και τελικά εφόσον υπήρξε και την επόμενη περίοδο, έρευνα και νέα παραβίαση σε ότι αφορά το Break Even, η ομάδα τιμωρήθηκε με αποκλεισμό από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Στην άλλη περίπτωση, η απόφαση που ανακοινώθηκε τον Ιούνιο 2020 επέβαλε στην ομάδα πρόστιμο € 3 εκ, παρακράτηση του 15% των εσόδων που θα δικαιούταν να λάβει ο σύλλογος από οποιαδήποτε συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις των σεζόν 2020/2021 και 2021/2022 και περιορισμό στους ποδοσφαιριστές που δικαιούταν να δηλώσει στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις των σεζόν 2020/2021, 2021/2022 και 2022/2023. (<https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/club-financial-controlling-body/updates/025f-0fca3a0a7d63-5e976f8bfd2d-1000--cfcb-adjudicatory-chamber-renders-decision-in-olympique-de/>)

Σύμφωνα με την αναφορά του C.F.C.B., κατά την περίοδο 2019/2020 εξετάστηκαν 4 υποθέσεις, όπου στις 3 περιπτώσεις οι ομάδες εφόσον είχαν παραβιάσει το Break Even requirement και καθώς πληρούσαν τις προϋποθέσεις υπέγραψαν settlement agreement με το C.F.C.B. Investigatory chamber στο οποίο τους τέθηκαν συγκεκριμένοι οικονομικοί στόχοι και περιορισμοί στις μεταγραφές, ενώ στην 4^η ομάδα επιβλήθηκε πρόστιμο € 25 χιλ καθώς δεν τήρησε τις απαραίτητες ημερομηνίες υποβολής των στοιχείων.

Για την περίοδο 2020/2021, λόγω της πανδημίας COVID-19 εφαρμόστηκαν ειδικά μέτρα και στοιχεία της οικονομικής περιόδου 2020: η υπό εξέταση περίοδος περιορίστηκε σε 2 χρήσεις (οικονομικό έτος 2018 και 2019), ενώ επιπλέον αποφασίστηκε η περίοδος 2021/2022 να περιέχει τέσσερις χρήσεις (οικονομικά έτη 2018-2021, όπου για να «εξασθενήσει» η επίδραση του COVID-19 λήφθηκε υπόψη ο μέσος όρος των 2 χρήσεων και υπήρχαν προσαρμογές για τα κονδύλια που επηρεάστηκαν άμεσα. Την περίοδο 2020/2021 τα στοιχεία των ομάδων δεν εξετάστηκαν από το C.F.C.B. Investigatory chamber.

Για την περίοδο 2021/2022, σύμφωνα με ανακοίνωση του C.F.C.B. τον Σεπτέμβριο 8 ομάδες υπέγραψαν settlement agreement διάρκειας 3-4 ετών και επιπλέον τους επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικού ποσού € 172 εκ, όπου τα € 26 εκ ήταν άμεσα εφαρμόσιμα ενώ τα υπόλοιπα € 146 εκ ήταν με αναστολή (και σε περίπτωση που δε θα εκπληρώσουν τους στόχους που τους έχουν οριστεί στα settlement agreement). Παρατίθενται πίνακες με τις ομάδες που παραπέμφθηκαν στο C.F.C.B. καθώς και στοιχεία για την έρευνα -ποινή που τους επιβλήθηκε ανά περίοδο:

Πίνακας 4. Ομάδες που ερευνήθηκαν & στις οποίες δεν επιβλήθηκαν ποινές την περίοδο 2017-2019

Clubs	CFCB investigatory chamber's conclusions
 <p>Paris Saint-Germain (FRA)</p>	<p>Case dismissed</p> <p>The CFCB chief investigator concluded that Paris Saint-Germain's break-even deficit, after significant fair value adjustments of several club's sponsorship contracts based on evaluations performed by independent third-party assessors, was within the €30m acceptable deviation.</p>

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2017-2019

Πίνακας 5. Ομάδες που ερευνήθηκαν & οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement με το C.F.C.B. Investigation chamber την περίοδο 2017-2019

Clubs	CFCB investigatory chamber's conclusions
<div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>FC Kairat (KAZ)**</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Maccabi Tel Aviv FC (ISR)*</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>CFR 1907 Cluj (ROU)**</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>Galatasaray AŞ (TUR)*</p> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <p>Olympique de Marseille (FRA)**</p> </div> </div>	<p>Cases settled</p> <p>The CFCB investigatory chamber concluded that these five clubs had failed to fulfil the break-even requirement in the relevant monitoring period.</p> <p>At the end of the investigation, the CFCB chief investigator found that those clubs met the conditions for the conclusion of a settlement agreement in 2017/18 (*) or in 2018/19 (**). See Section 3.6 for more details on the conclusion and monitoring of those agreements.</p> <p>In the case of Olympique de Marseille, the CFCB investigatory chamber had previously imposed a €100,00 fine for a minor deviation from the break-even requirement.</p>

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2017-2019

Πίνακας 6. Ομάδες που ερευνήθηκαν & παραπέμφθηκαν στο C.F.C.B. Adjudicatory chamber την περίοδο 2017-2019

Clubs	CFCB investigatory chamber's conclusions
 <p>AC Milan (ITA)</p> <p>Manchester City FC (ENG)</p>	<p>Cases referred to the CFCB adjudicatory chamber</p> <p>In the case of the AC Milan, the CFCB investigatory chamber concluded that the club had failed to fulfil the break-even requirement during the 2017/18 season. On the basis of the information provided by the club, the CFCB chief investigator considered that the conditions for a settlement agreement were not met and therefore decided to refer the case to the CFCB adjudicatory chamber. The club challenged the decisions of the CFCB adjudicatory chamber before the CAS.</p> <p>During the 2018/19 season, the CFCB investigatory chamber considered that AC Milan was not under a special settlement regime and had once again failed to fulfil the break-even requirement. As a result, the club's case was once again referred to the CFCB adjudicatory chamber in April 2019 for final decision.</p> <p>In June 2019, AC Milan was finally excluded from the 2019/20 UEFA Europa league and all proceedings before the CAS were terminated.</p> <p>In the case of Manchester City FC, the CFCB investigatory chamber opened an investigation in March 2019 following the publication of internal club documents in various media outlets.</p> <p>In May 2019, at the end of the investigation, the case of Manchester City was referred to the CFCB adjudicatory chamber, where it was still pending in November 2019.</p>

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2017-2019

Πίνακας 7. Ομάδες που ερευνήθηκαν & οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement με το C.F.C.B. Investigation chamber ή τους επιβλήθηκε πρόστιμο την περίοδο 2019-2020

Clubs	Summary of decision
 <p>Wolverhampton Wanderers FC (ENG)</p> <p>LOSC Lille (FRA)</p> <p>Istanbul Başakşehir (TUR)</p>	<p>New settlement agreements concluded</p> <p>The CFCB investigatory chamber concluded that these clubs had failed to fulfil the break-even requirement in the relevant monitoring period.</p> <p>Following the clubs' submission of satisfactory business plans demonstrating compliance with the break-even requirement in the near future, the CFCB chief investigator considered that the clubs had met the conditions for the conclusion of a settlement agreement. In July 2020, settlement agreements were concluded with all three clubs, so their cases were not referred to the CFCB adjudicatory chamber.</p> <p>See Section 2.3.4 for information on the conclusion and monitoring of those agreements.</p>
 <p>KS Lechia Gdańsk (POL)</p>	<p>Case referred to the CFCB adjudicatory chamber</p> <p>The CFCB concluded that this club had not complied with the monitoring requirements under the CL&FFP Regulations, since it had failed to provide the necessary information/documents in time.</p> <p>For failing to comply with the above requirement, the club was sanctioned with a fine of €25,000.</p>

Πηγή: U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2021, Compliance and Investigation Activity Report 2019-2021

Πίνακας 8. Ομάδες οι οποίες υπέγραψαν Settlement Agreement και τους επιβλήθηκε πρόστιμο την περίοδο 2021-2022

Club	Total amount	Unconditional amount
AS Monaco (FRA)	€2 million	€0.3 million
Olympique de Marseille (FRA)	€2 million	€0.3 million
Beşiktaş JK (TUR)	€4 million	€0.6 million
AC Milan (ITA)	€15 million	€2.0 million
Juventus (ITA)	€23 million	€3.5 million
FC Internazionale Milano (ITA)	€26 million	€4.0 million
AS Roma (ITA)	€35 million	€5.0 million
Paris Saint-Germain (FRA)	€65 million	€10.0 million

Στοιχεία από (<https://www.uefa.com/insideuefa/news/0279-1603e68faca4-8a20edf89532-1000--the-cfcb-first-chamber-finalises-the-monitoring-of-clubs-hav/>)

3. ΜΕΘΟΔΟΣ

Όπως αναφέρθηκε ήδη, σκοπός της εργασίας αυτής είναι να διερευνηθεί η επίδραση που είχε η εφαρμογή του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων στα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός. Για να γίνει αυτό θα μελετηθούν τα οικονομικά στοιχεία της ΠΑΕ και στοιχεία που αφορούν το Financial Fair Play.

3.1 Η περίπτωση της Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ

Στην ενότητα αυτή θα αναφερθούμε στον Παναθηναϊκό, σε στοιχεία από τη στιγμή της ίδρυσης του ως σωματείο αλλά και σε άλλα σημαντικά γεγονότα που έχουν συμβεί στην πορεία του έως και σήμερα, αγωνιστικά και μη. Επιπλέον, θα γίνει ξεχωριστή αναφορά σε ότι αφορά πορεία του για την εναρμόνιση με τους κανόνες του Financial Fair Play

Ο ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ιδρύθηκε ως ερασιτεχνικό σωματείο την 03/02/1908 από τον Γεώργιο Καλαφάτη όντας αθλητής ο ίδιος « ... συνέλαβε την ιδέα, επηρεασμένος από την εμφάνιση του ποδοσφαίρου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1906, στους οποίους έλαβε μέρος». (<https://www.pao.gr/history/events/>). Ήταν ο ιδρυτής του σωματείου και ο πρώτος οραματιστής της παναθηναϊκής ιδέας. Ήθελε, «... ο σύλλογος που θα ίδρυε, να μην ήταν σαν τους άλλους, τους συνοικιακούς, αλλά να καλύπτει όλη την πρωτεύουσα και σταδιακά να αναπτυχθεί σε όλη την Ελλάδα». <https://www.pao.gr/history/events/>.

Στην ιστορία του στο ποδόσφαιρο, ο ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ έχει κατακτήσει 20 Πρωταθλήματα Ελλάδος (1930, 1949, 1953, 1960, 1961, 1962, 1964, 1965, 1969, 1970, 1972, 1977, 1984, 1986, 1990, 1991, 1995, 1996, 2004, 2010), 19 Κύπελλα Ελλάδος (1940, 1948, 1955, 1967, 1969, 1977, 1982, 1984, 1986, 1988, 1989, 1991, 1993, 1994, 1995, 2004, 2010, 2014, 2022) 4 Super Cups (1970, 1988, 1993, 1994) και 1 Βαλκανικό Κύπελλο (1978). Σημαντική πορεία έχει ακολουθήσει και στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, με κορυφαία στιγμή του το 1971 και τη συμμετοχή του στον τελικό του Κυπέλλου Πρωταθλητριών με αντίπαλο τον Ajax στο γήπεδο Wembley αλλά και τη συμμετοχή του στο Διηπειρωτικό Κύπελλο. Άλλες ιστορικές ημερομηνίες είναι το 1985 (συμμετοχή στα ημιτελικά του Κυπέλλου Πρωταθλητριών), το 1988 (συμμετοχή στα προημιτελικά του Κυπέλλου Πρωταθλητριών), το 1991 (συμμετοχή στα προημιτελικά του Champions League), το 1996 (συμμετοχή στα ημιτελικά του Champions League), το 2002 (συμμετοχή στα προημιτελικά του Champions League) και το 2003 (συμμετοχή στα προημιτελικά του Κυπέλλου UEFA).

Η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ συστάθηκε νόμιμα το 1979, έτος δημιουργίας των Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων

Εταιριών στην Ελλάδα. (ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 30/08/2012 σελ.7). Εποπτεύεται από τη «SUPER LEAGUE 1», την «Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία», την Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού (Ε.Ε.Α), το Εθνικό Συμβούλιο Καταπολέμησης Ντόπινγκ (Ε.Σ.Κ.Α.Ν), τη Διαρκή Επιτροπή Αντιμετώπισης της Βίας (Δ.Ε.Α.Β) και τις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Γ.Ε.Μ.Η. των Επιμελητηρίων της χώρας («ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση τον Κανονισμό της UEFA «Club Licensing and Financial Sustainability Regulation» (Edition 2022) για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2021 έως 30η Ιουνίου 2022, σελ. 17»). Το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της Π.Α.Ε. τότε το απέκτησε η οικογένεια Βαρδινογιάννη όπου και το διατήρησε έως και το 2008.

Το 2008 άνοιξε ένα καινούργιο κεφάλαιο στην ιστορία της Ομάδας, καθώς ο μέτοχος της Γιάννης Βαρδινογιάννης ανακοίνωσε την απόφαση της οικογένειας Βαρδινογιάννη να «... ανοίξει την πόρτα της ΠΑΕ σε επιφανείς επιχειρηματίες και μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου να εισέλθουν στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του Παναθηναϊκού». (2008, <https://www.pao.gr/history/events/>). Στην μετοχική σύνθεση και στην Διοίκηση της ΠΑΕ συμμετείχαν τότε οι Ανδρέας Βγενόπουλος, Νικόλαος Πατέρας, Παύλος Γιαννακόπουλος, Μιχάλης Ζολώτας, Αδαμάντιος Πολέμης, Γιάννης Ξυλάς και Γιώργος Νίκας.

Την άνοιξη του 2012, ο Γιάννης Αλαφούζος ανακοίνωσε το πλάνο δράσης της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ, ενός σωματείου λαϊκής βάσης όπου τα εγγεγραμμένα σε αυτό μέλη (δια μέσου εκπροσώπων), θα αναλάμβανε τη διοίκηση της Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός. Η κίνηση αυτή ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2012, όπου και ολοκληρώθηκε η μεταβίβαση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της Π.Α.Ε. από την οικογένεια Βαρδινογιάννη και από λοιπούς μετόχους στην ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ 2012 (2012 <https://www.pao.gr/history/events/>).

Από το 2015 και έπειτα, ο Γιάννης Αλαφούζος απέκτησε το πλειοψηφικό πακέτο μετοχών της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., δια μέσου διαδοχικών αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου στις οποίες συμμετείχε.

Τον Σεπτέμβριο του 2017, ο Γιάννης Αλαφούζος δια μέσου ανακοίνωσης του δήλωσε την απόσυρση του από την οικονομική στήριξη της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. και κάλεσε τους «...πρωταγωνιστές της Παναθηναϊκής οικογένειας να αναλάβουν πρωτοβουλία για την διάσωση του συλλόγου...»

Από το 2019, έπειτα από ανεπιτυχείς διαπραγματεύσεις με πιθανούς επενδυτές για τη μεταβίβαση της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., ο Γιάννης Αλαφούζος ενεργοποιήθηκε εκ

νέου και ανέλαβε επίσημα ξανά την οικονομική στήριξη της Π.Α.Ε. και παραμένει έως και σήμερα ο ιδιοκτήτης της.

Σε ότι αφορά τον κανονισμό αδειοδότησης ομάδων και την Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ, από την πρώτη εφαρμογή του έως και σήμερα, η Π.Α.Ε. έχει παραπεμφθεί και έχει βρεθεί τρεις φορές «αντιμέτωπη» με δικαστικές διαδικασίες που αφορούσαν παραβίαση των κανόνων του Financial Fair Play.

Η πρώτη φορά ήταν τη χρήση 2011-2012, όπου παραπέμφθηκε για παραβίαση των άρθρων περί μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών την 30/06/2011. Στα επικαιροποιημένα στοιχεία που υποβλήθηκαν οι οφειλές αυτές είχαν τακτοποιηθεί αλλά προέκυψαν νέες οφειλές που αφορούσαν την μετέπειτα περίοδο έως και 30/09/2011. Η δικαστική απόφαση επέβαλε στην Π.Α.Ε. πρόστιμο € 75 χιλ και αποκλεισμό ενός έτους από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις για τα επόμενα τρία έτη στις οποίες δύναται να προκριθεί. Ο αποκλεισμός από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις ήταν με αναστολή και θα εφαρμοζόταν μόνο στην περίπτωση που η Π.Α.Ε. δεν είχε τακτοποιήσει τις οφειλές αυτές έως και 31/03/2012, όπου και τελικά δεν εφαρμόστηκε.

Η δεύτερη φορά ήταν τη χρήση 2013-2014, όπου παραπέμφθηκε για παραβίαση των κανόνων του Financial Fair Play σε ότι αφορά το Break Even, δηλαδή την αποδεκτή απόκλιση των αποτελεσμάτων της για την περίοδο από 30/06/2012 – 30/06/2014. Το C.F.C.B. Investigatory chamber εισηγήθηκε να υπογραφεί “settlement agreement” με την Π.Α.Ε., βάσει του οποίου θα ήταν σε Επιτήρηση και θα έπρεπε επιπλέον την επόμενη περίοδο υποβολής των στοιχείων επιτήρησης (2015-2016) να υποβάλει στοιχεία για το Break Even των περιόδων 30/06/2013 – 30/06/2015 και να μην υπάρχει παραβίαση (“...*break even surplus or deficit within the acceptable deviation*”). Επίσης, του επιβλήθηκε πρόστιμο € 200 χιλ. Η Π.Α.Ε. υπέβαλε τα στοιχεία, επέδειξε ότι είχε συμμορφωθεί και δεν υπήρχε παραβίαση του Break Even την περίοδο 30/06/2013 – 30/06/2015, οπότε και έληξε η περίοδο της επιτήρησης και του Settlement agreement.

Κλείνοντας, τη χρήση 2016-2017, παραπέμφθηκε για παραβίαση των άρθρων περί μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών την 30/06/2017 και 30/09/2017 στο C.F.C.B. Investigatory chamber, το οποίο αποφάσισε ως συντηρητικό μέτρο να παρακρατήσει τα έσοδα από τη συμμετοχή της Π.Α.Ε. στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις της περιόδου 2017-2018 και να παραπέμψει την υπόθεση στο C.F.C.B. Adjudicatory Chamber. Τον Δεκέμβριο 2017, αποφασίστηκε να αποκλειστεί από για ένα χρόνο από τις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις για μια από τις τρεις επόμενες διοργανώσεις στις οποίες δύναται να συμμετάσχει, να επιβάλει

πρόστιμο 200 χιλ και να γίνει άρση των μέτρων της παρακράτησης των εσόδων από τη συμμετοχή της Π.Α.Ε. στις Ευρωπαϊκές διοργανώσεις της περιόδου 2017-2018. αποκλεισμός από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις καθώς και μέρος του προστίμου (€ 100χιλ) ήταν με αναστολή και θα εφαρμοζόταν μόνο στην περίπτωση που η Π.Α.Ε. δεν είχε τακτοποιήσει τις οφειλές αυτές έως και 01/03/2018, όπου τελικά δεν κατάφερε να τις τακτοποιήσει και έτσι ο αποκλεισμός και το πρόστιμο εφαρμόστηκαν εις ολόκληρο.

3.2 Μέσα συλλογής δεδομένων

Για την αξιολόγηση της επίδρασης του κανονισμού Financial Fair Play στα Οικονομικά στοιχεία και μεγέθη της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. θα μελετηθούν οι Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της που έχουν συνταχθεί με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τις χρήσεις από 01/07/2012 – 30/06/2013 έως και 01/07/2021 -30/06/2022.

Οι εν λόγω Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτιστεί με βάση το ειδικό πλαίσιο αναφοράς που προβλέπεται από τις κανονιστικές διατάξεις του κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων και είναι αυτές όπου υποβάλλονται στην Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία κατά τη διαδικασία αδειοδότησης της Ομάδας και αυτές από τις οποίες προκύπτουν τα στοιχεία που υποβάλλονται στην U.E.F.A. κατά τη διαδικασία Επιτήρησης Ομάδων. Οι Οικονομικές Καταστάσεις αυτές συντάσσονται επειδή οι απαιτήσεις πληροφόρησης που περιγράφονται στον Κανονισμό Αδειοδότησης δεν ικανοποιούνται πλήρως από τις δηλώσεις και τις λογιστικές πολιτικές των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, που συντάσσει για τους εταιρικούς σκοπούς της η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. Στις οικονομικές καταστάσεις λαμβάνονται υπόψη τα οικονομικά στοιχεία από όλες τις εταιρείες που συμπεριλαμβάνονται στο πλαίσιο αναφοράς της Π.Α.Ε. το οποίο εμπεριέχει όλες τις ποδοσφαιρικές λειτουργίες της.

Η υπό εξέταση περίοδος, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, περιέχει την δεκαετή περίοδο από 01/07/2012-30/06/2022, δηλαδή περιλαμβάνει την περίοδο από τις αρχές που εφαρμόστηκε ο κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων – U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS - Edition 2012 (01/07/2012 – 30/06/2013) καθώς και τις μεταγενέστερες χρήσεις στις οποίες ο εν λόγω κανονισμός αναθεωρήθηκε (U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS- Edition 2015, U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS- Edition 2018) και κλείνει με τη χρήση 01/07/2021 -30/06/2022, όπου είναι η τελευταία

χρήση κατά την οποία εφαρμόστηκε το «Οικονομικό Ευ αγωνίζεσθε» (Financial Fair Play), πριν αυτό αντικατασταθεί από του κανονισμό «Οικονομικής Βιωσιμότητας» (Financial Sustainability) των Ομάδων (U.E.F.A. CLUB LICENCING AND FINANCIAL SUSTAINABILITY REGULATIONS – Edition 2022).

Δε συμπεριλαμβάνονται στην περίοδο που εξετάζεται τα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. την περίοδο πριν την εφαρμογή του κανονισμού αδειοδότησης Financial Fair Play όπως και η πρώτη χρήση κατά την οποία εφαρμόστηκε για πρώτη φορά ο κανονισμός (η χρήση 2011-2012 δηλαδή), καθώς οι εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της Π.Α.Ε. είχαν συνταχθεί με βάση το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο και έτσι δεν μπορεί να γίνει σχετική σύγκριση.

Για τη μελέτη των Αποτελεσμάτων Χρήσης, θα γίνει Συγκριτική Ανάλυση των μεταβολών κονδυλίων των Αποτελεσμάτων από χρήση σε χρήση, καθώς και Συγκριτική Ανάλυση της μεταβολής των κονδυλίων κάθε χρήσης ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης τη χρήση 01/07/2012 – 30/06/2013 (πρώτη χρήση εξέτασης των στοιχείων). Συγκεκριμένα θα μελετηθούν τα Καθαρά Αποτελέσματα μετά από φόρους, τα Λειτουργικά Έσοδα συνολικά αλλά και αναλυτικά, τα συνολικά Λειτουργικά Έξοδα καθώς και η ανάλυση τους και τα Λοιπά μη Λειτουργικά Αποτελέσματα συνολικά και αναλυτικά. Επιπρόσθετα, θα μελετηθούν τα Καθαρά Αποτελέσματα μετά από φόρους σε σχέση με τις Ταμειακές εισροές από μετόχους (κονδύλι από Πίνακα Ταμειακών Ροών κάθε περιόδου).

Για τη μελέτη των στοιχείων του Ισολογισμού, θα μελετηθούν πρώτα οι αριθμοδείκτες Γενικής και Ταμειακής ρευστότητας καθώς οι αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας (Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια, Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Συνολικές Υποχρεώσεις) και ο αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων της Π.Α.Ε. για τις περιόδους 30/06/2013 – 30/06/2022. Θα γίνει Συγκριτική Ανάλυση των κονδυλίων του Ισολογισμού Ίδια Κεφάλαια, Υποχρεώσεις, Κυκλοφορούν Ενεργητικό και των μεταβολών τους από χρήση σε χρήση καθώς θα γίνει και Συγκριτική Ανάλυση της μεταβολής των κονδυλίων αυτών σε κάθε χρήση ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης τη χρήση 01/07/2012 – 30/06/2013. Επιπλέον, θα υπολογιστούν και θα μελετηθούν από τα κονδύλια του Ισολογισμού της Π.Α.Ε. τα στοιχεία που αφορούν: το «Ισοζύγιο Μεταγραφών», δηλαδή τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις καθώς και τη διαφορά (πλεόνασμα ή έλλειμμα) που προκύπτει από τη μεταγραφική δραστηριότητα και οι «Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις», δηλαδή των υποχρεώσεων που παρακολουθεί η U.E.F.A. δια μέσου του κανονισμού U.E.F.A Club Licensing and Financial Fair Play.

Τέλος, θα μελετηθούν οικονομικά στοιχεία του Financial Fair Play, δηλαδή τα προσαρμοσμένα με βάση τον κανονισμό αδειοδότησης αποτελέσματα της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. Θα εξεταστούν τα Αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break Even result”) κάθε χρήσης σε σχέση με τις αντίστοιχες Εισφορές Κεφαλαίου από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη καθώς και το αποτέλεσμα (πλεόνασμα/έλλειμμα) αυτών σε κάθε χρήση. Θα γίνει Συγκριτική Ανάλυση των Σχετικών Εσόδων “Relevant Income” και των Σχετικών Έξοδών “Relevant Expenses” κάθε χρήσης ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης την 01/07/2012 - 30/06/2013. Δε θα μελετηθεί η εκπλήρωση η μη της απαίτησης ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων (Break Even requirement), όπως αυτή ορίζεται στον κανονισμό αδειοδότησης, καθώς σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετηθεί η επίδραση του κανονισμού αδειοδότησης στα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε.

3.3 Σημαντικά γεγονότα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη

Για την μελέτη των οικονομικών στοιχείων της Π.Α.Ε ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κάποια σημαντικά γεγονότα τα οποία έλαβαν χώρα κατά την υπό εξέταση περίοδο και τα οποία έχουν επηρεάσει τα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε.:

- Τον Ιούνιο 2015 (από 28 Ιουνίου του 2015) εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα Κεφαλαιακοί έλεγχοι (Capital Controls), « ...όταν η Ελληνική Κυβέρνηση δεν κατάφερε να έρθει σε συμφωνία με τους πιστωτές της. Ως αποτέλεσμα, αναγκάστηκε να κλείσει τις ελληνικές τράπεζες για 3 εβδομάδες και να εφαρμόσει έλεγχο στα τραπεζικά εμβάσματα από τις ελληνικές στις ξένες τράπεζες, να καθορίσει όρια για αναλήψεις μετρητών. Οι τράπεζες ξαναλειτούργησαν στις 20 Ιουλίου, αλλά με πολύ αυστηρούς όρους, έτσι ώστε να αποφευχθεί ένα ανεξέλεγκτο Bank-Run και μια πλήρης κατάρρευση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Οι κεφαλαιακοί έλεγχοι καταργήθηκαν πλήρως τον Σεπτέμβριο του 2019, αν και είχαν ήδη ελαφρυνθεί πολύ σε προηγούμενο χρόνο» (https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B5%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF_%CE%AD%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CF%87%CE%BF%CE%B9_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1)
- Τον Σεπτέμβριο του 2017, ο κύριος μέτοχος της Π.Α.Ε. δήλωσε την βούληση του να αποσυρθεί και να σταματήσει να την στηρίζει οικονομικά. Από το 2019 ενεργοποιήθηκε και ανέλαβε και επίσημα ξανά την οικονομική στήριξη της ομάδας

- Τον Δεκέμβριο 2019 αναγνωρίστηκε πρώτη φορά στην Κίνα ο ιός Covid-19, όπου τον Μάρτιο 2020 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας τον αναγνώρισε ως πανδημία. Σύμφωνα με το Wikipedia «...η πανδημία προκάλεσε εκτεταμένη αναστάτωση στην οικονομία και στις κοινωνικές δραστηριότητες, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη ύφεση μετά το 2008...». Σε ότι αφορά την Ελλάδα, με ειδικά μέτρα που εφαρμόστηκαν τον Μάρτιο 2020 απαγορεύτηκε για κάποιο διάστημα η χρήση αθλητικών εγκαταστάσεων και έτσι σταμάτησαν και οι προπονήσεις των ποδοσφαιριστών καθώς και οι αγώνες ποδοσφαίρου, ενώ όταν αποφασίστηκε η επανέναρξη των αγώνων των ομάδων της SUPERLEAGUE 1 αυτό έγινε ήταν χωρίς την παρουσία θεατών, οπότε οι ποδοσφαιρικές ομάδες από τον Μάρτιο 2020 έως και τον Ιούνιο 2021 δεν είχαν έσοδα από εισιτήρια. Την περίοδο αυτή, ανακοινώθηκαν από την ελληνική κυβέρνηση και εφαρμόστηκαν οικονομικά μέτρα για την ενίσχυση της οικονομίας και την προστασία των εταιρειών αλλά και των εργαζόμενων που επηρεάστηκαν από την πανδημία. Μέρος από τα μέτρα που ελήφθησαν αφορούσαν την αναστολή καταβολής φόρων και εισφορών, την αναβολή φορολογικών υποχρεώσεων.

4. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

4.1 Μελέτη κονδυλίων Αποτελεσμάτων Χρήσεων για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021- 2022

Στην ενότητα αυτή θα παρακολουθήσουμε τις μεταβολές που παρουσιάστηκαν στα Αποτελέσματα Χρήσης, καθώς και στα επιμέρους κονδύλια των αποτελεσμάτων χρήσης στην υπό εξέταση περίοδο, δηλαδή για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Καθαρά αποτελέσματα -Κέρδη -Ζημιές μετά από φόρους

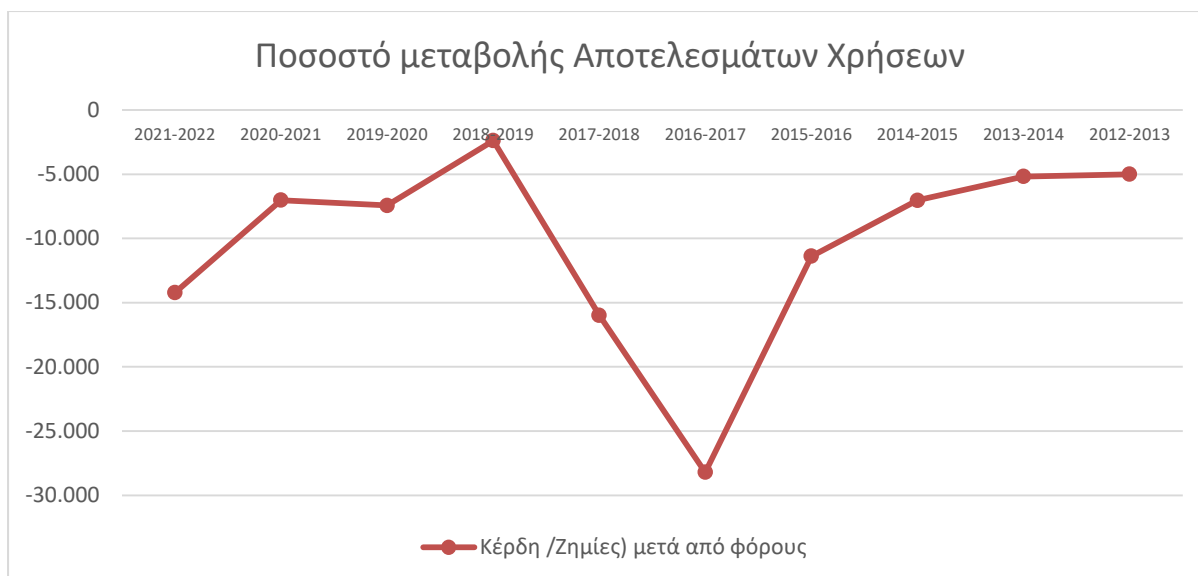
Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 τα Καθαρά Αποτελέσματα μετά από φόρους της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. και η ποσοστιαία μεταβολή τους ανά χρήση. Επιπλέον, θα συγκριθεί η μεταβολή των ζημιών κάθε χρήσης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης.

I. Μεταβολή Καθαρών Αποτελεσμάτων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Πίνακας Μεταβολής των Αποτελεσμάτων μετά από φόρους ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 9i. Μεταβολή ανά χρήση Αποτελεσμάτων μετά από φόρους χρήσεων 2012 -2013 έως 2021-2022

	2021- 2022	2020- 2021	2019- 2020	2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015 - 2016	2014 - 2015	2013 - 2014	2012 - 2013	ΣΥΝΟΛΟ
Ζημιές μετά από φόρου ς	14.219	7.024	7.427	2.382	15.978	28.211	11.38 5	7.036	5.182	5.000	103.843
Ποσά σε χιλ €	102,42 %	- 5,41 %	211,77 %	- 85,09 %	- 43,36 %	147,79 %	61,81 %	35,77 %	3,65 %	-	

Γράφημα 3. Μεταβολή Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Την χρήση 2012-2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίαζε στα αποτελέσματα της καθαρές ζημιές μετά από φόρους ύψους € 4.999.636. Την χρήση 2013-2014 οι ζημιές στα αποτελέσματα μετά φόρων συνεχίστηκαν, με μια οριακή αύξηση (ποσοστό 3,65%) και το ποσό των καθαρών ζημιών μετά φόρων ανήλθε σε € 5.182.025. Την χρήση 2014-2015 οι καθαρές ζημιές παρουσίασαν αύξηση (ποσοστό 35,77%) και το ποσό των καθαρών ζημιών μετά φόρων ανήλθε σε € 7.035.869. Την χρήση 2015-2016 οι καθαρές ζημιές χρήσης παρουσίασαν σημαντική αύξηση (ποσοστό 61,81%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 11.384.812. Την χρήση 2016-2017 οι καθαρές ζημιές χρήσης υπερδιπλασιάστηκαν (ποσοστό 147,79%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 28.210.593. Την χρήση 2017-2018 οι καθαρές ζημιές χρήσης άρχισαν να μειώνονται (ποσοστό μείωσης 43,46%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 15.978.189. Την χρήση 2018-2019 οι καθαρές ζημιές χρήσης συνέχισαν να μειώνονται (ποσοστό μείωσης 85,09%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 2.382.097. Την χρήση 2019-2020 οι καθαρές ζημιές χρήσης άρχισαν πάλι να αυξάνονται σημαντικά (ποσοστό αύξησης 211,77%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 7.426.586. Την χρήση 2020-2021 οι καθαρές ζημιές χρήσης παρουσίασαν μικρή μείωση (ποσοστό μείωσης 5,41%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 7.024.440. Την χρήση 2021-2022 οι καθαρές ζημιές χρήσης σχεδόν διπλασιάστηκαν (ποσοστό αύξησης 102,42%) διαμορφώνοντας το ποσό των καθαρών ζημιών σε € 14.218.685.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει σε όλη την υπό εξέταση περίοδο ως Καθαρά Αποτελέσματα μετά από φόρους

ζημιές, οι οποίες κυμαίνονται από € 2,3 εκ (μικρότερο ποσό την χρήση 2018-2019) έως και € 28,2 εκ (μεγαλύτερο ποσό την χρήση 2016-2017). Οι συσσωρευμένες ζημιές της περιόδου ανήλθαν σε € 103,8 εκ, με μέσο όρο δεκαετίας € 10,38 εκ.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Καθαρών Αποτελεσμάτων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Καθαρών Ζημιών μετά από φόρους έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας υπόψη ως έτος σύγκρισης το έτος 2012-2013.

Πίνακας 9ii. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Αποτελεσμάτων Χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΠΟΣΟ ΖΗΜΙΩΝ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	5.000	-
2013-2014	5.182	3,65%
2014-2015	7.036	40,73%
2015-2016	11.385	127,71%
2016-2017	28.211	464,25%
2017-2018	15.978	219,59%
2018-2019	2.382	-52,35%
2019-2020	7.427	48,54%
2020-2021	7.024	40,50%
2021-2022	14.219	184,39%
* Έτος σύγκρισης		

Την χρήση 2013-2014 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 3,65% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2014-2015 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 40,73% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2015-2016 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 127,71% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2016-2017 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 464,25% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2017-2018 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 219,59% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2018-2019 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε μείωση των ζημιών της κατά 52,35% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2019-2020 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ

Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 48,54% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2020-2021 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 40,50% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2021-2022 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση των ζημιών της κατά 184,39% έναντι της χρήσης 2012-2013.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. ξεκινώντας τη χρήση 2012-2013 με ζημιές ύψους € 5 εκ, παρουσίασε μια διαρκώς αυξανόμενη τάση αύξησης ζημιών, με αποκορύφωμα τη χρήση 2016-2017 όπου το ποσοστό της αύξησης ανήλθε σε 464,25% (ζημιές ποσού € 28,1 εκ έναντι ζημιών € 5 εκ), ενώ, κατάφερε να τις μειώσει μόνο τη χρήση 2018-2019 (ύψος ζημιών € 2,3 εκ) όπου το ποσοστό μείωσης ανήλθε σε 52,35€ έναντι των ζημιών της χρήσης 2012-2013. Από τις χρήσεις 2019-2020 παρουσιάζεται ξανά σημαντική αύξηση στις ζημιές, με το τελικό ποσοστό αύξησης των ζημιών στην υπό εξέταση περίοδο να ανέρχεται σε 184,39% (ζημιές € 14,2 εκ έναντι ζημιών € 5 εκ).

Καθαρά Αποτελέσματα Χρήσης σε σχέση με τις Ταμειακές Εισροές Μετόχων για αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου

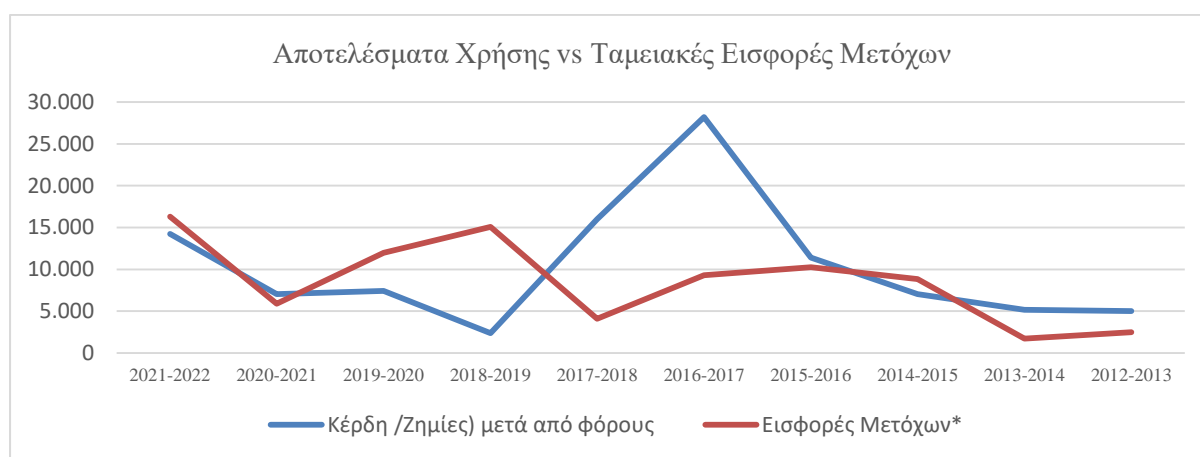
Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 το Ποσοστό Κάλυψης των Ζημιών μετά από φόρους ανά χρήση, λαμβάνοντας υπόψη τα Καθαρά Αποτελέσματα μετά από φόρους σε σχέση με τις Ταμειακές Εισροές από Μετόχους για Μετοχικό Κεφάλαιο (κονδύλι από Ταμειακές Ροές) της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. Επιπρόσθετα, θα συγκριθεί η μεταβολή του Ποσοστού Κάλυψης των Ζημιών κάθε χρήσης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης.

I. Ποσοστό Κάλυψης Ζημιών από Ταμειακές Εισροές Μετόχων για Μετοχικό Κεφάλαιο περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Πίνακας Κάλυψης των Καθαρών Ζημιών μετά από φόρους από τις Ταμειακές εισροές των Μετόχων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 10. Ποσοστό Κάλυψης Ζημιών χρήσης με Ταμειακές Εισφορές Μετόχων ανά χρήση για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	ΣΥΝΟΛΟ
Ζημίες μετά από φόρους	14.219	7.024	7.427	2.382	15.978	28.211	11.385	7.036	5.182	5.000	103.843
Εισφορές Μετόχων*	6.293	5.908	1.958	5.071	4.094	9.312	10.255	8.835	1.702	2.499	85.927
Ποσοστό Κάλυψης Ζημιών	14,59 %	4,11 %	61,02 %	32,66 %	5,62 %	3,01 %	0,08 %	25,58 %	2,84 %	9,98 %	82,75 %

Γράφημα 4. Αποτελέσματα Χρήσης vs Ταμειακές Εισφορές Μετόχων

Την χρήση 2012-2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίαζε στα αποτελέσματα της καθαρές ζημιές μετά από φόρους ύψους € 4.999.636, ενώ οι Ταμειακές Εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 2.498.859, ήτοι ποσοστό κάλυψης ζημιών 49,98%. Την χρήση 2013-2014 το ποσό των καθαρών ζημιών μετά φόρων ανήλθε σε € 5.182.025 ενώ οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 1.701.601, δηλαδή είχε ποσοστό κάλυψης ζημιών 32,84%. Την χρήση 2014-2015 οι καθαρές ζημιές μετά φόρων ανήλθαν σε € 7.035.869 ενώ οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 8.835.493, ήτοι ποσοστό κάλυψης ζημιών 125,58%. Την χρήση 2015-2016 οι καθαρές ζημιές χρήσης

ανήλθαν σε € 11.384.812, ενώ οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 10.255.000, ήτοι ποσοστό κάλυψης ζημιών 90,08%. Την χρήση 2016-2017 οι καθαρές ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 28.210.593 και οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 9.312.165, με ποσοστό κάλυψης ζημιών 33,01%. Την χρήση 2017-2018 οι καθαρές ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 15.978.189, οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 4.094.330, με ποσοστό κάλυψης ζημιών 25,62%. Την χρήση 2018-2019 οι καθαρές ζημιές χρήσης ήταν € 2.382.097 και οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 15.070.589, με ποσοστό κάλυψης ζημιών 632,66%. Την χρήση 2019-2020 οι καθαρές ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 7.426.586 και οι ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ήταν ποσού € 11.958.000, με ποσοστό κάλυψης ζημιών 161,02%. Την χρήση 2020-2021 οι καθαρές ζημιές χρήσης ανήλθαν σε ποσό € 7.024.440, με ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ποσού € 5.908.000 και ποσοστό κάλυψης ζημιών 84,11%. Την χρήση 2021-2022 οι καθαρές ζημιές χρήσης ανήλθαν σε ποσό € 14.218.685 ταμειακές εισροές έναντι αυξήσεως Κεφαλαίου από τους μετόχους ποσού € 16.293.000 με ποσοστό κάλυψης ζημιών 114,59%.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. ξεκίνησε την χρήση 2012-2013 χωρίς οι ταμειακές εισροές από τους μετόχους να έχουν καλύψει τις αντίστοιχες ζημιές που δημιουργήθηκαν την χρήση, γεγονός που συνέβη επίσης και τις χρήσεις 2013-2014, 2016-2017, 2017-2018 & 2020-2021. Αντίθετα, οι ζημιές καλύφθηκαν από τους μετόχους τις υπόλοιπες χρήσεις με αποκορύφωμα την χρήση 2018-2019, όπου το ποσοστό κάλυψης ανήλθε σε 632,66%. Στη συνολική εικόνα της υπό εξέταση περιόδου προκύπτει ότι οι συσσωρευμένες ζημιές της υπό εξέταση περιόδου καλύφθηκαν κατά 82,75%.

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο υπολογισμός αυτός είναι ταμειακός, δηλαδή τα στοιχεία των καταβολών έναντι αυξήσεων μετοχικού έχουν ληφθεί από το αντίστοιχο κονδύλι των ταμειακών ροών και δεν έχουν όμως ληφθεί υπόψη -καθώς δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία για αυτό- παράλληλα σημαντικά γεγονότα που αφορούν τις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας και έτσι και την κάλυψη των ζημιών, όπως κεφαλαιοποίηση Ομολογιακού Δανείου, κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων προς μετόχους, εισφορές σε είδος από μετόχους, τα οποία και έχουν πραγματοποιηθεί στην υπό εξέταση περίοδο.

Π. Μεταβολή Ποσοστού Κάλυψης Ζημιών από Ταμειακές Εισροές Μετόχων για Μετοχικό Κεφάλαιο περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής της Κάλυψης των Καθαρών Ζημιών μετά από φόρους με Ταμειακές εισροές των Μετόχων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 11. Συγκριτική μεταβολή Ποσοστού Κάλυψης Ζημιών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΖΗΜΙΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	49,98%	-
2013-2014	32,84%	-65,70%
2014-2015	125,58%	251,25%
2015-2016	90,08%	180,22%
2016-2017	33,01%	-66,04%
2017-2018	25,62%	-51,27%
2018-2019	632,66%	1.265,81%
2019-2020	161,02%	322,16%
2020-2021	84,11%	168,28%
2021-2022	114,59%	229,27%

Την χρήση 2013-2014 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε μείωση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 65,70% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2014-2015 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 251,25% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2015-2016 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 180,22% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2016-2017 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε μείωση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 66,04% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2017-2018 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε μείωση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 51,27% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2018-2019 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 1.265,81% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2019-2020 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 322,16% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2020-2021 η

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 168,28% έναντι της χρήσης 2012-2013. Την χρήση 2021-2022 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίασε αύξηση του ποσοστού κάλυψης των ζημιών κατά 229,27% έναντι της χρήσης 2012-2013.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. ξεκινώντας την χρήση 2012-2013 με ποσοστό κάλυψης ζημιών 49,98%, παρουσιάζει μια αυξητική τάση στο ποσοστό κάλυψης των ζημιών της που κυμαίνεται από 168,28% έως και 1.265,81%. Εξαιρέση αποτελούν οι χρήσεις 2013-2014, 2016-2017 & 2017-2018, όπου εκεί παρουσιάζονται αρνητικές μεταβολές ποσοστών από 51,75% έως και 65,70%.

Λειτουργικά Έσοδα

Σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις γνωστοποίησης της Κατάστασης Αποτελεσμάτων χρήσης, όπως αναφέρονται στον κανονισμό αδειοδότησης ομάδων, τα Λειτουργικά Έσοδα των Ομάδων είναι το σύνολο των Εσόδων από Εισιτήρια, των Εσόδων από Χορηγίες & Διαφήμιση, τα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης, τα Εμπορικά Έσοδα, τα Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα και τα Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα.

Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν τα Λειτουργικά Έσοδα για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022, η ποσοστιαία μεταβολή τους ανά χρήση καθώς και μεταβολή των Λειτουργικών Εσόδων κάθε χρήσης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης. Επιπλέον, θα μελετηθούν αναλυτικά ανά κονδύλι οι μεταβολές των Λειτουργικών Εσόδων από χρήση σε χρήση για την περίοδο 2012-2013 έως και 2021-2022 και η μεταβολή τους κάθε χρήση λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης.

Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων

I. Μεταβολή Συνόλου Λειτουργικών Εσόδων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Αναλυτικός Πίνακας των Λειτουργικών Εσόδων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 12. Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Έσοδα από εισιτήρια	1.465	-	1.018	1.559	1.606	1.750	1.639	1.774	1.937	3.064
Χορηγίες και διαφημίσεις	6.432	8.839	6.688	3.455	4.168	3.659	3.711	5.385	5.730	6.278
Δικαιώματα αναμετάδοσης	4.903	2.812	2.662	5.004	3.233	3.903	4.123	5.450	4.025	3.918
Εμπορικά έσοδα	3.137	303	321	640	1.844	1.758	1.579	2.373	2.359	1.739
Αλληλεγγύη UEFA και χρηματικά έπαθλα	417	333	377	623	507	5.013	753	3.307	-	6.273
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	2.731	844	1.460	3.057	2.291	2.095	1.931	689	5.722	2.740
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	19.086	13.131	12.527	14.337	13.647	19.177	13.736	18.979	19.772	34.013
Ποσά σε χιλ €	45,34 %	4,83 %	12,63 %	5,06 %	28,84 %	39,61 %	27,62 %	4,01 %	41,87 %	

Γράφημα 5. Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων ανά κονδύλι χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Την χρήση 2012-2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίαζε Λειτουργικά Έσοδα € 34.012.195. Την χρήση 2013-2014 τα Λειτουργικά Έσοδα μειώθηκαν σημαντικά, (ποσοστό μείωσης 41,87%), οπότε το ποσό ανήλθε σε € 19.772.435. Την χρήση 2014-2015 τα Λειτουργικά Έσοδα μειώθηκαν οριακά (4,01%) και ανήλθαν σε ποσό € 18.979.103. Την χρήση 2015-2016 τα Λειτουργικά Έσοδα παρουσίασαν μια περαιτέρω σημαντική μείωση

(ποσοστό 27,62%) διαμορφώνοντας το ποσό σε € 13.736.407. Την χρήση 2016-2017 τα Λειτουργικά Έσοδα παρουσίασαν σημαντική αύξηση και το ποσό ανήλθε σε € 19.177.312. Την χρήση 2017-2018 μειώθηκαν πάλι (ποσοστό μείωσης 28,83%) και έτσι το ποσό των Λειτουργικών Εσόδων ανήλθε σε € 13.648.279. Την χρήση 2018-2019 τα Λειτουργικά Έσοδα ανήλθαν σε ποσό € 14.337.313 παρουσιάζοντας αύξηση ποσοστού 5,05%. Την χρήση 2019-2020 υπήρξε μείωση της τάξεως του 12,63%, οπότε διαμορφώθηκαν σε € 12.526.513. Την χρήση 2020-2021 υπήρξε μια μικρή αύξηση 4,82% διαμορφώνοντας τα σε ποσό € 19.085.562. Τέλος, την χρήση 2021-2022, τα Λειτουργικά Έσοδα παρουσίασαν πάλι σημαντική αύξηση (ποσοστό 45,35%) και ανήλθαν σε € 19.085.562.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει μεγάλη μείωση των Λειτουργικών Εσόδων κατά τις χρήσεις 2013-2014, 2014-2015 και 2015-2016 (ποσοστό 41,87%, 4,01% και 27,62%) από € 34 εκ σε € 13,7 εκ. Η σημαντική αύξηση της χρήσης 2016-2017 κατά ποσοστό 39,61% και μια σημαντική μείωση την χρήση 2017-2018, επανάφεραν τα έσοδα περίπου στα μεγέθη της χρήσης 2013-2014 (€ 19,2 εκ) και στα μεγέθη της χρήσης 2015-2016 (€ 13,8 εκ). Από εκεί και πέρα τις επόμενες χρήσεις υπήρξαν μικρές αλλαγές, με πιο ουσιαστική αλλαγή την αύξηση κατά 45,35% τη χρήση 2021-2022 και τη διαμόρφωση των Λειτουργικών Εσόδων σε ποσό € 19 εκ.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Συνόλου Λειτουργικών Εσόδων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Λειτουργικών Εσόδων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 13. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λειτουργικών Εσόδων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (σε χιλ €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	34.013	-
2013-2014	19.772	-41,87%
2014-2015	18.979	-44,20%
2015-2016	13.736	-59,61%
2016-2017	19.177	-43,62%
2017-2018	13.647	-59,88%
2018-2019	14.337	-57,85%
2019-2020	12.527	-63,17%
2020-2021	13.131	-61,39%
2021-2022	19.086	-43,89%

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές στο σύνολο των Λειτουργικών Εσόδων της κατά την υπό εξέταση περίοδο. Μεγάλη μεταβολή παρατηρείται το έτος 2012-2023, όπου το ποσό ανήλθε σε € 34 εκ όπου σε σχέση με τις υπόλοιπες χρήσεις, το σύνολο των Λειτουργικών Εσόδων κυμαίνονται από € 12,5 εκ έως 19,8 εκ. με μέσο όρο € 16 εκ στις χρήσεις αυτές.

- **Ανάλυση Λειτουργικών Εσόδων περιόδου 2013-2022**

- a. Έσοδα από Εισιτήρια

Ως « Έσοδα από Εισιτήρια» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων το οποίο περιέχει τα έσοδα που προκύπτουν από την πώληση των εισιτηρίων και των Καρτών Διαρκείας για την παρακολούθηση των εντός έδρας αγώνων κάθε αγωνιστικής περιόδου.

Μεταβολή Εσόδων από Εισιτήρια περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των Εσόδων από Εισιτήρια, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Εσόδων από Εισιτήρια ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 14. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Εισιτήρια για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021- 2022	2020- 2021	2019- 2020	2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013
Έσοδα από εισιτήρια	1.465	-	1.018	1.559	1.606	1.750	1.639	1.774	1.937	3.064
Ποσά σε χιλ €			34,69%	2,91%	8,25%	,75%	7,62%	8,37%	36,80%	

Την χρήση 2012-2013 τα Έσοδα από Εισιτήρια ανήλθαν σε ποσό € 3.064.348. Τη χρήση 2013-2014 τα Έσοδα από Εισιτήρια παρουσίασαν σημαντική μείωση (ποσοστό 36,8%), έτσι το ποσό ανήλθε σε € 1.936.567. Την χρήση 2014-2015 υπήρχε επιπλέον μείωση στα Έσοδα από Εισιτήρια (ποσοστό 8,37%) και έτσι αυτά διαμορφώθηκαν σε ποσό € 1.774.475. Την χρήση 2015-2016 τα Έσοδα από Εισιτήρια κυμάνθηκε περίπου στα ίδια επίπεδα η μείωση (ποσοστό μείωσης 7,62%), οπότε αυτά ανήλθαν σε ποσό € 1.639.213. Την χρήση 2016-2017 παρουσιάστηκε μικρή αύξηση (ποσοστό 6,75%) και το ποσό ανήλθε σε € 1.749.910. Την χρήση 2017-2018 υπήρξε μικρή μείωση (ποσοστό 8,25%) και τα Έσοδα από Εισιτήρια ανήλθαν σε € 1.605.606. Την χρήση 2018-2019 τα Έσοδα από Εισιτήρια ανήλθαν σε ποσό € 1.558.948 (μείωση 2,91%). Την χρήση 2019-2020 υπήρξε μεγάλη μείωση των Εσόδων από Εισιτήρια (ποσοστό 34,69%) και αυτά ανήλθαν σε ποσό € 1.018.194, όπου θα πρέπει να σημειωθεί ότι λόγω της πανδημίας του COVID-19, από τον Μάρτιο 2020 όπου ίσχυαν ειδικά μέτρα για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας, υπήρξαν περιορισμοί και απαγορεύσεις στην είσοδο φιλάθλων και στην πώληση εισιτηρίων. Την χρήση 2020-2021, σε συνέχεια των ειδικών μέτρων διαφύλαξης της δημόσιας υγείας, οι ποδοσφαιρικοί αγώνες τελέστηκαν κεκλεισμένων των θυρών και δε διατέθηκαν εισιτήρια. Την χρήση 2021-2022 που δεν υπήρχαν περιορισμοί στη διάθεση Εισιτηρίων τα Έσοδα από Εισιτήρια ανήλθαν σε ποσό € 1.464.537.

Από τα παραπάνω, διαπιστώνονται τα εξής: Με εξαίρεση την χρήση 2012-2013, όπου τα Έσοδα από Εισιτήρια ανήλθαν σε ποσό € 3.064.348, παρουσιάζεται μια συνεχόμενη πτώση κατά την υπό εξέταση περίοδο. Μοναδική χρήση στην οποία εμφανίζεται αύξηση, είναι το 2016-2017 όπου όμως αναλογικά είναι μικρή και δεν επανάφερε τα έσοδα σε μεγέθη όπως π.χ. της χρήσης 2013-2014. Ο μέσος όρος Εσόδων από Εισιτήρια για τις χρήσεις όπου δεν υπήρχαν ειδικά μέτρα διαχείρισης των εισιτηρίων λόγω COVID-19 ανέρχεται σε € 1,8

εκ., ενώ εάν δε ληφθεί υπόψη η χρήση 2012-2013 (που αποτελεί το «ρεκόρ» της υπό εξέταση περιόδου, ο μέσος όρος ανέρχεται σε € 1,6 εκ.

I. Ποσοστιαία Μεταβολή Εσόδων από Εισιτήρια περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των μεταβολών των Εσόδων από Εισιτήρια παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Εσόδων από Εισιτήρια έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης την χρήση 2012-2013.

Πίνακας 15. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Εισιτήρια χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	3.064	-
2013-2014	1.937	-36,80%
2014-2015	1.774	-42,09%
2015-2016	1.639	-46,51%
2016-2017	1.750	-42,89%
2017-2018	1.606	-47,60%
2018-2019	1.559	-49,13%
2019-2020	1.018	-66,77%
2020-2021	-	-99,99%
2021-2022	1.465	-52,21%

Ο παραπάνω Πίνακας 15 απεικονίζει με μεγαλύτερη σαφήνεια αυτό που περιεγράφηκε προηγουμένως: μετά τη χρήση 2012-2013, τα Έσοδα από Εισιτήρια παρουσιάζουν πολύ μεγάλο ποσοστό μείωσης το οποίο κινείται από εκεί και πέρα αναλογικά σταθερά και στα ίδια περίπου επίπεδα τις επόμενες χρήσεις. Τα έτη 2019-2020, 2021-2022 δε θα πρέπει να ληφθούν υπόψη καθώς τα έσοδα αυτά έχουν επηρεαστεί άμεσα από τα ειδικά προληπτικά μέτρα που επέβαλε η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, ως περιγράφονται στις παραπάνω παραγράφους.

b. Έσοδα από Χορηγίες και Διαφήμιση

Τα «Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση» περιέχουν τα έσοδα τα οποία προκύπτουν από συμφωνίες που συνάπτουν οι Ομάδες για χορηγίες και για την παροχή διαφημιστικών υπηρεσιών δια μέσου των δραστηριοτήτων τους σε τρίτους κατά την διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου.

I. Μεταβολή Εσόδων από Χορηγίες και Διαφήμιση περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη του κονδυλίου αυτού, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Εσόδων από Χορηγίες & Διαφήμιση ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 16. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Χορηγία και Διαφήμιση για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Χορηγίες και διαφήμιση	6.432	8.839	8.688	3.455	4.168	4.659	3.711	5.385	5.730	6.278
Ποσά σε χιλ €	- 27,23%	32,16 %	93,57 %	- 17,11%	- 10,54%	25,57 %	- 31,10%	- 6,02%	- 8,72%	

Την χρήση 2012-2013 τα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση ανήλθαν σε ποσό € 6.277.618. Τη χρήση 2013-2014 παρουσίασαν μικρή μείωση (ποσοστό 8,72%) και το ποσό ανήλθε σε € 5.730.176. Την χρήση 2014-2015 υπήρξε επιπλέον μείωση στα Έσοδα αυτά (6,02%) και διαμορφώθηκαν σε ποσό € 5.385.288. Τη χρήση 2015-2016 τα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση παρουσίασαν σημαντική μείωση (ποσοστό 31,10%) και διαμορφώθηκαν σε ποσό σε € 3.710.593. Την χρήση 2016-2017 το ποσό ανήλθε σε € 4.659.312 καθώς υπήρξε μια σημαντική αύξηση ποσοστού 25,27%. Την χρήση 2017-2018 μια μικρή μείωση ποσοστού 10,54% και έτσι τα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση ανήλθαν σε € 4.168.142. Την χρήση 2018-2019 τα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση διαμορφώθηκαν σε ποσό € 3.455.130 παρουσιάζοντας περαιτέρω μείωση ποσοστού 17,11%. Την χρήση 2019-2020 το κονδύλι σχεδόν διπλασιάστηκε (αύξηση 93,57%) και το ποσό ανήλθε σε € 6.687.932. Τη χρήση 2020-2021 υπήρξε ακόμα μια σημαντική αύξηση (ποσοστό 32,16%) και έτσι τα έσοδα διαμορφώθηκαν σε € 8.838.923. Στο κλείσιμο της χρήσης 2021-2022, τα Έσοδα Χορηγίες & Διαφήμιση παρουσίασαν μείωση (ποσοστό 27,23%) και διαμορφώθηκαν σε € 6.432.317

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, τα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση παρουσιάζουν αρκετές μεταβολές μέσα στην περίοδο 2012-2022. Τις χρήσεις 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2017-2018 και 2018-2018 παρουσιάζονται μειώσεις στα Έσοδα από Χορηγίες & Διαφήμιση (8,72%, 6,02%, 31,1%, 10,54% και 17,11%), όπου από € 6,3 εκ τα έσοδα διαμορφώνονται σε € 3,5 εκ. Αύξηση παρατηρείται ενδιάμεσα, την χρήση 2016-2017 (ποσό € 4,7 εκ) καθώς και την χρήση 2019-2020 όπου τα έσοδα επανέρχονται στα μεγέθη της

χρήσης 2012-2013 (€ 6.7 εκ) και τα ξεπερνούν τη χρήση 2020-2021 -όπου παρουσιάζονται με ποσό € 8,8 εκ που είναι ρεκόρ για την υπό εξέταση περίοδο- ενώ τέλος, επανέρχονται τη χρήση 2021-2022 στο ποσό των € 6,4 εκ, το οποίο όμως υπερβαίνει το μέσος όρο της περιόδου που είναι € 5,5 εκ.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Εσόδων από Χορηγία και Διαφήμιση περιόδου 2013-2022

Για τη σύγκριση της μεταβολής των Εσόδων από Χορηγίες & Διαφήμιση, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής τους έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 17. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Χορηγία & Διαφήμιση χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΧΟΡΗΓΙΕΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	6.278	-
2013-2014	5.730	-8,72%
2014-2015	5.385	-14,21%
2015-2016	3.711	-40,89%
2016-2017	4.659	-25,78%
2017-2018	4.168	-33,60%
2018-2019	3.455	-44,96%
2019-2020	6.688	6,54%
2020-2021	8.839	40,80%
2021-2022	6.432	2,46%

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι τα Έσοδα από Χορηγίες και Διαφήμιση παρουσιάζουν από τη χρήση 2013-2014 σταδιακές μειώσεις, με αποκορύφωμα τη χρήση 2018-2019 όπου η μείωση ήταν κατά ποσοστό 44,96% και το ποσό τους ανήλθε σε € 3,4 εκ. Από εκεί και πέρα, αρχίζει η αύξηση τους, με σταθμό τη χρήση 2020-2021 όπου ανήλθαν σε € 8,8 εκ (ποσοστό αύξησης 40,8% έναντι της χρήσης 2012-2013). Κλείνοντας την υπό εξέταση περίοδο, η χρήση 2021-2022 παρουσιάζει Έσοδα από Χορηγίες και Διαφήμιση στα ίδια περίπου επίπεδα με τη χρήση 2012-2013 με ποσό € 6,4 εκ (ποσό αύξησης 2,46%).

c. Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης

Τα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης αφορούν τα έσοδα που προκύπτουν από την παραχώρηση των δικαιωμάτων αναμετάδοσης των εντός έδρας αγώνων της ομάδας (τηλεοπτική, ραδιοφωνική κλπ.), εντός και εκτός Ελλάδος, χωρίς να περιέχουν τα έσοδα από την αναμετάδοση των Ευρωπαϊκών διοργανώσεων, καθώς τα δικαιώματα αυτά από τις φάσεις των Ομίλων και έπειτα τα διαχειρίζεται αποκλειστικά η UEFA.

I. Μεταβολή Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 18. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Δικαιώματα αναμετάδοσης	4.903	2.812	2.662	5.004	3.233	3.903	4.123	5.450	4.025	3.918
Ποσά σε χιλ €	74,35 %	5,65%	- 46,81%	54,79 %	- 17,16%	- 5,35%	- 24,34%	35,40 %	2,73%	

Την χρήση 2012-2013 τα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης ανήλθαν σε ποσό € 3.917.847. Την χρήση 2013-2014 παρουσιάστηκε οριακή αύξηση (ποσοστό 2,73%), όπου το ποσό ανήλθε σε € 4.024.759. Την χρήση 2014-2015 παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση ποσοστού 35,40% και έτσι τα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης διαμορφώθηκαν € 5.449.692. Την χρήση 2015-2016 τα έσοδα μειώθηκαν κατά ποσοστό 24,34% και έτσι ανήλθαν σε ποσό € 4.123.329. Την χρήση 2016-2017 μετά από μικρή αύξηση 5,35% το ποσό των εσόδων ανήλθε σε € 3.902.593. Την χρήση 2017-2018 το ποσό ανήλθε σε € 3.232.782 καθώς υπήρξε μείωση ποσοστού 17,16%. Την χρήση 2018-2019 τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 54,79% και ανήλθαν σε ποσό € 5.004.000, ενώ αντίθετα τη χρήση 2019-2020, μετά από σημαντική μείωση ποσοστού 46,81% τα έσοδα διαμορφώθηκαν σε € 2.661.818. Την χρήση 2020-2021 μια μικρή αύξηση 5,65% διαμόρφωσε τα σε ποσό € 2.812.182. Τέλος, την χρήση 2021-2022, τα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης παρουσίασαν πάλι πολύ σημαντική αύξηση (ποσοστό 74,35%) και ανήλθαν σε € 4.903.130.

Από ότι παρατηρούμε η υπό εξέταση περίοδος ξεκινάει με μια τάση αύξησης των εσόδων (2,73%, 35,4%) από δικαιώματα αναμετάδοσης και σταματάει τη χρήση 2014-2015, όπου παρουσιάστηκε το μεγαλύτερο ποσό εσόδων € 5,4 εκ, και αρχίζει μια περίοδος σταδιακής μείωσης (-24,34%, -5,35%, -17,16%). Τη χρήση παρουσιάζεται πολύ σημαντική αύξηση (54,79%) όπου διαμορφώνει το ποσό των εσόδων ως δεύτερη καλύτερη επίδοση της περιόδου (€ 5 εκ). Την επόμενη χρήση παρουσιάζεται η σημαντικότερη μείωση της περιόδου (46,81%) που οδηγεί τα έσοδα στην χαμηλότερη επίδοση τους στην περίοδο. Την περίοδο 2021-2022 η μεγαλύτερη σε ποσοστό αύξηση 74,35% όχι μόνο «επανέφερε» τα έσοδα από δικαιώματα αναμετάδοσης, αλλά τα διαμόρφωσε σε ποσό € 900 χιλ από το μέσο όρο της περιόδου.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης περιόδου 2013-2022

Για τη σύγκριση της μεταβολής των Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής τους έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 19. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Δικαιώματα Αναμετάδοσης 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΑΝΑΜΕΤΑΔΟΣΗΣ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	3.918	-
2013-2014	4.025	2,73%
2014-2015	5.450	39,10%
2015-2016	4.123	5,24%
2016-2017	3.903	-0,39%
2017-2018	3.233	-17,49%
2018-2019	5.004	27,72%
2019-2020	2.662	-32,06%
2020-2021	2.812	-28,22%
2021-2022	4.903	25,15%

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει μεταβολές στα Έσοδα από Δικαιώματα Αναμετάδοσης κατά τη διάρκεια της υπό εξέτασης περιόδου, αυξήσεις που κυμαίνονται από 2,73% έως και 39,1% και μειώσεις όπου κυμαίνονται από 0,39% έως 32,06%. Αλλά παρά αυτές τις μεταβολές, τα έσοδα αυτά

κινούνται κατά μέσο όρο (€ 4 εκ) περίπου στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τα έσοδα του έτους σύγκρισης 2012-2013.

d. Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα

Στο κονδύλι «Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα» εμπεριέχονται τα έσοδα που αποδίδονται στις Ομάδες από την UEFA ως επιχορήγηση για τη συμμετοχή των Ομάδων στις ευρωπαϊκές διασυλλογικές διοργανώσεις, καθώς και λοιπές επιχορηγήσεις από την UEFA (π.χ. για τη στήριξη των Ακαδημιών.

Μεταβολή Εσόδων από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Εσόδων από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 20. Μεταβολή ανά χρήση Εσόδων από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Αλληλεγγύη UEFA και χρηματικά έπαθλα	417	333	377	623	507	5.013	753	3.307	-	6.273
Ποσά σε χιλ €	25,21 %	11,66 %	39,43 %	22,73 %	89,88 %	565,32 %	77,22 %	-	-	-

Η χρήση 2012-2013 παρουσίαζε Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα ποσού € 6.273.428. Την χρήση 2013-2014 δεν υπήρχαν αντίστοιχα έσοδα στο κονδύλι αυτό. Τη χρήση 2014-2015 το ποσό ανήλθε σε € 3.307.429. Την χρήση 2015-2016 τα έσοδα αυτά μειώθηκαν κατά 77,22% και διαμορφώθηκαν σε ποσό € 753.426. Την χρήση 2016-2017 τα Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα παρουσίασαν πολύ σημαντική αύξηση (ποσοστό 565,32%) και το ποσό ανήλθε σε € 5.012.718. Την χρήση 2017-2018 υπήρξε πάλι πολύ σημαντική μείωση (ποσοστό 89,88%) και το ποσό ανήλθε σε € 507.280. Την χρήση 2018-2019 τα έσοδα ανήλθαν σε ποσό € 622.602 (αύξηση ποσοστού 22,73%). Την χρήση 2019-2020 η μείωση κατά 39,43%, διαμόρφωσε το ποσό σε € 377.088. Την χρήση 2020-2021 με μείωση ποσοστού 11,66% τα έσοδα ήταν € 333.110. Κλείνοντας η

χρήση 2021-2022, με αύξηση 25,21% τα Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα ανήλθαν σε € 417.100.

Από τον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η χρήση 2016-2017 παρουσίασε τη μεγαλύτερη αύξηση (565,32%) στα Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα και πέρα από τη χρήση που το ποσό αυτών ανήλθαν σε € 6,3 εκ είναι η καλύτερη επίδοση της περιόδου (€ 5 εκ). Η επόμενη χρήση όπου κονδύλι εμφανίζεται σε υψηλό επίπεδο είναι η 2014-2015 (€ 3,3 εκ) και είναι πολύ σημαντικό καθώς το ποσό αυτό προέρχεται μετά από μια χρήση όπου η ΠΑΕ δεν έλαβε κανένα σχετικό έσοδο. Από εκεί και πέρα, μεγάλη μείωση παρουσιάζεται τη χρήση 2017-2018 (89,98%),για την οποία προκύπτει τόσο μεγάλη μείωση καθώς η προηγούμενη περίοδος ήταν αυτή με την καλύτερη επίδοση, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ενώ οι υπόλοιπες περίοδοι παρουσιάζουν αυξομειώσεις οι οποίες δεν επηρεάζουν τόσο σημαντικά το κονδύλι αυτό.

I. Ποσοστιαία Μεταβολή Εσόδων από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα περιόδου 2013-2022

Για τη σύγκριση της μεταβολής των Εσόδων από Αλληλεγγύη UEFA και Χρηματικά Έπαθλα, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής τους έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 21. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Εσόδων από Αλληλεγγύη UEFA και Χρηματικά Έπαθλα 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ UEFA & ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΕΠΑΘΛΑ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	6.273	-
2013-2014	0	-100,00%
2014-2015	3.307	-47,28%
2015-2016	753	-87,99%
2016-2017	5.013	-20,10%
2017-2018	507	-91,91%
2018-2019	623	-90,08%
2019-2020	377	-93,99%
2020-2021	333	-94,69%
2021-2022	417	-93,35%

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές στα Έσοδα από Αλληλεγγύη U.E.F.A. και Χρηματικά Έπαθλα κατά

την υπό εξέταση περίοδο. Την χρήση 2012-2013, τη χρήση 2014-2015, και 2016-2017 παρουσιάζονται τα μεγαλύτερα ποσά σε έσοδα και ακολουθούν οι χρήσεις 2015-2016, 2018-2019 και μετά οι υπόλοιπες, χωρίς να λάβουμε υπόψη τη χρήση 2013-2014 που δεν υπάρχει σχετικό έσοδο. Καθώς τα έσοδα αυτά εξαρτώνται άμεσα από τη συμμετοχή ή όχι της ομάδας σε Ευρωπαϊκές Διοργανώσεις και, λαμβάνοντας υπόψη την αγωνιστική της πορεία στις διοργανώσεις αυτές κατά την περίοδο από 2012-2022, καταλαβαίνουμε ότι σημαντικός παράγοντας στη διαμόρφωση τους είναι η πρόκριση στη φάση των Ομίλων των Ευρωπαϊκών Διοργανώσεων.

ε. Έσοδα από Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα

Στο κονδύλι Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα, συμπεριλαμβάνονται όλα τα υπόλοιπα λειτουργικά έσοδα των Ομάδων που δεν περιγράφονται και δεν εμπεριέχονται στις παραπάνω κατηγορίες, καθώς και των εσόδων που απορρέουν από άλλες επιχορηγήσεις, κρατικές επιδοτήσεις, ενοίκια και λοιπά έσοδα που δεν προέρχονται από ποδοσφαιρικές δραστηριότητες.

I. Μεταβολή Εσόδων από Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 22. Μεταβολή ανά χρήση Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων για τις χρήσεις 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	2.731	844	1.460	3.057	2.291	2.095	1.931	689	5.722	12.740
	223,79 %	- 42,23 %	- 52,22 %	33,43 %	9,34 %	8,48 %	180,34 %	- 87,96 %	- 55,08 %	

Την χρήση 2012-2013 τα Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα ανήλθαν σε ποσό € 12.739.678. Τη χρήση 2013-2014 τα έσοδα παρουσίασαν σημαντική μείωση (55,08%) έχοντας ως αποτέλεσμα το ποσό να ανέλθει σε € 5.722.128. Την χρήση 2014-2015 η επιπλέον μείωση ποσοστού 87,96% διαμόρφωσε το κονδύλι αυτό σε ποσό € 688.878. Την χρήση 2015-2016 τα Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα αυξήθηκαν κατά 180,34% και κατ' αυτό τον τρόπο ανήλθαν

σε € 1.931.231. Την χρήση 2016-2017 μικρή αύξηση κατά ποσοστό 8,48% οδήγησε το ποσό των εσόδων σε € 2.095.057. ενώ την χρήση 2017-2018 επιπλέον αύξηση ποσοστού 9,34% το διαμόρφωσε σε € 2.290.713. Την χρήση 2018-2019 υπήρξε σημαντική αύξηση (ποσοστό 33,43%) και το ποσό ανήλθε σε € 3.056.551. Την χρήση 2019-2020 επήλθε σημαντική μείωση (ποσοστό 52,22%) η οποία συνεχίστηκε και τη χρήση 2020-2021 (ποσοστό μείωσης 42,23%), διαμορφώνοντας τα έσοδα σε € 1.460.344 και € 843.579 αντίστοιχα. Τη χρήση 2021-2022, τα Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα μετά από παρουσίασαν πάλι σημαντική αύξηση (ποσοστό 45,35%) και ανήλθαν σε € 19.085.562.

Ανακεφαλαιώνοντας, παρατηρούμε ότι τα Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα παρουσιάζουν σημαντικές μεταβολές από χρήση σε χρήση κατά την υπό εξέταση περίοδο. Μεγάλες αυξήσεις παρουσιάζονται τις χρήσεις 2015-2016 και 2021-2022 (180,34% και 223,79%), αλλά λόγω των επιμέρους μειώσεων που έχουν τελεστεί σταδιακά και κατά τη διάρκεια των υπόλοιπων χρήσεων (55,08% την χρήση 2013-2014, 87,96% τη χρήση 2014-2015, 52,22% τη χρήση 2019-2020 και 42,23% την χρήση 2020-2021) δεν αρκούν ώστε να επανέλθει το κονδύλι αυτό στα μεγέθη των πρώτων χρήσεων.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Εσόδων από Λοιπά Λειτουργικά Έσοδα περιόδου 2013-2022

Για τη σύγκριση της μεταβολής των Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής τους έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 23. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λοιπών Λειτουργικών Εσόδων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΤΟΣ	ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΣΟΔΑ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	12.740	-
2013-2014	5.722	-55,08%
2014-2015	689	-94,59%
2015-2016	1.931	-84,84%
2016-2017	2.095	-83,55%
2017-2018	2.291	-82,02%
2018-2019	3.057	-76,01%
2019-2020	1.460	-88,54%
2020-2021	844	-93,38%
2021-2022	2.731	-78,56%

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. από τη χρήση 2013-2014 παρουσιάζει σημαντική μείωση στα Λειτουργικά Έσοδα της κατά την υπό εξέταση περίοδο. Η μεταβολή ξεκινάει από τη χρήση 2012-2013, όπου η μείωση κατά ποσοστό 83,18% έναντι της περιόδου 2012-2013 τα διαμόρφωσε σε ποσό € 5,8 εκ, ενώ την επόμενη χρήση, υπάρχει η μεγαλύτερη μεταβολή - μείωση στην περίοδο (97,97%) με τα έσοδα να ανέρχονται σε ποσό € 689 χιλ. Από εκεί και πέρα, τις χρήσεις από 2015-2016 και έπειτα, η μείωση των εσόδων κυμαίνεται αναλογικά “σταθερά” και σε ποσοστό άνω του 90%.

Λειτουργικά Έξοδα

Οι ελάχιστες απαιτήσεις γνωστοποίησης της Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης, όπως αναφέρονται στον κανονισμό αδειοδότησης ομάδων, ορίζουν τα Λειτουργικά Έξοδα των Ομάδων ως το σύνολο του Κόστους πωλήσεων/υλικών, των Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπές Δαπάνες, της Απομείωσης και Απόσβεσης, της Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων και των Λοιπών Λειτουργικών Έξόδων.

Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν τα Λειτουργικά Έξοδα για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022, η ποσοστιαία μεταβολή τους ανά χρήση καθώς και μεταβολή των Λειτουργικών Εξόδων κάθε χρήσης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης. Επιπλέον, θα μελετηθούν ανά κονδύλι οι μεταβολές των Λειτουργικών Εξόδων κάθε χρήσης για την περίοδο 2013-2022 και η μεταβολή κάθε χρήσης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης.

- Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων

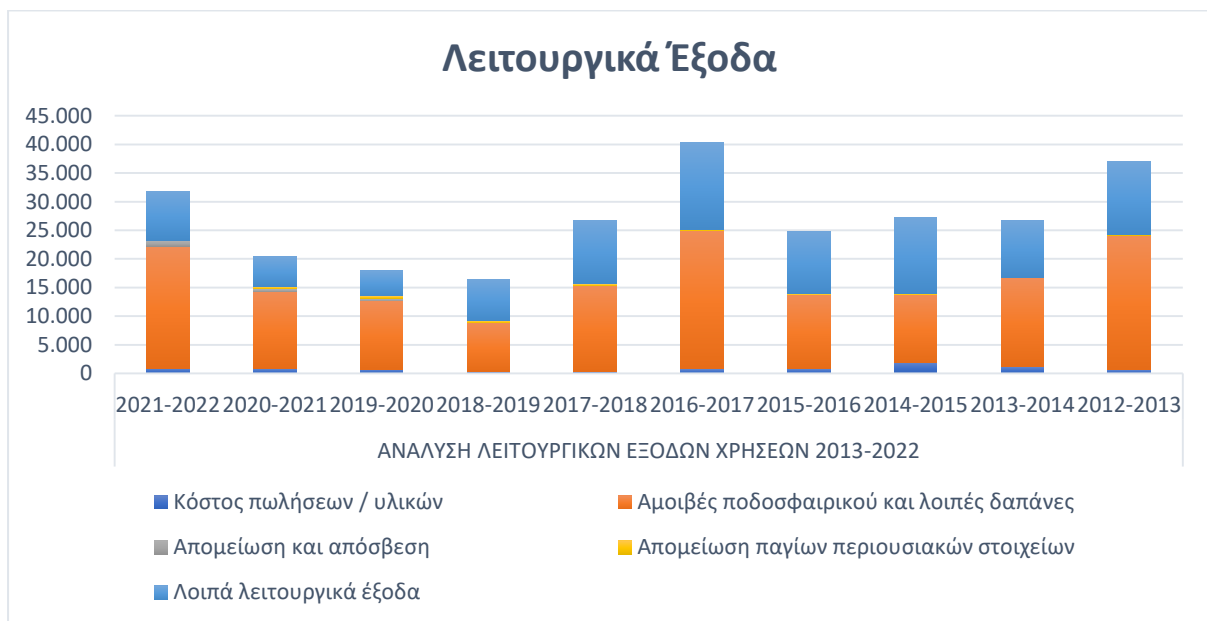
- I. Μεταβολή Λειτουργικών Εξόδων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Αναλυτικός Πίνακας των Λειτουργικών Εξόδων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 24. Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
Κόστος πωλήσεων / υλικών	953	862	771	378	97	810	854	1.943	1.173	704
Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες	21.306	13.477	11.924	8.477	14.980	24.178	12.901	11.853	15.510	23.334
Απομείωση και απόσβεση	1.008	475	432	-	-	18	27	-	3	23

Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων	15	361	433	398	280	195	134	145	94	187
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	8.591	5.260	4.402	7.243	11.125	15.185	10.815	13.314	9.896	12.768
Λειτουργικά έξοδα	31.873	20.434	17.961	16.496	26.782	40.386	24.731	27.255	26.696	37.115
	55,98 %	13,77 %	8,88%	- 38,41 %	- 33,69 %	63,30 %	- 9,26%	2,09%	- 28,07 %	

Γράφημα 6. Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων ανά κονδύλι χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Την χρήση 2012-2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίαζε Λειτουργικά Έξοδα € 37.115.496. Την χρήση 2013-2014 τα Λειτουργικά Έξοδα παρουσίασαν μείωση κατά 26,80%, και έτσι το ποσό τους ανήλθε σε € 26.695.580. Την χρήση 2014-2015 τα Λειτουργικά Έξοδα αυξήθηκαν οριακά (2,09%) και ανήλθαν σε ποσό € 27.254.502. Την χρήση 2015-2016 τα Λειτουργικά Έξοδα μειώθηκαν πάλι (ποσοστό 9,26%) και ανήλθαν σε ποσό σε € 24.731.281. Την χρήση 2016-2017 τα Λειτουργικά Έξοδα η αύξηση τους κατά ποσοστό 63,30% διαμόρφωσε το κονδύλι αυτό σε € 40.385.870. Την χρήση 2017-2018 παρουσίασαν εκ νέου μείωση κατά 33,69% και ως εκ τούτου ανήλθαν σε € 26.781.578. Την χρήση 2018-2019 η περαιτέρω μείωση κατά ποσοστό 38,41% διαμόρφωσε τα Λειτουργικά Έξοδα ανήλθαν σε ποσό € 16.495.606. Την χρήση 2019-2020 το ποσό ανήλθε σε € 17.961.216 (αύξηση 8,88%). Την χρήση 2020-2021 υπήρξε επιπλέον 13,77%

διαμορφώνοντας τα σε ποσό € 20.434.413. Τέλος, την χρήση 2021-2022, τα Λειτουργικά Έξοδα παρουσίασαν πάλι σημαντική αύξηση (ποσοστό 55,98%) και διαμορφώνοντας τα σε ποσό € 31.872.756.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει μείωση των Λειτουργικών Εξόδων κατά τις χρήσεις 2013-2014, 2015-2016, 2017-2018 και 2018-2019 (ποσοστό 28,047%, 9,26%, 33,69% και 38,41%) όπου τα έξοδα διαμορφώθηκαν από € 37 εκ σε € 16,5 εκ. Σημαντικές αυξήσεις σημειώθηκαν τις χρήσεις 2016-2017, 2020-2021 και 2021-2022, κατά ποσοστό 63,30%, 13,77%, και 55,98% αντίστοιχα που είχαν ως αποτέλεσμα τα Λειτουργικά Έξοδα να διαμορφωθούν σε € 40,3 εκ, € 20,4 εκ και € 31,8 εκ αντίστοιχα τις χρήσεις αυτές.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Λειτουργικών Εξόδων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Λειτουργικών Εξόδων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 25. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ (σε χιλ €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	37.115	-
2013-2014	26.696	-28,07%
2014-2015	27.255	-26,57%
2015-2016	24.731	-33,37%
2016-2017	40.386	8,81%
2017-2018	26.782	-27,84%
2018-2019	16.496	-55,56%
2019-2020	17.961	-51,61%
2020-2021	20.434	-44,94%
2021-2022	31.873	-14,13%

Από τον παραπάνω Πίνακα, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει μια τάση μείωση των Λειτουργικών Εξόδων από την ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. η οποία αποτυπώνεται συνεχώς κατά τη διάρκεια της υπό εξέτασης περιόδου. Η μείωση αυτή κυμαίνεται από ποσοστό 14,13% (χαμηλότερο ποσοστό που σημειώθηκε τη χρήση 2021-2022) μέχρι ποσοστό 55,56% (μεγαλύτερο ποσοστό που σημειώθηκε τη χρήση 2018-2019). Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η χρήση 2016-2017, όπου εκεί παρουσιάζεται αύξηση των Λειτουργικών

Εξόδων κατά ποσοστό 8,81% έναντι της χρήσης 2012-2013. Ο μέσος όρος των Λειτουργικών Εξόδων της εταιρείας κατά την περίοδο 2013-2023 ανέρχεται σε € 27 εκ.

- Ανάλυση Λειτουργικών Εξόδων

I. Μεταβολή ανά κονδύλι των Λειτουργικών Εξόδων περιόδου 2013-2022

a. Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών

Ως «Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων χρήσης στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το κόστος πωλήσεων για όλες τις δραστηριότητες όπως πωλήσεις προϊόντων (σουβενίρ, φανέλες και είδη δώρων από την μπουτίκ τη ομάδας), αθλητικό υλικό για την ομάδα, ιατροφαρμακευτικά υλικά για την ομάδα.

I. Μεταβολή Κόστους Πωλήσεων/Υλικών περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη του Κόστους Πωλήσεων/ Υλικών, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας του Κόστους Πωλήσεων-Υλικών ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 26. Ανάλυση Κόστους Πωλήσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>
Κόστος πωλήσεων / υλικών	953	962	771	378	397	810	854	1.943	1.173	704
	10,65 %	11,77 %	104,10 %	4,84 %	- 50,98%	- 5,21%	- 56,04%	65,71 %	66,48 %	

Την χρήση 2012-2013 το Κόστος Πωλήσεων-Υλικών ανήλθε σε ποσό € 704.355. Την χρήση 2013-2014 το κονδύλι αυτό αυξήθηκε κατά 66,48% και τη χρήση 2014-2015 αυξήθηκε επιπλέον κατά 65,71% οπότε διαμορφώθηκε αντίστοιχα σε € 1.172.641 και € 1.943.129. Την χρήση 2015-2016 υπήρξε μείωση κατά 56,04% οπότε διαμορφώθηκε το ποσό σε € 854.172. Τη χρήση 2016-2017 παρουσιάστηκε μικρή μείωση (ποσοστό 5,21%) και το ποσό ανήλθε σε € 809.654. Τη χρήση 2017-2018 το ποσό ανήλθε σε € 396.912 καθώς υπήρξε σημαντική μείωση (ποσοστό 50,98%). Την χρήση 2018-2019 το ποσό αυτό μειώθηκε λίγο ακόμα, € 377.715 (μείωση 4,84%). Την χρήση 2019-2020 το Κόστος Πωλήσεων-Υλικών σχεδόν διπλασιάστηκε (ποσοστό αύξησης 104,10%) και αυτό ανήλθε σε ποσό € 770.904. Την χρήση 2020-2021 και 2021-2022, αύξηση κατά ποσοστά 11,77% και 10,65% αύξησε αντίστοιχα το κονδύλι σε ποσό € 861.673 και σε 953.453.

Από τα παραπάνω, διαπιστώνονται τα εξής: Τις χρήσεις 2013-2014 και 2014-2015 υπάρχει σημαντική αύξηση (ποσοστά 66,48% και 65,71%)του κονδυλίου Κόστος Πωλήσεων-Υλικών έναντι της χρήσεως 2012-2013, όπου το ποσό από € 704 χιλ διαμορφώθηκε τελικά σε € 1,9 εκ. Από τη χρήση 2015-2016 έως και τη χρήση 2018-2019 παρουσιάζεται σημαντική μείωση (ποσοστά 56,04%, 5,21%, 50,98% 4,84%) διαμορφώνοντας το σε ποσό € 378 χιλ, ποσό σχεδόν υποδιπλάσιο σε σχέση με τη χρήση 2012-2013. Από τη χρήση 2019-2020 έως και τη χρήση 2021-2022, το Κόστος Πωλήσεων-Υλικών παρουσιάζει αυξητική τάση (104,10%, 11,77%, 10,65%) καταλήγοντας σε ποσό € 953 χιλ.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Κόστους Πωλήσεων/Υλικών περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των μεταβολών του Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 27. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Κόστος Πωλήσεων/ Υλικών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ/ΥΛΙΚΩΝ (σε χιλ €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	704	-
2013-2014	1.173	66,48%
2014-2015	1.943	175,87%
2015-2016	854	21,27%
2016-2017	810	14,95%
2017-2018	397	-43,65%
2018-2019	378	-46,37%
2019-2020	771	9,45%
2020-2021	862	22,34%
2021-2022	953	35,37%

Ο παραπάνω Πίνακας παρουσιάζει τα εξής: Συγκρίνοντας τα ποσά της χρήσεως 2012-2013 με τα επιμέρους ποσά της υπό εξέτασης περιόδου, προκύπτει η αυξητική τάση του Κόστους Πωλήσεων/Υλικών. Από € 704 χιλ αυξάνεται κατά μέσο όρο στις περιόδους αυτές 28,41% και κινείται στα € 904 χιλ. Εξαιρέση αποτελούν οι περίοδοι 2017-2018 και 2018-2019, όπου υπάρχει μείωση κατά 43,65% και 46,37% έναντι της χρήσης 2012-2013 και τα αντίστοιχα κονδύλια ήταν υπό διπλάσια (€ 397 χιλ και € 378 χιλ).

b. Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες

Ως «Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων χρήσης το οποίο εμπεριέχει τα έξοδα που αφορούν τις αμοιβές και τις δαπάνες των ποδοσφαιριστών, των προπονητών, των εργαζομένων και όσων είναι επιφορτισμένοι με τη διοίκηση της ΠΑΕ.

I. Μεταβολή Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπές Δαπάνες 2013-2022

Για τη μελέτη του Αμοιβές Ποδοσφαιρικού και Λοιπές Δαπάνες, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 28. Ανάλυση Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021- 2022</u>	<u>2020- 2021</u>	<u>2019- 2020</u>	<u>2018- 2019</u>	<u>2017- 2018</u>	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>	<u>2014- 2015</u>	<u>2013- 2014</u>	<u>2012- 2013</u>
Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες	21.306	13.477	11.924	8.477	14.980	24.178	12.901	11.853	15.510	23.334
Ποσά σε χιλ. €	58,09%	13,02 %	40,66 %	- 43,41 %	- 38,04 %	87,41 %	8,85%	- 23,58 %	- 33,53 %	

Την χρήση 2012-2013 το κονδύλι Αμοιβές Ποδοσφαιρικού και Λοιπές Δαπάνες ανήλθε σε ποσό € 23.333.749. Την χρήση 2013-2014, μειώθηκε κατά ποσοστό 33,53%, και ανήλθε σε € 15.509.623. Την χρήση 2014-2015 υπήρχε επιπλέον μείωση, (ποσοστό 23,58%) διαμορφώνοντάς το σε ποσό € 11.852.578. Την χρήση 2015-2016 μικρή αύξηση ποσοστού 8,85%, διαμόρφωσε το ποσό σε € 12.901.211. Την χρήση 2016-2017 η αύξηση κατά ποσοστό 87,41%, σχεδόν διπλασίασε το ποσό των Αμοιβών ποδοσφαιρικού και λοιπών δαπανών, διαμορφώνοντας το σε ποσό € 24.178.027. Την χρήση 2017-2018 και 2018-2019, παρουσιάζεται μείωση των κατά 38,04% και 43,41%, έχοντας ως αποτέλεσμα τα έξοδα αυτά να ανέλθουν σε ποσό € 14.979.997 και € 8.477.124 αντίστοιχα. Από την χρήση 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, οι Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες παρουσιάζουν αύξηση ποσοστού 40,66%, 13,02% και 58,09%, διαμορφώνοντας τα σε € 11.923.556, € 13.476.588 και € 21.305.569 αντίστοιχα.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει μείωση των Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών κατά τις χρήσεις 2013-2014, 2014-2015, 2017-2018 και 2018-2019 (ποσοστό μείωσης 33,53%, 23,58%, 38,04% και 43,41%) όπου τα έξοδα διαμορφώθηκαν από € 23,3 εκ σε € 8,5 εκ. Αυξήσεις σημειώθηκαν τις χρήσεις 2015-2016, 2016-2017, 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022, κατά ποσοστό 8,85%, 87,41%, 40,66%, 13,02% και 58,09% αντίστοιχα που είχαν ως αποτέλεσμα να διαμορφώσουν το κονδύλι αυτό σε € 12,9 εκ, € 24,2 εκ, € 11,9 εκ, € 13,5 εκ και € 21,3 εκ αντίστοιχα τις χρήσεις αυτές.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπές Δαπάνες περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των μεταβολών του κονδυλίου Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Αμοιβών ποδοσφαιρικού και λοιπών δαπανών έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 30. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Αμοιβών Ποδοσφαιρικού και Λοιπών Δαπανών χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΑΜΟΙΒΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	23.334	-
2013-2014	15.510	-33,53%
2014-2015	11.853	-49,20%
2015-2016	12.901	-44,71%
2016-2017	24.178	3,62%
2017-2018	14.980	-35,80%
2018-2019	8.477	-63,67%
2019-2020	11.924	-48,90%
2020-2021	13.477	-42,24%
2021-2022	21.306	-8,69%

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε την τάση αλλά και προσπάθεια της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. για μείωση των Αμοιβών ποδοσφαιρικού και λοιπών δαπανών στην υπό εξέταση περίοδο. Από € 23,3 εκ, κατόρθωσε και κινήθηκε κατά μέσο όρο στα € 15,8 εκ (μέσος όρος μείωσης 35,9%). Εξάιρεση αποτελεί η χρήση 2016-2017, όπου το κονδύλι αυτό παρουσιάζει αύξηση 3,62% (€ 24,1 εκ) έναντι του αντίστοιχου ποσού τη χρήση 2012-2023 καθώς και η χρήση 2021-2022, όπου ενώ δεν παρουσιάζεται αύξηση του ποσού σε σχέση με 2012-2013, η τάση μείωσης των εξόδων αυτών έχει μειωθεί πολύ και τα επαναφέρει σε ποσό άνω των € 20 εκ (ποσό χρήσης € 21,3 εκ).

c. Απομείωση και Απόσβεση

Ως «Απομείωση και απόσβεση» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων χρήσης που περιέχει τα έξοδα που προκύπτουν, όταν η ανακτήσιμη αξία ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού καταστεί μικρότερη από τη λογιστική του αξία, καθώς και από τον επιμερισμό

και κατανομή της αξίας κτήσης των αύλων περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

I. Μεταβολή Απομείωσης και Απόσβεσης περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη της Απομείωσης και Απόσβεσης, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Εσόδων από Εισιτήρια ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 31. Ανάλυση Απομείωσης και Απόσβεσης χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021- 2022</u>	<u>2020- 2021</u>	<u>2019- 2020</u>	<u>2018- 2019</u>	<u>2017- 2018</u>	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>	<u>2014- 2015</u>	<u>2013- 2014</u>	<u>2012- 2013</u>
Απομείωση και απόσβεση	1.008	475	432	-	-	18	27	-	23	123
Ποσά σε χιλ. €	112,05%	9,93%				- 32,95%			- 81,45%	

Τη χρήση 2012-2013 το κονδύλι Απομείωση και Απόσβεση ανήλθαν σε ποσό € 123.047. Τη χρήση 2013-2014 τα ποσά αυτά ανήλθε σε € 22.827 (μείωση 81,45%). Τη χρήση 2014-2015 δεν υπήρχε αντίστοιχο κονδύλι, ενώ τη χρήση 2015-2016 και 2016-2017 το ποσό ανήλθε σε € 27.306 και € 18.309. Τις χρήσεις 2017-2018 και 2018-2019 δεν υπήρχαν ποσά στο αντίστοιχο κονδύλι. Τις χρήσεις που ακολουθούν 2019-2020, 2020-2021, 2021-2022 υπάρχει μεγάλη αύξηση στην Απομείωση και Απόσβεση διαμορφώνοντας τα ποσά σε € 432.380, € 475.315 και € 1.007.885.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το κονδύλι Απομείωση και Απόσβεση παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές στη υπό εξέταση περίοδο, οι οποίες όμως δεν μπορούν να εκτιμηθούν, καθώς οι μεταβολές αυτές δεν είναι αποτέλεσμα αποφάσεων της Διοίκησης.

d. Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων

Ως «Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων χρήσης που αφορά τα κόστη που προκύπτουν από τον επιμερισμό και κατανομή της αξίας κτήσης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους - χρήσης τους.

I. Μεταβολή Απομείωσης παγίων περιουσιακών στοιχείων περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη της Απομείωσης Παγίων Περιουσιακών στοιχείων, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας της Απομείωσης Παγίων Περιουσιακών στοιχείων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 32. Ανάλυση Απομείωσης Παγίων Περιουσιακών στοιχείων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021- 2022</u>	<u>2020- 2021</u>	<u>2019 =</u> <u>2020</u>	<u>2018- 2019</u>	<u>2017- 2018</u>	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>	<u>2014- 2015</u>	<u>2013- 2014</u>	<u>2012 =</u> <u>2013</u>
Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων	15	361	433	398	280	195	134	145	94	187
Ποσά σε χιλ €	- 95,88 %	- 16,59 %	- 8,72 %	- 42,27 %	- 43,57 %	- 45,54 %	- 7,44 %	- 53,37 %	- 49,52 %	- 187 %

Τη χρήση 2012-2013 το ποσό της Απομείωσης παγίων Περιουσιακών στοιχείων ανήλθε σε ποσό € 186.830. Τη χρήση 2013-2014 το ποσό αυτό μειώθηκε (ποσοστό 49,52%), και ανήλθε σε € 94.321. Τη χρήση 2014-2015 αύξηση 53,37% το διαμόρφωσε σε € 144.659. Τη χρήση 2015-2016 παρουσιάστηκε μικρή μείωση 7,44% και το ποσό ανήλθε σε € 133.897. Τις χρήσεις 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 και 2019-2020 το κονδύλι εμφανίζει σημαντικές αυξήσεις (45,54%, 43,57%, 42,27% και 8,72) όπου το διαμόρφωσαν σε € 194.871, € 279.871, 398.031 και € 432.752. Τη χρήση 2020-2021, υπάρχει μείωση κατά ποσοστό 16,59% στην Απομείωση Παγίων Περιουσιακών στοιχείων και το ποσό σε € 360.938. Η χρήση 2021-2022 έκλεισε με ποσό € 14.876 και ποσοστό μείωσης 95,88%.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το κονδύλι Απομείωση Παγίων Περιουσιακών παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές οι οποίες όμως δεν μπορούν να εκτιμηθούν, καθώς είναι ένα κονδύλι το οποίο παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές οι οποίες όμως δεν μπορούν να συσχετιστούν με άμεσες δράσεις της Διοίκησης. Αυτό που επηρεάζει τα αποτελέσματα χρήσης είναι το ύψος στο οποίο κινείται αυτό το κονδύλι, δηλαδή τη μεταβολή από ποσό € 187χιλ τη χρήση 2012-2013, σε ποσό € 94 χιλ τη χρήση 2013-2014, € 145 χιλ και € 1.008 χιλ τις χρήσεις 2019-2020, 2020-2021 και 2021-2022.

ε. Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα

Ως «Λοιπά λειτουργικά έξοδα» αναφέρεται το κονδύλι των αποτελεσμάτων χρήσης το οποίο εμπεριέχει τα υπόλοιπα λειτουργικά έξοδα της ΠΑΕ, δηλαδή τα έξοδα αγώνων, τα έξοδα χορηγιών και διαφημίσεων, τα έξοδα των εμπορικών δραστηριοτήτων, τα έξοδα

ακινήτων και λοιπών εγκαταστάσεων, τα έκτακτα έξοδα καθώς και τα έξοδα οποία δεν αφορούν την ποδοσφαιρική δραστηριοτήτων κάθε αγωνιστικής περιόδου.

I. Μεταβολή Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων, παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας των Εσόδων από Εισιτήρια ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 33. Ανάλυση Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	8.591	5.260	4.402	7.243	11.125	15.185	10.815	13.314	9.896	12.768
Ποσά σε χιλ €	63,33 %	19,50 %	39,23 %	34,90 %	26,74 %	40,41 %	18,77 %	34,54 %	22,49 %	

Την χρήση 2012-2013 τα Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα ανήλθαν σε ποσό € 12.767.515. Την χρήση 2013-2014 το κονδύλι αυτό μειώθηκε κατά 22,49% και ανήλθε σε € 9.896.167. Τη χρήση 2014-2015 η αύξηση κατά 34,54% τα διαμόρφωσε σε ποσό € 13.314.136. Την χρήση 2015-2016 μειώθηκαν ξανά, κατά 18,77%, οπότε αυτά σε ποσό € 10.814.695. Η αύξηση κατά ποσοστό 40,41% τη χρήση 2016-2017 διαμόρφωσε τα Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα σε ποσό € 15.185.008. Την χρήση 2017-2018 το κονδύλι αυτό παρουσιάζει πάλι μείωση (26,74%) και το ποσό να ανέρχεται σε 11.124.888. Την χρήση 2018-2019 ανήλθαν σε ποσό € 7.242.736 (μείωση 34,90%). Την χρήση 2019-2020 υπήρξε περαιτέρω μεγάλη μείωση των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων (ποσοστό 39,23%) και αυτά ανήλθαν σε ποσό € 4.401.624. Την χρήση 2020-2021 ανήλθαν σε € 5.259.900 και τη χρήση 2021-2022 σε € 8.590.973 (ποσοστό αύξησης 19,50% και 63,33% αντίστοιχα).

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει μείωση των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων κατά τις χρήσεις 2013-2014, 2015-2016, 2017-2018, 2018-2019 και 2019-2020 (ποσοστό 22,49%, 18,77%, 26,74%, 34,90% και 39,23%) όπου τα έξοδα διαμορφώθηκαν από € 12,7 εκ σε € 4,4 εκ. Σημαντικές αυξήσεις σημειώθηκαν τις χρήσεις 2014-2015, 2016-2017, 2020-2021 και 2021-2022, κατά ποσοστό 34,54%, 40,41%, 19,50% και 63,33% αντίστοιχα που είχαν ως αποτέλεσμα τα Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα να διαμορφωθούν σε € 13,3 εκ, € 15,1 εκ, € 5,3 εκ και € 8,6 εκ αντίστοιχα τις χρήσεις αυτές.

II. Ποσοστιαία Μεταβολή Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων περιόδου 2013-2022

Για τη μελέτη των μεταβολών Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας Μεταβολής των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 34. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	13	-
2013-2014	10	-22,49%
2014-2015	13	4,28%
2015-2016	11	-15,30%
2016-2017	15	18,93%
2017-2018	11	-12,87%
2018-2019	7	-43,27%
2019-2020	4	-65,52%
2020-2021	5	-58,80%
2021-2022	9	-32,71%

Ο παραπάνω Πίνακας απεικονίζει την τάση μείωσης των Λοιπών Λειτουργικών Εξόδων της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., κατά μέσο όρο 25,31% στην υπό εξέταση περίοδο. Από € 12,8 εκ τη χρήση 2012-2013, κινήθηκε κατά μέσο όρο σε € 9,5 εκ. Εξαίρεση αποτέλεσε η χρήση 2014-2015 και η χρήση 2016-2017, όπου παρατηρήθηκε αύξηση του κονδυλίου αυτού κατά 4,28% και 18,93% αντίστοιχα έναντι της χρήσης 2012-2013.

Λοιπά Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα

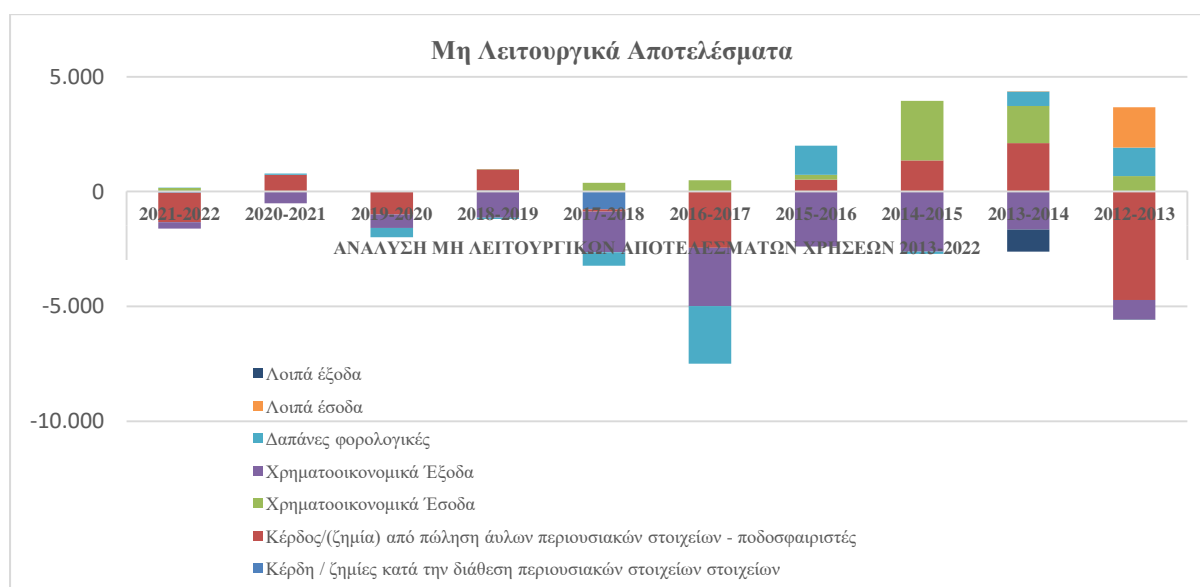
Στα αποτελέσματα χρήσης τα Λοιπά Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα εμπεριέχουν τα αποτελέσματα από τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, τα αποτελέσματα από διάθεση ποδοσφαιριστών, τα Χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα, τις Φορολογικές Δαπάνες και τα λοιπά μη λειτουργικά έσοδα και έξοδα. Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 τα Λοιπά Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα και η ποσοστιαία μεταβολή τους ανά χρήση.

Μεταβολή Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Πίνακας Μεταβολής των Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 35. Ανάλυση Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>
Κέρδη / ζημίες κατά την διάθεση περιουσιακών στοιχείων στοιχείων	-50	1	-	42	-771	0	17	0	4	1
Κέρδος/(ζημία) από πώληση άλλων περιουσιακών στοιχείων - ποδοσφαιριστές	-1.287	728	-994	932	-104	-2.441	500	1.360	2.112	-4.724
Χρημ/κά Έσοδα	165	0	-	89	492	13	.595	.607	69	
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	269	512	594	1.133	1.763	-2.545	2.391	2.619	1.653	841
Δαπάνες φορολογικές	9	63	-404	-65	-595	-2.507	1.272	-98	634	1.244
Λοιπά έσοδα	0	0	0	-	0	0	0	0	1	1.754
Λοιπά έξοδα	0	0	0	-	0	0	0	0	963	0
Σύνολο Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων	-1.431	280	-1.992	-224	-2.845	-7.002	-390	1.240	1.741	-1.896
Ποσά σε χιλ.€	-	-	-	-	-	-	131,46%	-	-	-
	611,95%	114,04%	190,01%	92,13%	59,37%	11.695,68%		28,81%	191,82%	

Γράφημα 7. Ανάλυση Μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Την χρήση 2012-2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσίαζε ως αποτέλεσμα Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα ζημιές ποσού € 1.896.336. Την χρήση 2013-2014 τα Αποτελέσματα αυτά διαμορφώθηκαν σε κέρδη ποσού € 1.741.122, όπως και τη χρήση 2014-2015, όπου όμως μειώθηκαν κατά 28,81% και διαμορφώθηκαν σε ποσό € 1.239.530. Τις χρήσεις 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 και 2019-2020 τα Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα ήταν ζημιές € 389.938, € 7.002.034 (αύξηση κατά 1.695,68%), € 2.844.890 (μείωση 59,37%), € 223.804 (μείωση 92,13%) και € 1.991.884 (αύξηση 790,01%) αντίστοιχα. Τη χρήση 2020-2021 υπήρξαν κέρδη ποσού € 279.614, ενώ τη χρήση 2021-2022 επανήλθαν οι ζημιές, οι οποίες ανήλθαν σε € 1.431.491 .

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι από χρήση σε χρήση υπάρχει μεγάλη μεταβολή στα Μη Λειτουργικά Αποτελέσματα, παρουσιάζοντας μεγάλη διακύμανση σε ότι αφορά την εμφάνιση είτε ζημιών είτε κερδών ανά χρήση αλλά αντίστοιχα και στην αύξηση ή μείωση των κερδών/ζημιών ανά χρήση. Τα μεγαλύτερα κέρδη παρουσιάζονται τη χρήση 2013-2014 με ποσό € 1,7 εκ και ακολουθούν την χρήση 2014-2015 τα κέρδη € 1,2 εκ και τέλος ποσό € 280 χιλ τη χρήση 2020-2021. Οι ζημιές προκύπτουν από τις χρήσεις 2012-2013 με ποσό € 7 εκ (οι μεγαλύτερες ζημιές της υπό εξέτασης περιόδου), τη χρήση 2017-2018 με ποσό € 2,8 εκ, τη χρήση 2019-2020 με € 2 εκ, τη χρήση 2012-2013 με € 1,9 εκ, τη χρήση 2021-2022 € 1,4 εκ, τη χρήση 2015-2016 € 390 χιλ και τέλος τη χρήση 2018-20192 ποσό € 233 χιλ. Τα καθαρά αποτελέσματα της υπό εξέτασης περιόδου έχουν επιβαρυνθεί συνολικά με ζημιές περίπου € 12,5 εκ.

Σύνοψη μελέτης Αποτελεσμάτων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Από τα στοιχεία των Αποτελεσμάτων Χρήσεων της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 στα οποία αναφερθήκαμε παραπάνω, διαπιστώνουμε τα εξής:

Η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει σε όλη την υπό εξέταση περίοδο ζημιές, που ανέρχονται από € 2,3 εκ (χαμηλότερο ποσό την χρήση 2018-2019) έως € 28,2 εκ (μεγαλύτερο ποσό την χρήση 2016-2017), παρουσιάζοντας μια αυξανόμενη τάση σε σχέση με τις ζημιές της περιόδου 2012-2013 (χρήση σύγκρισης). Σε σύνολο οι ζημιές περιόδου ανέρχονται σε € 103,8 εκ, ενώ από μετόχους έχει καταβληθεί ταμειακά ποσοστό 82,75% εξ' αυτών, δηλαδή € 86 εκ (σύνολο από κονδύλια ταμειακών ροών περιόδου-δε λαμβάνονται υπόψη ταμειακές ροές από μετόχους-συνδεδεμένα μέρη που καταβλήθηκαν για άλλους σκοπούς). Η μη ταμειακή κάλυψη των ζημιών είναι ένα στοιχείο που δύναται να προκαλέσει

προβλήματα και δυσλειτουργίες στην διαχείριση των βραχυπρόθεσμων ταμειακών υποχρεώσεων της.

Τα Λειτουργικά Έξοδα παρουσιάζουν μείωση στην υπό εξέταση περίοδο, η οποία κυμαίνεται από ποσοστό 14,13% (χαμηλότερο ποσοστό που σημειώθηκε την χρήση 2021-2022) μέχρι ποσοστό 55,56% (μεγαλύτερο ποσοστό που σημειώθηκε την χρήση 2018-2019 και από € 37 εκ που ανήλθαν την χρήση 2012-2013 κινείται κατά μέσο όρο σε € 27 εκ. Το γεγονός αυτό αποτελεί σημαντική ένδειξη της προσπάθειας της Π.Α.Ε. για καλύτερη διαχείριση του λειτουργικού της κόστους και την εναρμόνιση της με τους κανόνες του Financial Fair Play. Μεγάλη επίδραση στα Λειτουργικά Έξοδα έχουν οι «Αμοιβών σε Εργαζομένους και Λοιπές Δαπάνες» καθώς αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος τους και ως εκ τούτου η μείωση που παρουσιάστηκε στην περίοδο, όπου από € 23 εκ κινήθηκαν κατά μέσο όρο σε € 15 εκ.

Τα Λειτουργικά Έσοδα παρουσιάζουν και αυτά μείωση σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, γεγονός που κατά κύριο λόγο οφείλεται στην μείωση των εσόδων από Αλληλεγγύη UEFA και χρηματικά έπαθλα και στη μείωση των Λοιπών λειτουργικών εσόδων, καθώς οι υπόλοιπες βασικές πηγές εσόδων της Π.Α.Ε. (εισιτήρια, χορηγίες & διαφήμιση, αναμεταδόσεις, εμπορικά έσοδα) κινούνται περίπου στα ίδια επίπεδα. Από € 34 εκ τη χρήση 2012-2013, τα Λειτουργικά Έσοδα κινούνται κατά μέσο όρο σε € 16 εκ και η μείωση αυτή μας δείχνει ότι τα Έσοδα από Αλληλεγγύη UEFA αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων της αλλά, εφόσον δεν μπορεί η ίδια να έχει έλεγχο και να τα καθορίσει, είναι πολύ επισφαλές να στηρίζει τις αποφάσεις της (οικονομικές, αθλητικές) και τον ισοσκελισμό εσόδων-εξόδων της σε αυτά.

Τα μη Λειτουργικά Αποτελέσματα παρουσιάζουν αυξομειώσεις σε όλη την υπό εξέταση περίοδο και κινούνται από € -2,8 εκ σε € 1,7 εκ. και κατά κύριο λόγο καθορίζονται από τα Αποτελέσματα που προκύπτουν από παραχώρηση ποδοσφαιριστών. Για να μπορέσει να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα αυτά ως μέσο για την βελτίωση των οικονομικών της επιδόσεων, θα πρέπει να βασιστεί σε ένα μακροπρόθεσμο πλάνο διαχείρισης - πώλησης ποδοσφαιριστών με χαμηλό κόστος απόκτησης και μεγαλύτερη από αυτό μεταπωλητική αξία.

4.2 Μελέτη Κονδυλίων Ισολογισμών για τις χρήσεις 2013-2022

Στην ενότητα αυτή θα παρακολουθήσουμε τις μεταβολές που παρουσιάστηκαν στα στοιχεία του Ισολογισμού στην υπό εξέταση περίοδο, δηλαδή για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022. Για την εξέταση των στοιχείων αυτών θα γίνει για την περίοδο

2013-2022 ανάλυση των αριθμοδεικτών της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., ενώ θα γίνει επιπλέον και συγκριτική μελέτη σημαντικών στοιχείων του ισολογισμού, δηλαδή των Ιδίων Κεφαλαίων της, των Υποχρεώσεων της, του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού της. Επιπλέον θα γίνει μελέτη του «Ισοζυγίου Μεταγραφών» και των «Ποδοσφαιρικών» υποχρεώσεων της.

Διαχρονική Ανάλυση Αριθμοδεικτών

Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 οι κάτωθι αριθμοδείκτες:

- I. Ρευστότητας (Γενική Ρευστότητα και Ταμειακή Ρευστότητα),
- II. Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας (Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια, Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Συνολικές Υποχρεώσεις)
- III. Αποδοτικότητα (Ίδιων Κεφαλαίων)

I. Αριθμοδείκτες Ρευστότητας (Γενική Ρευστότητα και Ταμειακή Ρευστότητα)

Οι αριθμοδείκτες Ρευστότητας προσδιορίζουν την βραχυπρόθεσμη οικονομική θέση μιας εταιρείας και την ικανότητα που έχει να ανταποκρίνεται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Πιο συγκεκριμένα, ο αριθμοδείκτης Γενικής Ρευστότητας δείχνει τη σχέση του κυκλοφορούντος ενεργητικού με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις μια εταιρείας, δηλαδή την ικανότητα που έχει η εταιρεία να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της εάν χρειαστεί ρευστοποιώντας το Κυκλοφορούν Ενεργητικό της. Ο δείκτης ισούνται με το πηλίκο του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της εταιρείας. Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός, τόσο πιο μεγάλο είναι το Κυκλοφορούν Ενεργητικό από τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις, που είναι καλή ένδειξη είναι αυτή για την ρευστότητα της.

Ο αριθμοδείκτης Ταμειακής Ρευστότητας δείχνει τη σχέση των διαθεσίμων της εταιρείας με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, δηλαδή δείχνει πόσες φορές τα διαθέσιμα της εταιρείας μπορούν να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο δείκτης αυτός προκύπτει από το πηλίκο των Διαθεσίμων προς τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της εταιρείας. Και σε αυτήν την περίπτωση, όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο μικρότερη είναι η αδυναμία της να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Παρατίθεται Συνοπτικός Πίνακας με την μεταβολή των αριθμοδεικτών Γενικής Ρευστότητας και Ταμειακής Ρευστότητας ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 36. Μεταβολή Αριθμοδεικτών Γενικής και Ταμειακής Ρευστότητας χρήσεων 2012-2013 έως και 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Γενικής Ρευστότητας	0,31	0,30	0,25	0,13	0,16	0,27	0,49	0,44	0,42	0,33
	2,60%	20,00%	92,31%	-18,75%	-40,74%	-44,90%	11,36%	4,76%	27,27%	-
Ταμειακής Ρευστότητας	0,1155	0,0259	0,0181	0,0053	0,0099	0,0023	0,0292	0,0062	0,0108	0,0173
	345,95%	43,09%	241,51%	-46,46%	330,43%	-92,12%	370,97%	-42,59%	-37,57%	-

Από τον παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι:

1. Ο δείκτης Γενικής Ρευστότητας της ΠΑΕ κινείται κάτω από 1 σε όλη την υπό εξέταση περίοδο (μεσοσταθμικά κινείται σε 0,31), όπου αυτό μας δείχνει ότι το Κυκλοφορούν Ενεργητικό δεν αρκεί για να καλυφθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που έχει
2. Ο δείκτης Ταμειακής Ρευστότητας της ΠΑΕ κινείται σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε όλη την υπό εξέταση περίοδο και σε κάποιες χρήσεις κινείται οριακά κοντά στο μηδέν, όπου αυτό μας δείχνει ότι τα ταμειακά διαθέσιμα της δεν αρκούν για να αποπληρωθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της

Στον πίνακα αυτό επίσης διαπιστώνουμε ότι παρότι υπάρχουν από χρονιά σε χρονιά αυξήσεις του δείκτη Γενικής Ρευστότητας (με εξαίρεση την 30/06/2017, 30/06/2018 και 30/06/2019), αυτές δεν αρκούν ώστε να επέλθει αύξηση του δείκτη αυτού ώστε να ανέλθει τουλάχιστον πάνω από 1, δηλαδή ώστε η ρευστοποίηση του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού να καλύψει τις τρέχουσες υποχρεώσεις. Το ίδιο ισχύει και για το δείκτη Ταμειακής Ρευστότητας (με τη διαφορά ότι οι μειώσεις του δείκτη εμφανίζονται την 30/06/2014, 30/06/2015, 30/06/2017, 30/06/2019) όπου παρά τις πολύ μεγαλύτερες ποσοστιαία αυξήσεις του δείκτη αυτός κινείται πολύ πιο χαμηλά και κατά μέσο όρο σε 0,02.

II. Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας (Ίδια Κεφάλαια προς Συνολικά Κεφάλαια, Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Συνολικές Υποχρεώσεις)

Για την εξέταση της μακροχρόνιας οικονομικής κατάστασης και της βιωσιμότητας μιας εταιρείας πρέπει να αναλύεται η διάρθρωση των κεφαλαίων της, δηλαδή τα είδη και οι μορφές των κεφαλαίων που χρησιμοποιεί για την χρηματοδότηση της (ίδια κεφάλαια, ξένα κεφάλαια), καθώς και η ικανότητα της να ανταποκριθεί στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Στην παράγραφο αυτή θα εξεταστούν για την ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε δύο

σχετικοί αριθμοδείκτες, τα Ίδια Κεφάλαια προς τα Συνολικά Κεφάλαια και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς τις Συνολικές Υποχρεώσεις.

Ο αριθμοδείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια εκφράζει τη σχέση των ιδίων Κεφαλαίων και των συνολικών κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα σε μια εταιρεία. Μας δείχνει το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων που έχει χρηματοδοτηθεί από τους τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας.

Ο αριθμοδείκτης των Κυκλοφορούντων στοιχείων προς τις Συνολικές Υποχρεώσεις της δείχνει τη σχέση των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού με το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρείας, αποτελεί μια ένδειξη δηλαδή για τη μακροπρόθεσμη ρευστότητα της εταιρείας. Όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό αυτού του αριθμοδείκτη αυτού, τόσο πιο μεγάλη είναι η ικανότητα της εταιρείας να εξοφλήσει τις συνολικές υποχρεώσεις της δια μέσου της ρευστοποίησης του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Παρατίθεται συνοπτικός Πίνακας με την μεταβολή των αριθμοδεικτών Διαρθρώσεων Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 37. Μεταβολή Αριθμοδεικτών Διάρθρωσης Κεφαλαίων & Βιωσιμότητας χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Ίδια Κεφάλαια προς Σύνολο Κεφαλαίων	-0,67	-0,82	-1,09	-1,95	-2,27	-1,14	-0,33	-0,41	-0,38	-0,44
	18,29%	24,77%	44,10%	14,10%	-99,12%	-245,45%	19,51%	-7,89%	13,64%	-
Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Σύνολο Υποχρεώσεων	17,88%	23,43%	16,48%	8,88%	14,49%	21,30%	30,20%	28,42%	29,71%	25,71%
	-23,69%	42,17%	85,59%	-38,72%	-31,97%	-29,47%	6,26%	-4,34%	15,56%	-

Από τον παραπάνω Πίνακα 37 βλέπουμε ότι:

- I. Ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια της Π.Α.Ε. κινείται αρνητικά σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, καθώς τα Ίδια κεφάλαια της Π.Α.Ε. είναι και παραμένουν αρνητικά, όπου αυτό μας παρουσιάζει ότι τα Ίδια Κεφάλαια δεν αρκούν για να καλυφθούν οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της.
- II. Ο δείκτης Κυκλοφορούντων στοιχείων προς τις Συνολικές Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε. κινείται σε χαμηλά επίπεδα στην υπό εξέταση περίοδο, από 8,88% έως 30,20%, όπου αυτό μας δείχνει ότι η ρευστοποίηση των κυκλοφορούντων στοιχείων δεν αρκεί για να εξοφληθούν οι συνολικές υποχρεώσεις της

Στον πίνακα αυτό και σε ότι αφορά τον αριθμοδείκτη Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια, διαπιστώνουμε ότι παρά το ότι υπάρχουν ποσοστιαίες αυξήσεις του δείκτη, αυτές δεν αρκούν ώστε να γίνει θετικός ο δείκτης αυτός, οπότε τα Ίδια Κεφάλαια δεν αρκούν για να καλυφθούν οι συνολικές υποχρεώσεις της. Οι μεγάλες ποσοστιαίες μειώσεις και τα αρνητικά μεγέθη του αριθμοδείκτη την 30/06/2017 και 30/06/2018 (-1,14% και -2,27%) απεικονίζουν την δύσκολη οικονομική κατάσταση στην οποία βρέθηκε η Π.Α.Ε. τις περιόδους αυτές.

Σε ότι αφορά τον αριθμοδείκτη Κυκλοφορούντων στοιχείων προς τος Συνολικές Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε., την 30/06/2013 ο δείκτης ανήλθε σε 25,71% και την 30/06/2014 αυξήθηκε (15,56%) και ανήλθε σε 29,71%. Την 30/06/2015 και 30/06/2016 μικρές αυξομειώσεις (μείωση 4,34% και αύξηση 6,26%) διαμόρφωσαν τον δείκτη σε 28,42% και 30,20%. Από την 30/06/2017 έως 30/06/2019 σταδιακές μειώσεις του (29,47%, 31,97% και 38,72%) τον διαμόρφωσαν στο χαμηλότερο επίπεδο της περιόδου, δηλαδή σε 8,88%. Την 30/06/2020 και 30/06/2021 σημειώθηκαν μεγάλες αυξήσεις στον αριθμοδείκτη αυτό (85,59% και 42,17%) και τον διαμόρφωσαν σε 16,48% και 23,43%. Την 30/06/2022 μείωση κατά 23,69% του αριθμοδείκτη των διαμόρφωσε σε 17,88%. Δηλαδή στην υπό εξέταση περίοδο το ποσοστό του αριθμοδείκτη κινείται κατά μέσο όρο σε 21,65%, που είναι πολύ χαμηλό ποσοστό και αποδεικνύει ότι το Κυκλοφορούν Ενεργητικό καθώς είναι υποπολλαπλάσιο και δεν αρκεί ώστε να καλυφθούν οι υποχρεώσεις της Π.Α.Ε.

III. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων

Ένας από τους βασικότερους αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας είναι ο αριθμοδείκτης Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων. Ο δείκτης αυτός προσδιορίζει το πόσο αποδοτικά χρησιμοποιεί μια εταιρεία τα κεφάλαια της για να δημιουργήσει επιπρόσθετα έσοδα, άρα δηλαδή πόσα κέρδη μπορεί να «παράγει» χρησιμοποιώντας τα υπάρχοντα Ίδια Κεφάλαια της. Ο υπολογισμός του προκύπτει από το πηλίκο των Καθαρών Κερδών της χρήσης προς τα Ίδια Κεφάλαια της και όσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που θα προκύψει, τόσο περισσότερα κέρδη θα προκύψουν.

Στην περίπτωση της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. αυτός ο αριθμοδείκτης δεν θα μελετηθεί, καθώς η εταιρεία σε όλη την υπό εξέταση περίοδο εμφανίζει ζημιές χρήσης και τα Ίδια Κεφάλαια της είναι αρνητικά.

Συγκριτική μελέτη στοιχείων Ισολογισμού για τις χρήσεις 2013 - 2022

Στην παράγραφο αυτή θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 τα κάτωθι στοιχεία του ισολογισμού:

- I. Ίδια Κεφάλαια
- II. Υποχρεώσεις
- III. «Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις»
- IV. Κυκλοφορούν Ενεργητικό
- V. «Ισοζύγιο μεταγραφών»

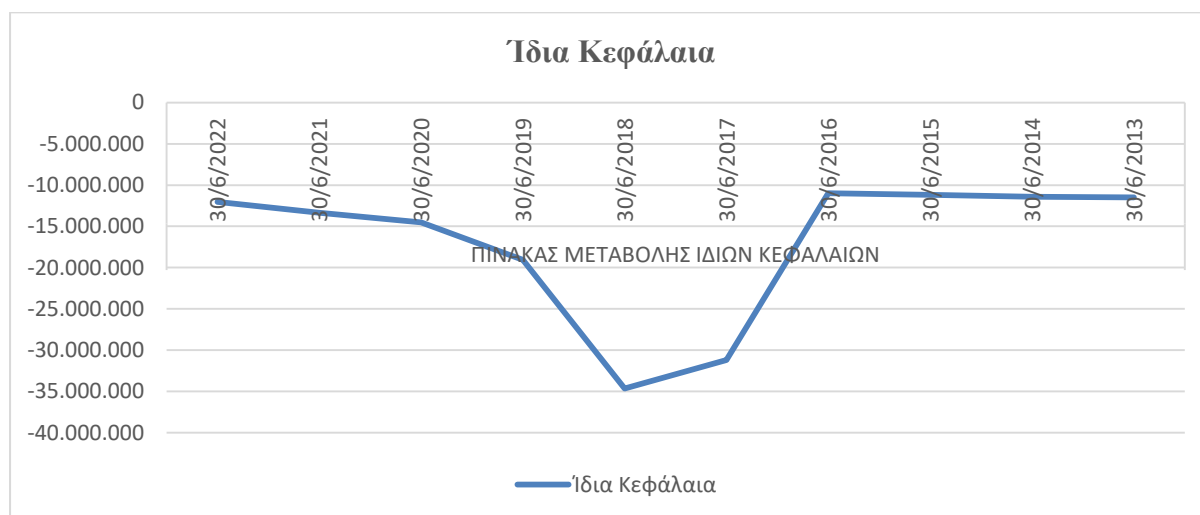
Ίδια Κεφάλαια

Τα Ίδια Κεφάλαια μια εταιρείας είναι η διαφορά μεταξύ της αξίας του ενεργητικού και του κόστους των υποχρεώσεων της. Το ποσό προκύπτει ως το άθροισμα του Μετοχικού Κεφαλαίου μια εταιρείας, των συσσωρευμένων αποτελεσμάτων της και των αποθεματικών της.

Παρατίθεται ο Πίνακας 38 με την μεταβολή των Ιδίων Κεφαλαίων ανά έτος για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 38. Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων χρήσεων 2012-2013 έως και 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Ίδια Κεφάλαια	-12.050	-13.371	-14.532	-19.061	-34.634	-31.173	-11.006	-11.172	-11.419	-11.511
	9,88%	7,99%	23,76%	44,96%	-11,10%	-183,24%	1,49%	2,17%	0,80%	-

Γράφημα 8. Μεταβολή Ιδίων Κεφαλαίων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Την 30/06/2013 τα Ίδια Κεφάλαια της εταιρείας ανήλθαν σε ποσό € -11.511.183 ενώ την 30/06/2014 υπήρξε μείωση/ήτοι βελτίωση τους κατά ποσοστό 0,80% και έτσι αυτά

ανήλθαν σε ποσό € -11.419.418. Την 30/06/2015 και 30/06/2016 υπήρξε περαιτέρω μείωση/βελτίωση τους κατά ποσοστό 2,17% και 1,49% και έτσι αυτά διαμορφώθηκαν σε ποσό € -11.171.623 και € -11.005.649 αντίστοιχα. Την 30/06/2017 υπήρξε πολύ μεγάλη επιδείνωση στα Ίδια Κεφάλαια (ποσοστό αύξησης των αρνητικών ίδιων κεφαλαίων 183,42%) και έτσι αυτά ανήλθαν σε ποσό € -31.172.821. Την 30/06/2018 παρουσιάστηκε επιπλέον επιδείνωση (ποσοστό 11,10%) διαμορφώνοντας τα σε ποσό € -34.634.180. Από την 30/06/2019 και έπειτα, τα ίδια κεφάλαια αρχίζουν και βελτιώνονται (ποσοστό βελτίωσης 44,96% την 30/06/2019, 23,76% 30/06/2020, 7,99% 30/06/2021, 9,88% 30/06/2022) και ανήλθαν σε € -19.061.256, € - 14.531.776 και € -13.371.295 αντίστοιχα.

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι τα Ίδια Κεφάλαια παρά τις όποιες μεταβολές σημειώθηκαν στην υπό εξέταση περίοδο παραμένουν αρνητικά. Όμως, αυτό που είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί και παρατηρούμε είναι η τάση βελτίωσης (*“track of progress”*) των ίδιων κεφαλαίων της Π.Α.Ε.: πρώτα την περίοδο από 30/06/2013 έως και 30/06/2015 όπου τα αρνητικά ίδια κεφάλαια από € 11,5 εκ ανήλθαν σε € 11 εκ και την περίοδο από 30/06/2019 έως 30/06/2022 όπου τα ίδια κεφάλαια από € -19 εκ διαμορφώθηκαν σε € - 12 εκ. Αυτή η τάση θα παρουσιαζόταν καλύτερα εάν δεν είχε προκύψει ένα «κενό» την περίοδο 30/06/2017 – 30/06/2018, όπου οι μεγάλες ζημιές που σημειώθηκαν τις περιόδους αυτές δεν καλύφθηκαν αντίστοιχα από τους μετόχους της εταιρείας -περίοδος απόσυρσης από την οικονομική στήριξη του μετόχου-, επιδεινώνοντας κατά αυτόν τον τρόπο πολύ τα Ίδια Κεφάλαια των περιόδων αυτών έχοντας αρνητική επίδραση στην Π.Α.Ε. καθώς δημιουργήθηκαν προβλήματα και στις διαδικασίες Αδειοδότησης και Επιτήρησης εκείνης της περιόδου (τιμωρία της Π.Α.Ε. από τα αρμόδια όργανα της U.E.F.A. και μη χορήγηση Αδείας από την Ε.Π.Ο.).

Υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις μια εταιρείας κατατάσσονται στον ισολογισμό της με βάση την ληκτότητα εξόφλησης τους και κατά αυτόν τον τρόπο διαχωρίζονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες. Οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι αυτές όπου η ημερομηνία πληρωμής τους είναι εντός των 12 μηνών που ακολουθούν την καταστατική ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ενώ οι μακροπρόθεσμες έχουν ημερομηνία εξόφλησης 12+ μήνες. Ο διαχωρισμός αυτός είναι απαραίτητος και αποτελεί μια από τις βάσεις για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων μιας εταιρείας. Μια επιπλέον κατάταξη που γίνεται

στις υποχρεώσεις αφορά τον φορέα στον οποίο οφείλονται οι υποχρεώσεις αυτές (π.χ. υποχρεώσεις προς Φορολογικές Αρχές, Ασφαλιστικά Ταμεία, Εργαζόμενους, προμηθευτές).

Σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., θα εξετάσουμε:

- a) τη μεταβολή τους συνολικά ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022
- b) τη μεταβολή τους συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013
- c) τη διάρθρωση των υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022
- d) τη μεταβολή των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων και των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

α) Μεταβολή Συνολικών Υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022

Παρατίθεται Πίνακας με τις Συνολικές Υποχρεώσεις από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 39. Μεταβολή Συνολικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.433	22.954	18.318	19.790	44.290	45.632	27.391	24.770	29.275	29.506
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	12.568	6.726	9.535	9.035	5.596	12.773	17.338	13.390	11.910	8.056
Σύνολο Υποχρεώσεων	30.001	29.680	27.853	28.825	49.886	58.406	44.729	38.160	41.184	37.562
Ποσά σε χιλ.€	1,08%	6,56%	-3,37%	-42,22%	-14,59%	30,58%	17,22%	-7,34%	9,64%	-

Την 30/06/2013 η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. εμφάνιζε υποχρεώσεις συνολικού ποσού € 37.562.389, ενώ αντίστοιχα την 30/06/2014 το ποσό αυτό παρουσιάστηκε αυξημένο κατά 9,64% και οι υποχρεώσεις ανήλθαν σε € 41.184.055. Την 30/06/2015 υπήρξε μείωση των υποχρεώσεων κατά ποσοστό 7,34% διαμορφώνοντας τις σε € 38.160.003. Την 30/06/2016 και 30/06/2017 παρουσιάζεται πάλι αύξηση των υποχρεώσεων, κατά ποσοστό 17,22% και 30,58% αντίστοιχα και έτσι οι υποχρεώσεις τις ημερομηνίες αυτές ανήλθαν σε € 44.729.429 και € 58.405.506. Την 30/06/2018, την 30/06/2019 και την 30/06/2020 παρουσιάζεται σταδιακή μείωση 14,59%, 42,22%, 3,37% διαμορφώνοντας τις υποχρεώσεις σε € 49.885.990, € 28.825.372 και € 27.852.725. Την 30/06/2021 και την 30/06/2022 μικρές αυξήσεις 6,56% και 1,08% οδήγησαν τις υποχρεώσεις σε ποσό € 29.680.150 και αντίστοιχα € 30.001.199.

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε ότι οι Συνολικές Υποχρεώσεις την 30/06/2014 παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση (9,64%) η οποία σχεδόν αντισταθμίζεται την 30/06/2015. Την 30/06/2016 και 30/06/2017 οι διαδοχικές αυξήσεις των Συνολικών Υποχρεώσεων τις διαμορφώνουν στα μεγαλύτερα επίπεδα της υπό εξέταση περιόδου, δηλαδή σε € 58,4 εκ και € 49,9 εκ. Από εκεί και έπειτα, από την 30/06/2018 έως και 30/06/2020 παρουσιάζονται μειώσεις (3,37% - 14,59%) και έτσι οι συνολικές υποχρεώσεις διαμορφώνονται στα χαμηλότερα επίπεδα της υπό εξέταση περιόδου, δηλαδή σε € 27,6 εκ. Από εκεί και έπειτα οι μικρές αυξήσεις που ακολούθησαν να μην αύξησαν τις συνολικές υποχρεώσεις, αλλά διατηρήθηκαν σε χαμηλότερο επίπεδο από αυτό που ξεκίνησαν την 30/06/2013.

Εδώ θα πρέπει να θυμίσουμε ότι η υπό εξέταση περίοδος περιέχει τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του Covid-19, τα θέματα που δημιουργήθηκαν από τα ειδικά μέτρα- Κεφαλαιακό έλεγχο (Capital Controls) όπως και την έλλειψη ταμειακής ρευστότητας που επέφερε η μη συμμετοχή- οικονομική στήριξη του μετόχου της, τα οποία όμως εδώ δεν μπορούν να ποσοτικοποιηθούν.

b) Συγκριτική Μεταβολή Υποχρεώσεων ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Συνολικών Υποχρεώσεων ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013.

Πίνακας 40. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Συνολικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013*</u>	37.562	-
<u>30/6/2014</u>	41.184	9,64%
<u>30/6/2015</u>	38.160	1,59%
<u>30/6/2016</u>	44.729	19,08%
<u>30/6/2017</u>	58.406	55,49%
<u>30/6/2018</u>	49.886	32,81%
<u>30/6/2019</u>	28.825	-23,26%
<u>30/6/2020</u>	27.853	-25,85%
<u>30/6/2021</u>	29.680	-20,98%
<u>30/6/2022</u>	30.001	-20,13%

Όπως είδαμε και στον προηγούμενο πίνακα, την 30/06/2013 οι υποχρεώσεις της ΠΑΕ ανήλθαν σε € 37,6 εκ και την 30/06/2014 αυξήθηκαν κατά 9,64% και ανήλθαν σε € 41,2 εκ. Την 30/06/2015 το ποσό των υποχρεώσεων παρουσιάζεται οριακά αυξημένο σε σχέση με το ποσό της 30/06/2013 (ποσοστό αύξησης 1,59%) και οι υποχρεώσεις ανήλθαν σε € 38,2 εκ. Την 30/06/2016 παρουσιάζεται μεγαλύτερη αύξηση (ποσοστό αύξησης 19,08%) έναντι της 30/06/2013, όπως και την 30/06/2017 και την 30/06/2018 (ποσοστά αύξησης 55,49% και 32,81%) έχοντας ως συνέπεια τα ποσά των υποχρεώσεων να ανέλθουν σε € 44,7 εκ, σε € 58,4 εκ και 49,9 εκ. Την 30/06/2019 οι υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 23,26% έναντι των υποχρεώσεων της 30/06/2013 και ανήλθαν σε € 28,9 εκ. Μείωση των υποχρεώσεων εμφανίζονται αντίστοιχα και την 30/06/2020, την 30/06/2021 και 30/06/2022 με ποσοστά

25,85%, 20,98% και 20,13% διαμορφώνοντας τις υποχρεώσεις σε € 27,8 εκ, € 29,7 εκ και € 30 εκ.

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι οι υποχρεώσεις της ΠΑΕ παρουσιάζουν τάση αύξησης, με αποκορύφωμα την 30/06/2017. Από την 30/06/2018 αρχίζει και μειώνεται αυτή η τάση. Από 30/06/2019 έως και την 30/06/2022 οι υποχρεώσεις εμφανίζονται μειωμένες σε σχέση με το ποσό της 30/06/2013.

c) Διάρθρωση των υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022

Παρατίθεται Πίνακας με την Ποσοστιαία Διάρθρωση των Συνολικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 41. Ποσοστιαία Διάρθρωση Συνολικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/23
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	58,11%	77,34%	65,77%	68,66%	88,78%	78,13%	61,24%	64,91%	71,08%	78,55%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	41,89%	22,66%	34,23%	31,34%	11,22%	21,87%	38,76%	35,09%	28,92%	21,45%

Από το σύνολο των υποχρεώσεων της Π.Α.Ε. την 30/06/2013, το 78,55% ήταν βραχυπρόθεσμες και 21,45% μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις. Την 30/06/2014 αυτές διαμορφώθηκαν σε 71,08% και 28,92% αντίστοιχα. Την 30/06/2015 τα ποσοστά ανήλθαν σε 64,91% και 35,09%, ενώ την 30/06/2016 ήταν 61,24% και 38,76%. Την 30/06/2017 οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούσαν το 78,13% των συνολικών υποχρεώσεων και οι μακροπρόθεσμες το 21,81%. Την 30/06/2018 το ποσοστό των βραχυπρόθεσμων αυξήθηκε και ανήλθε σε 88,78% επί των συνολικών ενώ αντίστοιχα των μακροπρόθεσμων μειώθηκε και ανήλθε σε 11,22%. Την 30/06/2019 οι βραχυπρόθεσμες ήταν το 68,66% και ο μακροπρόθεσμες το 31,34%. Την 30/06/2020 τα αντίστοιχα ποσοστά διάρθρωσης ήταν 65,77% και 34,23%, ενώ της 30/06/2021 ήταν 77,34% και 22,66%. Τέλος, την 30/06/2022 η διάρθρωση των υποχρεώσεων ήταν 58,11% βραχυπρόθεσμες και 41,89% μακροπρόθεσμες.

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι από 30/06/2013 έως και 30/06/2016 εμφανίζεται μια τάση αποκλιμάκωσης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΠΑΕ (από 78,55% σε 61,24%) σε σχέση με το σύνολο των υποχρεώσεων. Από 30/06/2017 έως και 30/06/2018 το ποσοστό των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αρχίζει εκ νέου να αυξάνεται (78,13% και 88,78%) έναντι των συνολικών υποχρεώσεων, ενώ, από 30/06/2019 έως και

30/06/2022 παρουσιάζεται πάλι τάση και μείωση των (από 68,86% διαμορφώνεται σε 58,11%) με εξαίρεση την 30/06/2021 όπου εμφανίζεται το ποσοστό αυξημένο (77,34%). Αντίστοιχα, το ποσοστό των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων έναντι των συνολικών υποχρεώσεων ακολουθεί αντίθετη πορεία: από 30/06/2013 έως και 30/06/2016 εμφανίζεται αύξηση του ποσοστού των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΠΑΕ (από 21,45% σε 38,76%) σε σχέση με το σύνολο των υποχρεώσεων. Από 30/06/2017 έως και 30/06/2018 το ποσοστό των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων αρχίζει να μειώνεται (21,87% και 11,22%) έναντι των συνολικών υποχρεώσεων, ενώ, από 30/06/2019 έως και 30/06/2022 παρουσιάζεται πάλι αύξηση τους (από 31,34% διαμορφώνεται σε 41,89%) με εξαίρεση την 30/06/2021 όπου εμφανίζεται το ποσοστό μειωμένο (22,66%).

d) Μεταβολή των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων και των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013.

Πίνακας 42. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013</u>	8.056	-
<u>30/6/2014</u>	11.910	47,83%
<u>30/6/2015</u>	13.390	66,21%
<u>30/6/2016</u>	17.338	115,21%
<u>30/6/2017</u>	12.773	58,55%
<u>30/6/2018</u>	5.596	-30,54%
<u>30/6/2019</u>	9.035	12,15%
<u>30/6/2020</u>	9.535	18,36%
<u>30/6/2021</u>	6.726	-16,51%
<u>30/6/2022</u>	12.568	56,01%

Την 30/06/2013 οι Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις ανήλθαν σε ποσό € 8 εκ, ενώ την 30/06/2014 αυξήθηκαν κατά 47,83 % και ανήλθαν σε ποσό € 11,9 εκ. Την 30/06/2015, την 30/06/2016 και την 30/06/2017 ανήλθαν σε ποσό € 13,4 εκ, € 17,3 εκ και € 12,8 εκ παρουσιάζοντας αύξηση 66,21%, 115,21% και 58,55% αντίστοιχα έναντι της 30/06/2013. Την 30/06/2018 το ποσό των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανήλθε σε € 5,6 εκ παρουσιάζοντας μείωση κατά 30,54% έναντι της 30/06/2013. Την 30/06/2019 παρουσιάζεται αντίστοιχα αύξηση 12,15% και την 30/06/2020 18,36%, διαμορφώνοντας τις υποχρεώσεις σε

€ 9 εκ και € 9,5. Την 30/06/2021 οι Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 16,51% έναντι αυτών της 30/06/2013 (ποσό € 6,7 εκ), ενώ την 30/06/2022 παρουσίασαν σημαντική αύξηση 56,01% και ανήλθαν σε € 12,6 εκ.

Παρατηρούμε από τα παραπάνω ότι, από την 30/06/2014 και έπειτα οι Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις της ΠΑΕ αυξάνονται σε ποσοστό από 18,36% έως 115,21%, διαμορφώνοντας τις σε ποσό από € 8 εκ έως € 17,3 εκ. Εξαιρέση αποτελούν η 30/06/2018 και 30/06/2021, όπου το ποσό των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανέρχεται σε € 5,6 εκ και € 67,7 εκ παρουσιάζοντας μείωση 30,54% και 16,51% έναντι της 30/06/2013.

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013.

Πίνακας 43. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013*</u>	29.506	-
<u>30/6/2014</u>	29.275	-0,79%
<u>30/6/2015</u>	24.770	-16,05%
<u>30/6/2016</u>	27.391	-7,17%
<u>30/6/2017</u>	45.632	54,65%
<u>30/6/2018</u>	44.290	50,11%
<u>30/6/2019</u>	19.790	-32,93%
<u>30/6/2020</u>	18.318	-37,92%
<u>30/6/2021</u>	22.954	-22,21%
<u>30/6/2022</u>	17.433	-40,92%

Την 30/06/2013 οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις ανήλθαν σε ποσό € 29,6 εκ, ενώ την 30/06/2014 μειώθηκαν κατά 0,79 % και ανήλθαν σε ποσό € 29,2 εκ. Την 30/06/2015 και την 30/06/2016 ανήλθαν σε ποσό € 24,8 εκ και € 27,4 εκ παρουσιάζοντας μείωση 16,05%, και 7,17% αντίστοιχα έναντι της 30/06/2013. Την 30/06/2017 και την 30/06/2018 το ποσό των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανήλθε σε € 45,6 εκ και € 44,2 εκ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 54,65% και 50,11 έναντι της 30/06/2013. Από την 30/06/2019 έως και την 30/06/2022 παρουσιάζεται μείωση 32,93%, 37,92%, 22,21% και 40,92% διαμορφώνοντας τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις σε € 17,8 εκ, € 18,3, € 22,9 εκ και € 17,4 εκ. € 12,6 εκ.

ότι από την 30/06/2014 και έπειτα, οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις της ΠΑΕ μειώνονται σε ποσοστό από 0,79% έως 40,92%, διαμορφώνοντας τις σε ποσό από € 29,3 εκ

έως € 17,4 εκ. Εξαιρέση αποτελούν η 30/06/2017 και 30/06/2018, όπου το ποσό των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων ανέρχεται σε € 45,6 εκ και € 44,3 εκ παρουσιάζοντας αύξηση 54,65% και 50,11% έναντι της 30/06/2013.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Π.Α.Ε. στην υπό εξέταση περίοδο παρουσιάζει μια τάση καλύτερης διαχείρισης των υποχρεώσεων της. Καταφέρνει να μειώσει το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων της (από € 37,6 εκ την 30/06/2013 καταλήγει σε ποσό € 30 εκ την 30/06/2022) αλλά και παράλληλα να αποσυμφορήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της (από 78,55% επί του συνόλου των υποχρεώσεων την 30/06/2013 καταλήγει σε 58,11% την 30/06/2022), είτε εξοφλώντας τις, είτε μετακυλώντας μέρος τους, είτε πετυχαίνοντας καλύτερους πιστωτικούς όρους αποπληρωμής.

«Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις»

Στην παράγραφο αυτή θα μελετήσουμε με βάση τα στοιχεία των Ισολογισμών χρήσεων από 30/06/2013 έως και 30/06/2022 τη μεταβολή των «ποδοσφαιρικών υποχρεώσεων», δηλαδή των υποχρεώσεων της Π.Α.Ε. σε κάθε κατασταστική ημερομηνία κλεισίματος που αφορούν την ποδοσφαιρική δραστηριότητα, δηλαδή τις υποχρεώσεις που παρακολουθεί και η U.E.F.A. δια μέσου του κανονισμού U.E.F.A Club Licensing and Financial Fair Play. Οι υποχρεώσεις είναι: οι υποχρεώσεις/οφειλές σε ομάδες και διαμεσολαβητές από μεταγραφές ποδοσφαιριστών, οι υποχρεώσεις σε ποδοσφαιριστές, προπονητές και λοιπούς εργαζόμενους και οι υποχρεώσεις σε φορολογικές και ασφαλιστικές αρχές. Τα στοιχεία για τις υποχρεώσεις θα αντληθούν από τα συγκεκριμένα κονδύλια του Ισολογισμού και περιέχουν ανά κονδύλι τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Σημείωση: Η U.E.F.A. λαμβάνει γνώση για τις υποχρεώσεις των ομάδων προς τους διαμεσολαβητές των μεταγραφών, αλλά δεν τις εντάσσει στις υποχρεώσεις που πρέπει να παρακολουθούνται στο κριτήριο περί μη ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών από μεταγραφές, και δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εκπλήρωση των κριτηρίων αυτών η εξόφληση ή διακανονισμός των ως άνω υποχρεώσεων. Σε ότι αφορά τις Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., θα εξετάσουμε:

- a) Την ανάλυση και μεταβολή των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022
- b) Τη μεταβολή των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

ε) Τη διάρθρωση των υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022 και τη μεταβολή των Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων και Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

α) Ανάλυση και μεταβολή των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022

Παρατίθεται Πίνακας με την ανάλυση και μεταβολή των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και 30/06/2022.

Πίνακας 44. Ανάλυση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Λογαριασμοί πληρωτέοι σχετικοί με μετεγγραφές ποδοσφαιριστών *	1.436	2.227	2.061	2.520	4.058	3.015	2.380	1.592	1.514	3.083
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε Εργαζόμενους	794	2.734	1.712	4.685	6.810	4.501	4.040	3.068	2.317	3.898
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε φορολογικές αρχές/φορείς κοινωνικής ασφάλισης	14.370	11.994	8.068	5.348	7.531	8.929	9.016	6.634	7.239	7.695
Σύνολο Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων	16.600	16.954	11.841	12.553	18.398	16.445	15.436	11.294	11.070	14.676
Ποσά σε χιλ €	-2,09%	43,19%	-5,67%	-31,77%	11,88%	6,54%	36,68%	2,02%	-24,57%	-

* Περιέχονται και υποχρεώσεις σε διαμεσολαβητές

Το σύνολο των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων την 30/06/2013 ανήλθε σε ποσό € 14.676.079, ενώ την 30/06/2014 σε ποσό € 11.070.167, παρουσιάζοντας μείωση 24,57%. Την 30/06/2015 οι υποχρεώσεις παρουσίασαν αύξηση 2,02% και ανήλθαν σε € 11.294.031. Την 30/06/2016 ανήλθαν σε ποσό € 15.436.365, καθώς υπήρξε σημαντική αύξηση (ποσοστό 36,68%), ενώ την 30/06/2017 και 30/06/2018 μικρότερες αυξήσεις (6,54% και 11,88%) διαμόρφωσαν τις Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις σε € 16.445.316 και € 18.398.434. Την 30/06/2019 μειώθηκαν κατά 31,77% και την 30/06/2020 κατά 5,67%, οπότε διαμορφώθηκαν σε ποσό € 12.553.014 και € 11.840.698. Την 30/06/2021 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις ανήλθαν σε € 16.954.188, καθώς αυξήθηκαν κατά 43,19% και τέλος, την 30/06/2022 ανήλθαν σε € 16.600.289 (μείωση 2,09%).

Από τον παραπάνω Πίνακα παρατηρούμε ότι ενώ την 30/06/2014 υπάρχει μείωση των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων κατά 24,57%, από 30/06/2015 έως 30/06/2018 παρουσιάζονται διαδοχικές αυξήσεις (από 2,02% έως 36,66%) που έχουν ως αποτέλεσμα το

ποσό των υποχρεώσεων αυτών την 30/06/2018 να ανέλθει στο υψηλότερο επίπεδο της υπό εξέταση περιόδου, ήτοι σε € 18,4 εκ. Από 30/06/2019 έως 30/06/2020 υπάρχει σταδιακή μείωση (37,77% και 5,67%) και αποκλιμάκωση των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων (€ 12,6 εκ και € 11,8 εκ). Η αποκλιμάκωση αυτή θα ήταν πολύ μεγαλύτερη, εάν δεν παρουσιαζόταν μεγάλη αύξηση των Φορολογικών και Ασφαλιστικών Υποχρεώσεων την 30/06/2020 (ποσοστό αύξησης 58,87%), που ήταν αποτέλεσμα των ειδικών μέτρων που εφαρμόστηκαν κατά την πανδημία του COVID-19 («πάγωμα» εξόφλησης φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων Μαρτίου-Ιουνίου 2020). Την 30/06/2021 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις αυξάνονται κατά 43,19% και όπως διαπιστώνουμε οφείλεται πάλι στις Φορολογικές και Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις (αύξηση 48,65%) και που, όπως αναφέρεται στη σημείωση των 19 των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση 01/07/2020 – 30/06/2021, έχει γίνει φορολογική ρύθμιση των φορολογικών υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο της πανδημίας σύμφωνα με τον Ν. 4821/2021 σε 72 δόσεις. Την 30/06/2022 υπάρχει μια μικρή μείωση 2,09% στις Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις, όπου τις διαμορφώνει σε ποσό € 16 εκ (με παράλληλη αύξηση πάλι των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων 19,81%).

‘Άλλο ένα σχόλιο που θα πρέπει να κάνουμε εδώ, είναι ότι ενώ οι Υποχρεώσεις προς Εργαζομένους και οι Υποχρεώσεις σχετικά με μετεγγραφές ποδοσφαιριστών μετά την 30/06/2018 μειώνονται σημαντικά, οι Υποχρεώσεις προς Φορολογικές Αρχές/Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης αυξάνονται και την 30/06/2022 έχουν σχεδόν διπλασιαστεί έναντι της 30/06/2013.

b) Μεταβολή των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013.

Πίνακας 45. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013*</u>	14.676	-
<u>30/6/2014</u>	11.070	-24,57%
<u>30/6/2015</u>	11.294	-23,04%
<u>30/6/2016</u>	15.436	5,18%
<u>30/6/2017</u>	16.445	12,06%
<u>30/6/2018</u>	18.398	25,36%
<u>30/6/2019</u>	12.553	-14,47%
<u>30/6/2020</u>	11.841	-19,32%
<u>30/6/2021</u>	16.954	15,52%
<u>30/6/2022</u>	16.600	13,11%

* Περιέχονται και υποχρεώσεις σε διαμεσολαβητές

Την 30/06/2013 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις της ΠΑΕ ανήλθαν σε € 14,7 εκ και την 30/06/2014 μειώθηκαν κατά 24,57% οπότε ανήλθαν σε € 11 εκ. Την 30/06/2015 το ποσό μειώθηκε κατά 23,04% έναντι της 30/06/2013 και ανήλθε σε € 11,3 εκ. Από την 30/06/2017 έως και 30/06/2018 υπάρχει αύξηση των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων κατά 5,18% και 12,06% που διαμορφώνει τις υποχρεώσεις σε ποσό € 15,4 εκ και € 16,4 εκ αντίστοιχα. Από 30/06/2019 έως 30/06/2020 παρουσιάζονται μειώσεις 14,47% και 19,32% έναντι της 30/06/2013 και έτσι οι υποχρεώσεις ανέρχονται σε € 12,6 εκ και € 11,8 εκ. Την 30/06/2021 και την 30/06/2022 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις αυξάνονται κατά 15,52% και 13,11%, που όπως αναφέρθηκε ήταν αποτέλεσμα φορολογικών ρυθμίσεων και αναστολής πληρωμής φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων λόγω των ειδικών μέτρων που εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι ενώ έως 30/06/2015 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις της ΠΑΕ μειώνονται, από την 30/06/2016 αρχίζουν και αυξάνονται έναντι της 30/06/2013, με αποκορύφωμα την 30/06/2018 όπου παρουσιάζονται στο μεγαλύτερο επίπεδο τους (€ 18,3 εκ). Από την 30/06/2019 αρχίζει η αποκλιμάκωση τους, αλλά οι οικονομικές επιπτώσεις του Covid-19 επηρεάζουν άμεσα το κονδύλι αυτό από την 30/06/2020, έχοντας ως αποτέλεσμα η υπό εξέταση περίοδος να βρίσκει τις Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις σε επίπεδο € 16,6 εκ και αυξημένο κατά 13,11% έναντι των € 14,7 εκ της 30/06/2013.

- c) Διάρθρωση των υποχρεώσεων ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022 και μεταβολή των Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων και Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013

Παρατίθεται Πίνακας με την Διάρθρωση των Συνολικών Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 46. Διάρθρωση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Βραχυπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις	9.329	15.950	10.249	10.194	15.226	11.745	9.573	6.021	7.573	11.236
Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις	7.271	1.004	1.592	2.359	3.172	4.700	5.864	5.273	3.497	3.440
Σύνολο Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων	16.600	16.954	11.841	12.553	18.398	16.445	15.436	11.294	11.070	14.676

Ποσά σε χιλ. €

Το ποσό των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων την 30/06/2013 ανήλθε σε € 11,2 εκ, ενώ την 30/06/2014 και την 30/06/2015 μειώθηκε και ανήλθε σε € 7,6 εκ και € 6 εκ αντίστοιχα. Από την 30/06/2016 έως και την 30/06/2018 παρουσιάζει αύξηση και ανέρχεται σε € 9,6 εκ, € 11,7 εκ και € 15,2 εκ. Την 30/06/2019 και 30/06/2020 μειώθηκε και ανήλθε σε ποσό € 10,2 εκ. Την 30/06/2021 αυξήθηκε σημαντικά και ανήλθε σε € 15,9 εκ ενώ την 30/06/2022 οι Βραχυπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις ανήλθαν σε € 9,3 εκ.

Οι Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις την 30/06/2013 και την 30/06/2014 ανήλθαν σε ποσό € 3,5 εκ , ενώ την 30/06/2015 αυξήθηκαν και ανήλθαν σε € 5,9 εκ. Από την 30/06/2016 έως και 30/06/2021 παρουσιάζουν μείωση και ανέρχονται σε € 4,7 εκ, € 3,2 εκ, € 2,4 εκ και € 1 εκ. Την 30/06/2022 οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις παρουσιάζουν πολύ σημαντική αύξηση και ανέρχονται σε € 7,3 εκ.

Παρατίθεται Πίνακας με την Ποσοστιαία Διάρθρωση των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 47. Ποσοστιαία Διάρθρωση Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	56,20%	94,08%	86,55%	81,21%	82,76%	71,42%	62,01%	53,31%	68,41%	76,56%
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	43,80%	5,92%	13,45%	18,79%	17,24%	28,58%	37,99%	46,69%	31,59%	23,44%

Την 30/06/2013 οι Βραχυπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις αποτελούσαν το 76,56% των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων, ενώ την 30/06/2014 το ποσοστό αυτών ανήλθε σε 68,41%. Την 30/06/2015 το ποσοστό αυτό μειώθηκε και άλλο και ανήλθε σε 53,31%. Από την 30/06/2016 έως και την 30/06/2021 παρακολουθούμε το ποσοστό των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων να αυξάνεται έναντι των Συνολικών Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων και έτσι αυτές να ανέρχονται σε 62,01%, 71,42%, 82,76%, 81,21%, 86,55% και 94,08%. Την 30/06/2022 το ποσοστό των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων μειώνεται και ανέρχεται στο πιο χαμηλό ποσοστό της περιόδου, δηλαδή σε 56,2%.

Σε ότι αφορά αντίστοιχα τις Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις, αυτές την 30/06/2013 αποτελούσαν το 23,44% επί των συνολικών Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων, ενώ την 30/06/2014 το ποσοστό ήταν 31,59%. Την 30/06/2015 το ποσοστό αυξήθηκε και οι Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις αποτελούσαν το 46,69% των αντίστοιχων συνολικών υποχρεώσεων. Από 30/06/2015 έως και την 30/06/2021 το ποσοστό των Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων μειώνεται έναντι των συνολικών Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων και έτσι αυτές να ανέρχονται σε 37,99%, 28,58%, 17,24%, 18,79%, 13,45% και 5,92%. Την 30/06/2022 το ποσοστό των Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων αυξάνεται και ανέρχεται στο πιο υψηλό ποσοστό της περιόδου, δηλαδή σε 43,80%.

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 48. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013</u>	11.236	-
<u>30/6/2014</u>	7.573	-32,60%
<u>30/6/2015</u>	6.021	-46,42%
<u>30/6/2016</u>	9.573	-14,80%
<u>30/6/2017</u>	11.745	4,53%
<u>30/6/2018</u>	15.226	35,51%
<u>30/6/2019</u>	10.194	-9,28%
<u>30/6/2020</u>	10.249	-8,79%
<u>30/6/2021</u>	15.950	41,95%
<u>30/6/2022</u>	9.329	-16,97%

* Περιέχονται και υποχρεώσεις σε διαμεσολαβητές

Την 30/06/2014 οι Βραχυπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις παρουσιάζουν μείωση 32,60% έναντι της 30/06/2013 και την 30/06/2015 46,42% αντίστοιχα. Το ποσοστό μείωσης την 30/06/2016 ανήλθε σε 14,80%. Την 30/06/2017 και την 30/06/2018 παρουσιάζεται αύξηση έναντι της 30/06/2013 στο ποσό των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων ποσοστού 4,53% και 35,51%. Την 30/06/2019, 30/06/2020 και 30/06/2022 παρουσιάζεται μείωση κατά ποσοστό 9,28%, 8,79% και 16,97% αντίστοιχα. Ενδιάμεσα, την 30/06/2021 παρουσιάζεται η μεγαλύτερη αύξηση της περιόδου στις Βραχυπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις ποσοστού 41,95% έναντι της 30/06/2013.

Παρατίθεται Συγκριτικός Πίνακας μεταβολής των Βραχυπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 49. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Μακροπρόθεσμων Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
<u>30/6/2013</u>	3.440	-
<u>30/6/2014</u>	3.497	1,65%
<u>30/6/2015</u>	5.273	53,30%
<u>30/6/2016</u>	5.864	70,46%
<u>30/6/2017</u>	4.700	36,63%
<u>30/6/2018</u>	3.172	-7,78%
<u>30/6/2019</u>	2.359	-31,42%
<u>30/6/2020</u>	1.592	-53,72%
<u>30/6/2021</u>	1.004	-70,81%
<u>30/6/2022</u>	7.271	111,37%

* Περιέχονται και υποχρεώσεις σε διαμεσολαβητές

Την 30/06/2014 οι Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις παρουσιάζουν αύξηση κατά 1,65% έναντι της 30/06/2013 και την 30/06/2015 53,30% αντίστοιχα. Το ποσοστό αύξησης την 30/06/2016 και 30/06/2017 ανήλθε σε 70,46% και 36,63% αντίστοιχα. Την 30/06/2018, 30/06/2019, 30/06/2020 και 30/06/2021 παρουσιάζεται μείωση κατά ποσοστό 7,78%, 31,42%, 53,72% και 70,81% αντίστοιχα. Την 30/06/2022 παρουσιάζεται η μεγαλύτερη αύξηση της περιόδου στις Μακροπρόθεσμες Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις ποσοστού 111,37% έναντι της 30/06/2013.

Από τους παραπάνω πίνακες παρατηρούμε ότι η ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. παρουσιάζει δυο τάσεις. Η μια τάση παρουσιάζεται την περίοδο έως 30/06/2016 όπου η μείωση των Συνολικών Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων σε συνδυασμό με την μείωση των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων και παράλληλη αύξηση των Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων αποτελεί μια ένδειξη προσπάθειας για καλύτερη διαχείριση των Ποδοσφαιρικών Υποχρεώσεων της. Η άλλη τάση παρουσιάζεται από την περίοδο 30/06/2017 έως 30/06/2021 όπου οι Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις αυξάνονται σε σύνολο (συσσώρευση υποχρεώσεων) και το αυξημένο ποσοστού των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων δείχνει την αδυναμία της είτε να της εξοφλήσει είτε να τις μετακυλήσει σε διάστημα 12+μηνών. Η περίοδος αυτή περιέχει και τις οικονομικές επιπτώσεις που επέφερε η μη συμμετοχή-οικονομική στήριξη του μετόχου της καθώς και της πανδημίας του Covid-19. Την 30/06/2022 η εταιρεία δείχνει ότι προσπαθεί εκ νέου να διαχειριστεί τις υποχρεώσεις της, με ναι μεν μικρή μείωση των συνολικών υποχρεώσεων έναντι της 30/06/2021 αλλά πολύ

καλύτερη διαχείριση σε ότι αφορά την διασπορά των υποχρεώσεων (56,02% βραχυπρόθεσμες και 43,80% μακροπρόθεσμες έναντι 94,08% και 5,92% αντίστοιχα την 30/06/2021).

Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Στον Ισολογισμό μια εταιρείας, το Κυκλοφορούν Ενεργητικό περιέχει τα στοιχεία του Ενεργητικού τα οποία προορίζονται να ρευστοποιηθούν ή να πουληθούν μέσα στον κύκλο εργασιών της ή μέσα στους επόμενους 12 μήνες από την ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων (αποθέματα, απαιτήσεις), είτε είναι στοιχείο χρηματικών διαθεσίμων (ταμειακός ή τραπεζικός λογαριασμός) ή χρηματικό ισοδύναμο (π.χ. επιταγές, γραμμάτια). Το κονδύλι αυτό είναι σημαντικό, καθώς δείχνει το ποσό το οποίο θεωρητικά μπορεί να ρευστοποιηθεί άμεσα για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων της εταιρείας. Σε ότι αφορά το Κυκλοφορούν Ενεργητικό της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε., θα εξετάσουμε:

- a) τη μεταβολή του συνολικά ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022
 - b) τη μεταβολή του συγκριτικά ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία σύγκρισης την 30/06/2013
 - c) τη σχέση μεταξύ Κυκλοφορούντος Ενεργητικού και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων
- a) Μεταβολή Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022

Παρατίθεται Πίνακας με ανάλυση της μεταβολής του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ανά χρήση από 30/06/2013 έως 30/06/2022.

Πίνακας 50. Ανάλυση Κυκλοφορούντος Ενεργητικού χρήσεων 2012-2023 έως 2021-2022

	<u>30/6/22</u>	<u>30/6/21</u>	<u>30/6/20</u>	<u>30/6/19</u>	<u>30/6/18</u>	<u>30/6/17</u>	<u>30/6/16</u>	<u>30/6/15</u>	<u>30/6/14</u>	<u>30/6/13</u>
Μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα	2.014	594	332	105	439	103	799	153	316	511
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών	100	65	56	105	1.041	3.117	570	1.030	1.241	1.751
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από όμιλο οντοτήτων και συνδεδεμένα μέρη	257	33	13	0	0	117	1.613	0	0	74
Λογαριασμοί εισπρακτέοι - Λοιπά	2.047	4.456	3.462	2.065	4.807	8.841	10.030	8.616	8.916	7.043
Αποθέματα	106	99	80	72	135	165	90	178	668	280
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	842	1.707	646	213	809	95	407	866	1.093	1

Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	5.364	6.954	4.591	2.561	7.229	12.438	13.509	10.844	12.235	9.658
Ποσά σε χιλ.€	-22,85%	51,46%	79,26%	-64,57%	-41,88%	-7,93%	24,58%	-11,37%	26,68%	-

Την 30/06/2013 το Κυκλοφορούν Ενεργητικό ανήλθε σε € 9.658.404 και την 30/06/2015 αυξήθηκε κατά 26,68% και ανήλθε σε € 12.235.317. Την 30/06/2016 επήλθε μείωση κατά 11,37% και το ποσό ήταν € 10.834.620. Την 30/06/2016 υπάρχει αύξηση κατά 24,58% και το Κυκλοφορούν Ενεργητικό ανήλθε σε € 13.508.818. Την 30/06/2017, την 30/06/2018 και 30/06/2019 μειώσεις 7,93%, 41,87% και 64,59% το διαμόρφωσαν σε € 12.437.876, € 7.230.322 και € 2.560.094 αντίστοιχα. Την 30/06/2020 και 30/06/2021 αυξήσεις ποσοστού 79,29% και 51,50% το διαμόρφωσαν σε € 4.589.937 και € 6.953.550. Τέλος, την 30/06/2022 νέα μείωση 22,84% είχε ως αποτέλεσμα το Κυκλοφορούν Ενεργητικό να ανέλθει σε ποσό € 5.365.445.

Παρατηρούμε ότι το ποσοστό μεταβολής του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού από την 30/06/2014 έως 30/06/2017 αυξομειώνεται (από αύξηση 26,68%, μείωση 11,37%, αύξηση 24,58% και πάλι μείωση 7,93%), καταλήγοντας όμως σε Κυκλοφορούν Ενεργητικό ποσού € 12,5 εκ που είναι μεγαλύτερο από το ποσό των € 9,7 εκ της 30/06/2013. Την 30/06/2018 και την 30/06/2019 παρουσιάζονται μεγάλες μειώσεις 41,87% και επιπλέον 64,59%, έχοντας ως αποτέλεσμα το Κυκλοφορούν Ενεργητικό να ανέρχεται σε € 2,6 εκ. Την 30/06/2020 και 30/06/2021 παρουσιάζονται μεγάλες αυξήσεις 79,29% και επιπλέον 51,50%, όπου όμως λόγω των συσσωρευμένων μειώσεων των προηγούμενων χρήσεων δεν αρκούν (ποσό € 6,9 εκ) ώστε να επαναφέρουν το ποσό στα μεγέθη της 30/06/2013. Η υπό εξέταση περίοδος κλείνει με μείωση 22,84% στο Κυκλοφορούν Ενεργητικό και ποσό € 5,4 εκ.

b) Μεταβολή Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ανά περίοδο από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022

Παρατίθεται Πίνακας με ανάλυση της μεταβολής του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ανά χρήση από 30/06/2013 έως 30/06/2022.

Πίνακας 51. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Κυκλοφορούντος Ενεργητικού χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΝ	ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
30/6/2013*	9.658	-
30/6/2014	12.235	26,68%
30/6/2015	10.844	12,27%
30/6/2016	13.509	39,87%
30/6/2017	12.438	28,78%
30/6/2018	7.229	-25,15%
30/6/2019	2.561	-73,48%
30/6/2020	4.591	-52,47%
30/6/2021	6.954	-28,01%
30/6/2022	5.364	-44,46%

*Ημ/νια σύγκρισης

Το Κυκλοφορούν Ενεργητικό ανερχεται την 30/06/2013 σε ποσό € 9,7 εκ και την 30/06/2014 σε € 12,2 εκ (ποσοστό αύξησης 26,68%). Την 30/06/2015 το ποσό ανέρχεται σε € 10,8 εκ καθώς παρουσιάζεται αύξηση 12,27% έναντι της 30/06/2013. Την 30/06/2016 και την 30/06/2017 το ποσοστό της αύξησης του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού αυξάνεται (ποσοστό 39,87% και 28,78%) και έτσι τα ποσό διαμορφώνεται σε € 13,5 εκ και € 12,4 εκ. Από την 30/06/2018 έως και την 30/06/2022 το ποσό του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού εμφανίζεται μειωμένο, καθώς παρατηρείται μείωση του ποσού κατά 25,14%, 73,49%, 52,48%, 28,01% και 44,45% έναντι της 30/06/2013.

Παρατηρούμε ότι το Κυκλοφορούν Ενεργητικό από την 30/06/2014 έως και την 30/06/2017 παρουσιάζει αυξήσεις κατά μέσο όρο σε ποσοστό 27% έναντι της 30/06/2013, τις οποίες όμως δεν κατάφερε να διατηρήσει. Από την 30/06/2018 έως και την 30/06/2022 παρουσιάζονται μειώσεις του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού κατά μέσο όρο 45% έναντι της 30/06/2013.

c) Σχέση μεταξύ Κυκλοφορούντος Ενεργητικού και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων

Στην παράγραφο αυτή θα μελετήσουμε τη σχέση του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις, ώστε να διαπιστώσουμε κατά ποσό το Κυκλοφορούν Ενεργητικό επαρκεί ώστε να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της εταιρείας.

Παρατίθεται Πίνακας με ανάλυση της σχέσης του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με τις Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις για την 30/06/2013 έως και 30/06/2022.

Πίνακας 52. Ανάλυση σχέσης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού με Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	5.364	6.954	4.591	2.561	7.229	12.438	13.509	10.844	12.235	9.658
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.433	22.954	18.318	19.790	44.290	45.632	27.391	24.770	29.275	29.506
	30,77%	30,29%	25,06%	12,94%	16,32%	27,26%	49,32%	43,78%	41,80%	32,73%

Την 30/06/2013 το Κυκλοφορούν Ενεργητικό ανέρχεται σε € 9.658.404 και οι Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις € 29.506.199, με ποσοστό κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων 32,73%. Την 30/06/2014 τα αντίστοιχα ποσά ανέρχονται σε € 12.235.317 και € 29.274.538 και ποσοστό κάλυψης 41,80%, ενώ, την 30/06/2015 τα ποσά ανήλθαν σε € 10.843.620 και € 24.769.713 και το ποσοστό σε 43,78%. Την 30/06/2016 το ποσοστό κάλυψης ανήλθε σε 49,32%, λόγω των Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων που ανήλθαν σε ποσό € 27.391.473 και του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού ποσού € 13.508.818 και την 30/06/2017 το ποσοστό ανήλθε σε 27,26%, οι υποχρεώσεις σε € 45.632.150 και το Κυκλ. Ενεργητικό € 12.437.876. Την 30/06/2018 το ποσό των υποχρεώσεων ήταν € 44.290.427, το Κυκλοφορούν Ενεργητικό € 7.230.322 και το ποσοστό κάλυψης 16,32%. Την 30/06/2019 το ποσοστό ανήλθε σε 12,94% με Κυκλ. Ενεργητικό € 2.560.0694 και υποχρεώσεις € 19.790.065, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά την 30/06/2020 , 30/06/2021 και 30/06/2022 ήταν 25,06%, 30,19%, 30,78% με το Κυκλοφορούν Ενεργητικό να ανέρχεται σε € 4.589.937, € 6.953.550 και € 5.365.445 και τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις σε € 18.317.682, € 22.953.732 και € 17.433.099.

«Ισοζύγιο μεταγραφών»

Στην παράγραφο αυτή θα μελετήσουμε με βάση τα στοιχεία των Ισολογισμών των περιόδων από 30/06/2013 έως και 30/06/2022 το «Ισοζύγιο Μεταγραφών» ποδοσφαιριστών, δηλαδή σε κάθε κατασταστική ημερομηνία κλεισίματος τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις της Π.Α.Ε. καθώς και τη διαφορά (πλεόνασμα ή έλλειμμα) που προκύπτει μεταξύ αυτών των στοιχείων και που προκύπτουν από τη μεταγραφική δραστηριότητα της Π.Α.Ε., ώστε να δούμε κατά πόσο η Π.Α.Ε. καλύπτει τις υποχρεώσεις που δημιουργεί για τις μεταγραφές με τις αντίστοιχες απαιτήσεις της, εάν χρειάζεται να χρησιμοποιήσει οικονομικούς πόρους από

άλλα κονδύλια του ισολογισμού για να τις αποπληρώσει ή εάν προκύπτει κάποιο «ταμειακό πλεόνασμα» το οποίο δύναται να χρησιμοποιήσει κατά τη βούληση της.

Ως Απαιτήσεις από μεταγραφές ποδοσφαιριστών λαμβάνονται υπόψη από τον Ισολογισμό κάθε χρήσης τα κονδύλια των λογαριασμών εισπρακτέων από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών, είτε αυτές είναι εισπρακτέες εντός 12 μηνών από την αντίστοιχη 30/06 είτε εάν είναι εισπρακτέες στους 12+ μήνες.

Ως Υποχρεώσεις από μεταγραφές ποδοσφαιριστών λαμβάνονται υπόψη από τον Ισολογισμό κάθε χρήσης τα κονδύλια των λογαριασμών πληρωτέων από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών, είτε αυτές είναι βραχυπρόθεσμες είτε μακροπρόθεσμες. Το κονδύλι αυτό περιέχει τις υποχρεώσεις προς Ομάδες και τους διαμεσολαβητές που συνέβαλαν για την μεταγραφή.

Παρατίθεται Πίνακας με Ανάλυση των Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων από μεταγραφές Ποδοσφαιριστών από την 30/06/2013 έως και την 30/06/2022.

Πίνακας 53. Ανάλυση Απαιτήσεων/Υποχρεώσεων από Μεταγραφές χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	30/6/22	30/6/21	30/6/20	30/6/19	30/6/18	30/6/17	30/6/16	30/6/15	30/6/14	30/6/13
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών (Απαίτηση)	100	65	56	105	1.056	3.140	1.656	1.030	2.236	1.751
Λογαριασμοί πληρωτέοι σχετικοί με μετεγγραφές ποδοσφαιριστών (Υποχρέωση)	1.436	2.227	2.061	2.520	4.058	3.015	2.380	1.592	1.514	3.083
Διαφορά (+ Απαίτηση/-Υποχρέωση)	-1.336	-2.161	-2.005	-2.416	-3.001	125	-725	-562	722	-1.331

Ποσά σε χιλ €

Την 30/06/2013 η εταιρεία είχε απαιτήσεις από μεταγραφές ποσού € 1.751.410 και υποχρεώσεις € 3.082.689, άρα η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο κονδυλίων ήταν έλλειμα/υποχρέωση ποσού € 1.331.279. Την 30/06/2014 οι απαιτήσεις ανήλθαν σε € 2.236.410 και οι υποχρεώσεις σε € 1.514.284 και το αποτέλεσμα ήταν πλεόνασμα/απαίτηση ποσού € 722.126. Την 30/06/2015 οι απαιτήσεις ανήλθαν σε € 1.029.910 και οι υποχρεώσεις σε € 1.591.647 και το αποτέλεσμα ήταν έλλειμα/υποχρέωση ποσού € 561.737. Την 30/06/2016 οι απαιτήσεις ανήλθαν σε € 1.655.561 και οι υποχρεώσεις σε € 2.380.340 και το αποτέλεσμα ήταν έλλειμα/υποχρέωση ποσού € 724.779, ενώ την 30/06/2017, οι απαιτήσεις ανήλθαν σε € 3.139.647 και οι υποχρεώσεις σε € 3.014.855 και το αποτέλεσμα ήταν πλεόνασμα/απαίτηση ποσού € 124.793. Την 30/06/2018 από το «ισοζύγιο μεταγραφών»

προέκυψε υποχρέωση € 3.001.414 (απαιτήσεις μεταγραφών € 1.056.250 και υποχρεώσεις € 4.051.664), όπως και την 30/06/2019, 30/06/2020, 30/06/2021 και 30/06/2022. Τα ποσά των υποχρεώσεων που δημιουργήθηκαν ήταν αντίστοιχα € 2.415.836 απαιτήσεις μεταγραφών € 104.581 και υποχρεώσεις € 2.520.417), € 2.004.509 (απαιτήσεις μεταγραφών € 56.363 και υποχρεώσεις € 2.060.872), € 2.161.162 (απαιτήσεις μεταγραφών € 65.491 και υποχρεώσεις € 2.226.653), € 1.336.396 (απαιτήσεις μεταγραφών € 100.000 και υποχρεώσεις € 1.436.396).

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι η Π.Α.Ε. σε κάθε καταστατική ημερομηνία (30/06) εμφανίζει μεγαλύτερες υποχρεώσεις από ότι απαιτήσεις από τη μεταγραφική της δραστηριότητα (κατά μέσο όρο € 1,7 εκ), που σημαίνει ότι για να μπορέσει να εξοφλήσει αυτό το πρόσθετο ποσό θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν εισροές από άλλη δραστηριότητα της ή και από τους μετόχους της. Εξαιρέση αποτελεί η 30/06/2014 και 30/06/2017, όπου από ότι προκύπτει υπήρχε πλεόνασμα από τις μεταγραφές ποδοσφαιριστών κατά μέσο όρο για τις δύο χρήσεις αυτές € 423 χιλ.

Σύνοψη μελέτης Κονδυλίων Ισολογισμού χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Από τη μελέτη των κονδυλίων Αποτελεσμάτων Χρήσεων της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 που αναφερθήκαμε παραπάνω, διαπιστώνουμε τα εξής:

Οι αριθμοδείκτες Γενικής και Ταμειακής Ρευστότητας της ΠΑΕ κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα όλη την υπό εξέταση περίοδο (η γενική ρευστότητα μεσοσταθμικά κινείται σε 0,31 και η ταμειακή ρευστότητα σε επίπεδό κάτω από 0,01), όπου αυτό μας δείχνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που έχει δεν καλύπτονται άρα δεν αρκούν τα ταμειακά της διαθέσιμα ή το Κυκλοφορούν της Ενεργητικό ώστε να αποπληρωθούν. Ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια της Π.Α.Ε. κινείται αρνητικά σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, καθώς τα Ίδια κεφάλαια της Π.Α.Ε. είναι και παραμένουν αρνητικά, δηλαδή τα Ίδια Κεφάλαια δεν αρκούν για να καλυφθούν οι βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Ο δείκτης Κυκλοφορούντων στοιχείων προς τος Συνολικές Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε. κινείται σε χαμηλά επίπεδα στην υπό εξέταση περίοδο, από 8,88% έως 30,20%, όπου αυτό μας δείχνει ότι η ρευστοποίηση των κυκλοφορούντων στοιχείων δεν αρκεί για να εξοφληθούν οι συνολικές υποχρεώσεις της.

Σε ότι αφορά τα Ίδια Κεφάλαια της, παρά τις όποιες μεταβολές σημειώθηκαν στην υπό εξέταση περίοδο αυτά παραμένουν αρνητικά. Αυτό που παρατηρείται όμως είναι η τάση βελτίωσης (“track of progress”) των ιδίων κεφαλαίων της Π.Α.Ε., που θα αποτυπωνόταν

καλύτερα εάν δεν είχαν συμβεί παράλληλα η πανδημία του Covid-19 καθώς και η περίοδος απόσυρσης του μετόχου της από την οικονομική στήριξη της. Από 30/06/2013 έως και 30/06/2015 τα αρνητικά ίδια κεφάλαια από € 11,5 εκ ανήλθαν σε € 11 εκ και την περίοδο από 30/06/2019 έως 30/06/2022 όπου τα ίδια κεφάλαια από € -19 εκ διαμορφώθηκαν σε € -12 εκ.

Σε ότι αφορά τις Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε., εάν και μεσοσταθμικά κινούνται στο ίδιο επίπεδο (λόγω της κακής «επίδοσης»/συσσώρευσης υποχρεώσεων την περίοδο 30/06/16-30/06/18) από την 30/06/2019 και έπειτα παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση (από € 37 εκ την 30/06/2013 ανήλθαν σε € 30εκ την 30/06/2022). Η βελτίωση έχει να κάνει τόσο με το ύψος των υποχρεώσεων όσο και με την εξέλιξη της διάρθρωσης τους, καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούσαν το 78,55% επί του συνόλου των υποχρεώσεων την 30/06/2013 και ανήλθαν σε 58,11% την 30/06/2022 που δείχνει την αποσυμφόρηση τους και την καλύτερη διαχείριση τους. Κάτι αντίστοιχο ισχύει και τις «Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις», όπου εκεί λόγω των φορολογικών ρυθμίσεων στις οποίες εντάχθηκε η Π.Α.Ε. την περίοδο του Covid-19 μπορεί να μην παρουσιάζεται αποσυμφόρηση υποχρεώσεων (από € 14,7 εκ την 30/06/2013 ανήλθαν σε € 16,6 εκ την 30/06/2022), αλλά υπάρχει καλύτερη διάρθρωση τους (οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούσαν το 76,56% επί του συνόλου των υποχρεώσεων την 30/06/2013 και ανήλθαν σε 56,20% την 30/06/2022).

Η μελέτη του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού την περίοδο από 2012-2013 έως 2021-2022 δείχνει ότι υπάρχει επιδείνωση και μειώσεις του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού κατά μέσο όρο 45% έναντι της 30/06/2013. Η μείωση αυτή είναι ένας μια αρνητική ένδειξη για την υπό εξέταση περίοδο καθώς έτσι μειώνεται και το ποσό το οποίο θεωρητικά μπορεί να ρευστοποιηθεί άμεσα για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων της.

Τέλος, η μελέτη του «ισοζυγίου μεταγραφών» της Π.Α.Ε. εμφανίζει συνολικά μεγαλύτερες υποχρεώσεις από ότι απαιτήσεις από τη μεταγραφική της δραστηριότητα (κατά μέσο όρο € 1,7 εκ), που σημαίνει ότι για να μπορέσει να εξοφλήσει αυτό το πρόσθετο ποσό θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν εισροές από άλλη δραστηριότητα της ή και από τους μετόχους της.

4.3 Μελέτη Οικονομικών στοιχείων Financial Fair Play για τις χρήσεις 2013-2022

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε τα Αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων (“Break Even result”) της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022, τις Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη

και το πλεόνασμα/έλλειμα που προκύπτει από αυτά τα στοιχεία ανά χρήση στην περίοδο αυτή. Επιπλέον, θα μελετήσουμε τις μεταβολές που παρουσιάστηκαν στα Σχετικά Έσοδα και στα Σχετικά Έξοδα για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε ότι στην ενότητα αυτή δε θα εξεταστεί η εκπλήρωση της απαίτησης ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων ανά περίοδο αναφοράς (όπως αυτή ορίζεται στα άρθρο 64 και 59 του κανονισμού αδειοδότησης), διότι σκοπός της εργασίας αυτής είναι να μελετηθεί η επίδραση που είχε ο κανονισμός U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY στα οικονομικά μεγέθη της Π.Α.Ε. και όχι να εξεταστεί ή να αποτυπωθεί η εκπλήρωση ή όχι της απαίτησης αυτής.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη παράγραφο, με βάση τις υποδείξεις της U.E.F.A. όπως αυτές αναφέρονται στον κανονισμό αδειοδότησης, τα Σχετικά Έσοδα (“Relevant Income”) και αντίστοιχα τα Σχετικά Έξοδα (“Relevant Expenses”) μια ομάδας υπολογίζονται με βάση τις ετήσιες ελεγμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους προσαρμόζοντας και «αναμορφώνοντας» κάποια κονδύλια εξ’ αυτών. Για την προσαρμογή των εσόδων, θα πρέπει τα έσοδα χρήσης να μειωθούν με τυχόν μη χρηματικές πιστώσεις-έσοδα (π.χ. υπεραξίες ενσώματων και ασώματων στοιχείων του ενεργητικού, συναλλαγματικές διαφορές/έσοδα), συναλλαγές εσόδων με συνδεδεμένα μέρη που είναι πάνω από την εύλογη αξία, έσοδα που δεν αφορούν ποδοσφαιρικές δραστηριότητες, πιστώσεις που προκύπτουν από μείωση υποχρεώσεων που προκύπτουν από διαδικασίες προστασίας από πιστωτές. Για την προσαρμογή των εξόδων, θα πρέπει τα έξοδα χρήσης να «αναμορφωθούν» και να αφαιρεθούν δαπάνες που αφορούν την ανάπτυξη των Τμημάτων Υποδομών, για δραστηριότητες για την ανάπτυξης της κοινότητας, για τις δραστηριότητες γυναικείου ποδοσφαίρου, δαπάνες βελτίωσης και/ή σημαντικών τροποποιήσεων που υπέστη ένα ενσώματο πάγιο στοιχείο του ενεργητικού το οποίο έχει μισθώσει για μακροχρόνια περίοδο (τουλάχιστον 10 έτη), έξοδα που δεν αφορούν ποδοσφαιρικές δραστηριότητες, μη χρηματικές πιστώσεις- έξοδα (π.χ. υπεραξίες ενσώματων και ασώματων στοιχείων του ενεργητικού, συναλλαγματικές/έξοδα), δαπάνες χρηματοδότησης που οφείλονται άμεσα στην κατασκευή και/ή σημαντική τροποποίηση πάγιων στοιχείων του ενεργητικού.

Το αποτέλεσμα του ισοσκελισμού εσόδων - εξόδων δεν συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα κονδύλια:

- a) Αποτελέσματα από πώληση και απομείωση/απαξίωση συγκεκριμένων ενσώματων πάγιων στοιχείων

b) Αποτελέσματα από πώληση και απόσβεση/απαξίωση συγκεκριμένων άυλων παγίων στοιχείων του ενεργητικού εκτός εγγραφών ποδοσφαιριστών

c) Φορολογικά έσοδα/δαπάνες

Σύμφωνα με το Παράρτημα Χ του κανονισμού αδειοδότησης, ως Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη (“Contributions from equity participants or related party”) εννοούνται:

- Τα μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα που καταβλήθηκαν για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή την διαφορά από την έκδοση τίτλων υπέρ το άρτιο (π.χ. επένδυση σε τίτλους με την ιδιότητά τους ως μέτοχοι)
- Χρήματα που εισπράχθηκαν από ένα συνδεδεμένο μέρος ως δωρεά: αυτές είναι μια ανεπιφύλακτη δωρεά που γίνεται προς την ομάδα από ένα συνδεδεμένο μέρος η οποία αυξάνει το κεφάλαιο της ομάδας, χωρίς καμία υποχρέωση επιστροφής ή ενέργειας σε αντάλλαγμα για τη λήψη τους. Για παράδειγμα, η παραίτηση από μία ενδοεταιρική οφειλή ή οφειλή συνδεδεμένου μέρους αποτελεί εισφορά κεφαλαίου, εφόσον έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του κεφαλαίου
- Συναλλαγές εσόδων από ένα συνδεδεμένο μέρος: το ποσό που θεωρείται ως εισφορά δεν πρέπει να υπερβαίνει το ισόποσο της διαφοράς μεταξύ του πραγματικού εισοδήματος μιας χρήσης και της εύλογης αξίας της συναλλαγής σε μια χρήση, όπως ήδη αναγνωρίζεται στον υπολογισμό του αποτελέσματος ισοσκελισμού εσόδων – εξόδων

Αποτέλεσμα Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων

Στην υπό εξέταση περίοδο η Π.Α.Ε., ακολουθώντας τις υποδείξεις του κανονισμού αδειοδότησης σε ότι αφορά την αναπροσαρμογή των κονδυλίων των αποτελεσμάτων της, προέβη σε προσαρμογές συνολικού ποσού € 13,3 εκ., τα οποία αναλύονται ως ακολούθως:

Παρατίθεται Πίνακας Συνολικών Προσαρμογών Αποτελεσμάτων ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 54. Ποσά Προσαρμογών «Break even adjustments» χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>	ΣΥΝΟΛΟ
Συνολικές Προσαρμογές Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (Total Break-even adjustments)	1.933	981	1.910	1.548	2.829	6.998	278	2.761	-9	-5.921	13.308

Ποσά σε χιλ €

Τη χρήση 2012-2013 η Π.Α.Ε. είχε συνολικές αρνητικές αναπροσαρμογές -δηλαδή επιπλέον «έξοδα» στα αποτελέσματα της- ποσού € 5,9 εκ, ενώ την χρήση 2013-2014 ήταν αντίστοιχα € 9 χιλ. Από την χρήση 2014-2015 έως και την χρήση 2021-2022 όλες οι αναπροσαρμογές είναι θετικές- δηλαδή επιπλέον «έσοδα» στα αποτελέσματα – ποσών € 2,8 εκ, € 278 χιλ, € 7 εκ, € 2,8 εκ, € 1,5 εκ, € 1,9 εκ, € 981 χιλ και € 1,9 εκ.

Με βάση τις παραπάνω προσαρμογές τα Αποτελέσματα την υπό εξέταση περιόδου, διαμορφώθηκαν ως ακολούθως. Παρατίθεται Πίνακας Αναπροσαρμοσμένων Αποτελεσμάτων ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 55. Αναπροσαρμοσμένα Αποτελέσματα χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>	ΣΥΝΟΛΟ
Αποτελέσματα (κέρδη/ζημιές) χρήσης	14.219	-7.024	-7.427	-2.382	-15.978	28.211	11.385	7.036	5.182	-5.000	-103.843
Συνολικές Προσαρμογές Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (Total Break-even adjustments)	1.933	981	1.910	1.548	2.829	6.998	278	2.761	-9	-5.921	13.308
Αναπροσαρμοσμένα Αποτελέσματα	12.286	-6.043	-5.517	-834	-13.149	21.212	11.107	4.275	5.191	10.921	-90.534

Ποσά σε χιλ €

Την χρήση 2012-2013 οι ζημιές χρήσης ανήλθαν σε 5 εκ και λαμβάνοντας υπόψη τις προσαρμογές της χρήσης -5,9 εκ, το αναπροσαρμοσμένο αποτέλεσμα ανήλθε σε ζημιές € 10,9 εκ, ενώ την χρήση 2013-2014 τα αντίστοιχα κονδύλια ήταν ζημιές € 5,2 εκ, προσαρμογές € 9 χιλ και αναπροσαρμοσμένο αποτέλεσμα € 5,2 χιλ. Την χρήση 2014-2015 οι ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 7 εκ, οι προσαρμογές € 2,8 εκ και το αναπροσαρμοσμένο αποτέλεσμα ήταν ζημιές € 4,3 εκ. Την χρήση 2015-2016 το αναπροσαρμοσμένο αποτέλεσμα ανήλθε σε ζημιές € 11,1 εκ, καθώς οι ζημιές χρήσης ήταν 11,4 εκ και οι προσαρμογές € 278

χιλ, ενώ την χρήση 2016-2017 οι αναπροσαρμοσμένες ζημιές ανήλθαν σε € 21,2 εκ με ζημιές χρήσης € 28,2 εκ και προσαρμογές € 7 εκ. Την χρήση 2017-2018 οι ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 16 εκ, οι προσαρμογές σε € 2,8 εκ οπότε το αναπροσαρμοσμένο αποτέλεσμα ήταν € 13,1 εκ και την χρήση 2018-2019 τα αντίστοιχα κονδύλια ήταν ζημιές € 2,4 εκ, προσαρμογές € 1,5 εκ και αναπροσαρμοσμένες ζημιές € 834 χιλ. Την χρήση 2020-2021 οι αναπροσαρμοσμένες ζημιές διαμορφώθηκαν σε € 6 εκ, καθώς οι ζημιές χρήσης ανήλθαν σε € 7 εκ και οι προσαρμογές ήταν € 981 χιλ. Τέλος, την χρήση 2021-2022 τα αναπροσαρμοσμένα αποτελέσματα χρήσης ήταν € 12,3 εκ, με ζημιές χρήσης € 14,2 εκ και προσαρμογές € 1,9 εκ.

Οι Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη (“Contributions from equity participants or related party”) για την περίοδο από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022 ανήλθαν σε ποσό € 104,8 εκ. Παρατίθεται Πίνακας Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη “Contributions from equity participants or related party” ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 56. Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα Μέρη χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	<u>2021-2022</u>	<u>2020-2021</u>	<u>2019-2020</u>	<u>2018-2019</u>	<u>2017-2018</u>	<u>2016-2017</u>	<u>2015-2016</u>	<u>2014-2015</u>	<u>2013-2014</u>	<u>2012-2013</u>	ΣΥΝΟΛΟ
Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη (Contributions from equity participants or related party)	16.293	5.908	11.958	15.071	17.006	8.881	14.023	2.217	10.941	2.499	104.797

Ποσά σε χιλ €

Την χρήση 2012-2013 οι Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη ανήλθαν σε € 2,5 εκ, ενώ την χρήση 2013-2014 και 2014-2015 το ποσό ανήλθε σε € 10,9 εκ και € 2,2 εκ. Από την χρήση 2015-2016 έως και την χρήση 2019-2020 οι Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη κινήθηκαν υψηλά επίπεδα και τα ποσά ανήλθαν σε € 14 εκ, € 8,9 εκ, € 17 εκ, € 15 εκ και € 12 εκ. Την χρήση 2020-2021 καταβλήθηκαν € 5,9 εκ και την χρήση 16,3 εκ.

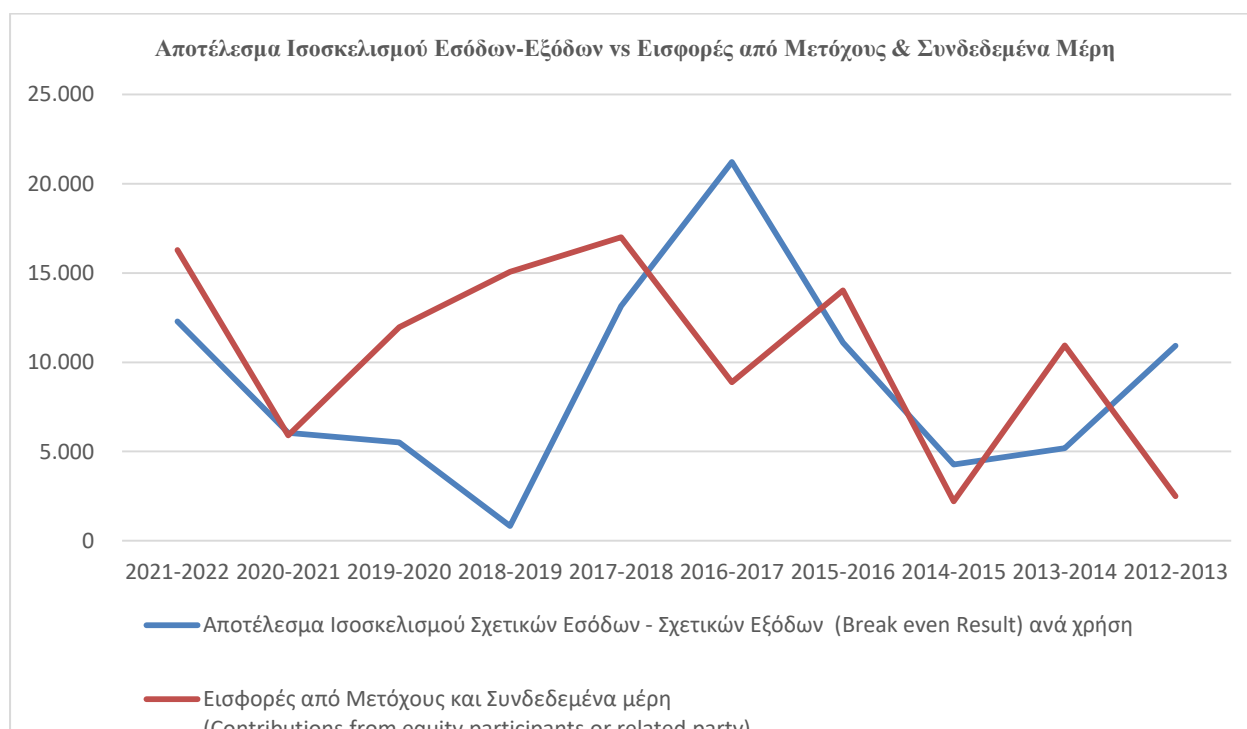
Συνοψίζοντας τα παραπάνω στοιχεία που αφορούν τα αποτελέσματα χρήσης, τις προσαρμογές που έγιναν με βάση το παράρτημα X του κανονισμού αδειοδότησης και οι εισφορές των μετόχων και των συνδεδεμένων μερών, προκύπτουν τα παρακάτω στοιχεία για την περίοδο 2012-2013 έως και 2021-2022:

Παρατίθεται Πίνακας Αποτελεσμάτων Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων σε σχέση με τις Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022.

Πίνακας 57. Αποτέλεσμα Ισοσκελισμού Εσόδων -Εξόδων χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	ΣΥΝΟΛΟ
Σχετικά Έσοδα (Relevant Income)	19.146	14.543	12.527	14.659	14.036	19.919	15.910	23.420	24.960	30.556	189.676
Σχετικά Έξοδα (Relevant Expenses)	-31.432	-20.586	-18.044	-15.493	-27.185	-41.131	-27.017	-27.695	-30.151	-41.477	-280.211
Αποτέλεσμα Ισοσκελισμού Σχετικών Εσόδων -Εξόδων (Break even Result) ανά χρήση	-12.286	-6.043	-5.517	-834	-13.149	-21.212	-11.107	-4.275	-5.191	-10.921	-90.535
Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη (Contributions from equity participants or related party)	16.293	5.908	11.958	15.071	17.006	8.881	14.023	2.217	10.941	2.499	104.797
Πλεόνασμα/ Έλλειμα χρήσης	4.007	-135	6.441	14.237	3.857	-12.331	2.916	-2.058	5.750	-8.422	14.262

Ποσά σε χιλ. €

Γράφημα 9. Αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων – Εξόδων σε σχέση με τις Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη ανά χρήση για τις χρήσεις από 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022

Την χρήση 2012-2013 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 10,9 εκ (Σχετικά Έσοδα € 30,6 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 41,5 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 2,5 εκ, οπότε δημιουργήθηκε έλλειμα χρήσης € 8,4 εκ. Την χρήση 2013-2014 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 5,2 εκ (Σχετικά Έσοδα € 25 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 30,1 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 10,9 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 5,8 εκ. Την χρήση 2014-2015 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 4,3 εκ (Σχετικά Έσοδα € 23,4 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 27,8 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 2,2 εκ, οπότε δημιουργήθηκε έλλειμα χρήσης € 2,1 εκ. Την χρήση 2015-2016 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 11,1 εκ (Σχετικά Έσοδα € 15,9 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 27 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 14 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 2,9 εκ.

Την χρήση 2016-2017 παρουσιάστηκε το μεγαλύτερο έλλειμα της περιόδου € 12,3 εκ, καθώς οι ζημιές του ισοσκελισμού των εσόδων-εξόδων ανήλθαν σε € 21,2 εκ (Σχετικά Έσοδα € 19,9 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 41,1 εκ) και οι εισφορές της χρήσης ανήλθαν σε € 8,9 εκ. Την χρήση 2017-2018 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 13,1 εκ (Σχετικά Έσοδα € 14 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 27,1 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 17 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 3,9 εκ. Την χρήση 2018-2019 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 834 χιλ (Σχετικά Έσοδα € 14,7 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 15,5 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 15,1 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 14,2 εκ. Την χρήση 2019-2020 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 5,5 εκ (Σχετικά Έσοδα € 12,5 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 18 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 12 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 6,4 εκ.

Την χρήση 2020-2021 το Αποτέλεσμα του Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 6 εκ (Σχετικά Έσοδα € 14,5 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 20,6 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 5,9 εκ, οπότε δημιουργήθηκε έλλειμα χρήσης € 135 χιλ. Τέλος, την χρήση 2021-2022 το Αποτέλεσμα του

Ισοσκελισμού των Εσόδων-Εξόδων ανήλθε σε ζημιά € 4 εκ (Σχετικά Έσοδα € 19,1 εκ και Σχετικά Έξοδα σε € 31,4 εκ) με τις Εισφορές από Μετόχους και συνδεδεμένα μέρη να ανέρχονται σε € 16,3 εκ, οπότε δημιουργήθηκε πλεόνασμα χρήσης € 4 εκ.

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε ότι η Π.Α.Ε. ότι δημιούργησε συνολικό αποτέλεσμα Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων για την περίοδο που ξεκινάει από τη χρήση 2012-2013 έως και τη χρήση 2021-2022 ζημιές € 90,5 εκ, ενώ οι Εισφορές από μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη την ίδια περίοδο ανήλθαν σε € 104,8 εκ. Δηλαδή η Π.Α.Ε. την υπό εξέταση περίοδο κάλυψε τις ζημιές που δημιουργήθηκαν με βάση τον υπολογισμό του ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων και δημιούργησε και ένα επιπλέον υπολογιστικό πλεόνασμα € 14,3 εκ.

Σχετικά Έσοδα (Relevant Income) & Σχετικά Έξοδα (Relevant Expenses)

Στην παράγραφο αυτή και με βάση τα παραπάνω θα μελετηθούν για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 τα Σχετικά Έσοδα και τα Σχετικά Έξοδα της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. και η ποσοστιαία μεταβολή τους ανά χρήση. λαμβάνοντας τη χρήση 2012-2013 ως βάση σύγκρισης.

I. Μεταβολή Relevant Income (Σχετικών Εσόδων) περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Πίνακας με την Μεταβολή των Σχετικών Εσόδων Εξόδων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 58. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Σχετικών Εσόδων από χρήση 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ (σε χιλ. €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	30.556	-
2013-2014	24.960	-18,31%
2014-2015	23.420	-23,35%
2015-2016	15.910	-47,93%
2016-2017	19.919	-34,81%
2017-2018	14.036	-54,06%
2018-2019	14.659	-52,03%
2019-2020	12.527	-59,00%
2020-2021	14.543	-52,41%
2021-2022	19.146	-37,34%

Την χρήση 2012-2013 τα Σχετικά Έσοδα ανήλθαν σε € 30,6 εκ και την χρήση 2013-2014 μειώθηκαν κατά 18,31% και ανήλθαν σε € 24,7 εκ. Την χρήση 2014-2015 τα Σχετικά Έσοδα παρουσίασαν μείωση κατά 23,35% έναντι της χρήσης 2012-2013 και ανήλθαν σε € 23,4 εκ, ενώ την χρήση 2015-2016 μειώθηκαν κατά 47,93% και ανήλθαν σε € 15,9 εκ. Όλη η υπόλοιπη υπό εξέταση περίοδος συνεχίζει με μειώσεις στα Σχετικά Έσοδα των χρήσεων έναντι της χρήσης 2012-2013, όπου αυτές ανέρχονται σε 34,81%, 54,026%, 52,03%, 59%, 52,41% και 37,43% την χρήση 2022-2023 και τα Σχετικά Έσοδα ανήλθαν αντίστοιχα σε € 19,9 εκ την χρήση 2016-2017, € 14 εκ την χρήση € 14,7 εκ, € 12,5 εκ την χρήση 2019-2020, € 14,5 την χρήση 2020-2021 και € 19,1 εκ την χρήση 2021-2022.

Παρατηρούμε δηλαδή ότι τα Σχετικά Έσοδα της Π.Α.Ε. παρουσιάζουν μείωση σε όλη την υπό εξέταση περίοδο (από 18,31% έως 59%) και κυμαίνονται από € 30,6 εκ (υψηλότερο ποσό περιόδου που σημειώθηκε την χρήση 2012-2013) έως € 12,5 εκ (χαμηλότερο ποσό περιόδου που σημειώθηκε την χρήση 2019-2020).

II. Μεταβολή Relevant Expenses (Σχετικών Εξόδων) περιόδου 2013-2022

Παρατίθεται Πίνακας με την Μεταβολή των Σχετικών Εσόδων Εξόδων έως και τη χρήση 2021-2022, λαμβάνοντας ως έτος σύγκρισης τη χρήση 2012-2013.

Πίνακας 59. Συγκριτική Μεταβολή ανά έτος Σχετικών Εξόδων από χρήση 2012-2013 έως 2021-2022

ΧΡΗΣΗ	ΣΧΕΤΙΚΑ ΕΞΟΔΑ (σε χιλ €)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ
2012-2013*	-41.477	-
2013-2014	-30.151	-27,31%
2014-2015	-27.695	-33,23%
2015-2016	-27.017	-34,86%
2016-2017	-41.131	-0,83%
2017-2018	-27.185	-34,46%
2018-2019	-15.493	-62,65%
2019-2020	-18.044	-56,50%
2020-2021	-20.586	-50,37%
2021-2022	-31.432	-24,22%

Την χρήση 2012-2013 τα Σχετικά Έξοδα ανήλθαν σε € 41,5 εκ και την χρήση 2013-2014 μειώθηκαν κατά 27,31% και ανήλθαν σε € 30,2 εκ. Την χρήση 2014-2015 τα Σχετικά Έξοδα παρουσίασαν μείωση κατά 33,23% έναντι της χρήσης 2012-2013 και ανήλθαν σε € 27,8 εκ, ενώ την χρήση 2015-2016 μειώθηκαν κατά 34,86% και ανήλθαν σε € 27 εκ. Την

χρήση 2016-2017 κινήθηκαν σε ίδια περίπου επίπεδα με το ποσό των εξόδων της χρήσης 2012-2013, δηλ σε € 41,1 εκ. Από την χρήση 2017-2018 αρχίζει πάλι η μείωση των Σχετικών Εξόδων (34,46% και ποσό € 27,1 εκ), ενώ τη χρήση 2018-2019 το ποσό της μείωσης ανήλθε στο ανώτατο ποσοστό της περιόδου, δηλαδή 62,65% και ποσό € 15,5€. Τη χρήση 2019-2020 τα Σχετικά Έξοδα ανήλθαν σε € 18 εκ (μείωση 56,5%), την χρήση 2020-2021 σε € 20,6 εκ (μείωση 50,37%) και τη χρήση 2021-2022 σε € 31,4 εκ (μείωση 24,22%).

Παρατηρούμε ότι τα Σχετικά Έξοδα της Π.Α.Ε. παρουσιάζουν μείωση σε όλη την υπό εξέταση περίοδο (από 0,83% έως 62,65%) και κυμαίνονται από € 41,5 εκ (υψηλότερο ποσό περιόδου που σημειώθηκε την χρήση 2012-2013) έως € 15,5 εκ (χαμηλότερο ποσό περιόδου που σημειώθηκε την χρήση 2018-2019).

Σύνοψη μελέτης Οικονομικών Στοιχείων Financial Fair Play χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

Από τη μελέτη των Οικονομικών Στοιχείων του Financial Fair Play της ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. για τις χρήσεις 2012-2013 έως και 2021-2022 που μελετήσαμε παραπάνω, διαπιστώνουμε τα εξής:

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού αποτελέσματος Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break even result”) και των συνολικών Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη για την υπό εξέταση περίοδο παρουσιάζει πλεόνασμα € 14,3 εκ. Το πλεόνασμα αυτό προκύπτει καθώς οι συνολικές ζημιές της ανήλθαν σε € 90,5 εκ, ενώ οι Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη ανήλθαν σε € 104,8 εκ. Δηλαδή η Π.Α.Ε. την περίοδο αυτή υπερκάλυψε τις ζημιές που δημιούργησε με βάση τον υπολογισμό του ισοσκελισμού εσόδων-εξόδων. Παρατηρώντας τα επιμέρους στοιχεία που αποτελούν αυτή την «διαφορά» (πλεόνασμα/έλλειμμα) κάθε χρήσης, διαπιστώνουμε ότι μετά την 30/06/2013 ενώ η Π.Α.Ε. δεν έχει καταφέρει να έχει θετικό αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break even result”), δια μέσου των εισφορών καταφέρνει και διαχειρίζεται-καλύπτει τα δημιουργηθέντα ελλείματα (εξαιρέση αποτελούν οι χρήσεις 2014-2015, 2016-2017 και οριακά η χρήση 2019-2020).

Σε ότι αφορά τα Σχετικά Έξοδα (Relevant Expenses) και τα Σχετικά Έσοδα (Relevant Income) της υπό εξέτασης περιόδου, αυτά παρουσιάζουν μείωση κατά μέσο όρο 36% και 42% αντίστοιχα έναντι της 30/06/2013. Η μείωση των Σχετικών Εξόδων και πόσο μάλλον η μείωση των Σχετικών Εσόδων δεν είναι τα άμεσα ζητούμενα του κανονισμού Financial Fair

Play. Αυτό που ζητείται είναι η διαχείριση των κονδυλίων τους αυτών κατά τέτοιο τρόπο που να μη δημιουργούνται ελλείματα, ή εάν αυτά τελικά δημιουργούνται, να «καλύπτονται» από τους μετόχους και τα συνδεδεμένα μέρη ώστε να εξασφαλιστεί ότι δεν θα δημιουργηθεί πρόβλημα βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα στην ομάδα λόγω ενός έκτακτου γεγονότος οικονομικής σημασίας ή εάν για κάποιο λόγο σταματήσει η χρηματοδότηση από τους μετόχους.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Σκοπός αυτής της εργασίας ήταν να μελετηθεί η επίδραση που είχε ο Κανονισμός Αδειοδότησης Ομάδων U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα στα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. Παναθηναϊκός.

Για να επιτευχθεί αυτό μελετήσαμε τις Ετήσιες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Π.Α.Ε. που έχουν συνταχθεί με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τις χρήσεις από 2012 –2013 έως και 2021 - 2022. Έγινε Συγκριτική Ανάλυση των μεταβολών κονδυλίων των Αποτελεσμάτων από χρήση σε χρήση καθώς και Συγκριτική Ανάλυση της μεταβολής των κονδυλίων κάθε χρήσης ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης τη χρήση 01/07/2012 – 30/06/2013 (πρώτη χρήση εξέτασης των στοιχείων). Μελετήθηκαν αριθμοδείκτες Ρευστότητας, Διάρθρωσης Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας και Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων της Π.Α.Ε. και έγινε Συγκριτική Ανάλυση των κονδυλίων του Ισολογισμού και των μεταβολών τους από χρήση σε χρήση και Συγκριτική Ανάλυση της μεταβολής των κονδυλίων αυτών σε κάθε χρήση ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης τη χρήση 01/07/2012 – 30/06/2013. Μελετήθηκαν τα οικονομικά στοιχεία του Financial Fair Play της Π.Α.Ε., δηλαδή τα προσαρμοσμένα με βάση τον κανονισμό αδειοδότησης αποτελέσματα της, δηλαδή εξετάστηκαν τα Αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break Even result”) κάθε χρήσης σε σχέση με τις αντίστοιχες Εισφορές Κεφαλαίου από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη καθώς και το αποτέλεσμα (πλεόνασμα/έλλειμμα) αυτών σε κάθε χρήση, ενώ έγινε και Συγκριτική Ανάλυση των Σχετικών Εσόδων “Relevant Income” και των Σχετικών Έξοδων “Relevant Expenses” κάθε χρήσης ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη ως χρήση σύγκρισης την 01/07/2012 - 30/06/2013.

Από την μελέτη των Αποτελεσμάτων χρήσης, διαπιστώνουμε ότι η ΠΑΕ ήταν αλλά και παραμένει στην περίοδο που εξετάζουμε -και που λειτουργεί βάσει του κανονιστικού πλαισίου του Financial Fair Play της UEFA- ζημιόγonos εταιρεία, καθώς δεν καταφέρνει να παρουσιάσει σε καμία χρήση πλεόνασμα στα αποτελέσματα της. Επιπλέον παρουσιάζει και μια αυξανόμενη τάση στις ζημιές χρήσεως σε σχέση με την χρήση 2012-2013. Τα Λειτουργικά Έξοδα παρουσιάζουν μείωση, γεγονός αυτό αποτελεί σημαντική ένδειξη της προσπάθειας της Π.Α.Ε. για καλύτερη διαχείριση του λειτουργικού της κόστους και την εναρμόνιση της με τους κανόνες του Financial Fair Play όπου σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε η μείωση του κονδυλίου «Αμοιβών σε Εργαζομένους και Λοιπές Δαπάνες». Τα Λειτουργικά Έσοδα παρουσιάζουν και αυτά μείωση σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, γεγονός που κατά

κύριο λόγο οφείλεται στην μείωση των εσόδων από Αλληλεγγύη UEFA και χρηματικά έπαθλα και στη μείωση των Λοιπών λειτουργικών εσόδων, καθώς οι υπόλοιπες βασικές πηγές εσόδων της Π.Α.Ε. (εισιτήρια, χορηγίες & διαφήμιση, αναμεταδόσεις, εμπορικά έσοδα) κινούνται περίπου στα ίδια επίπεδα. Διαπιστώνουμε ότι τα Έσοδα από Αλληλεγγύη UEFA αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων -έμμεσης χρηματοδότησης της Π.Α.Ε., αλλά εφόσον δεν μπορεί η ίδια να έχει έλεγχο και να τα καθορίσει το μέγεθος τους και είναι πολύ επισφαλές να στηρίζει το επιχειρηματικό της σχέδιο και τον ισοσκελισμό εσόδων-εξόδων της σε αυτά. Τα μη Λειτουργικά Αποτελέσματα παρουσιάζουν αυξομειώσεις σε όλη την υπό εξέταση περίοδο. Καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση τους διαδραματίζει το κονδύλι «Αποτελέσματα από παραχώρηση ποδοσφαιριστών», το οποίο για να μπορέσει να χρησιμοποιηθεί ως μέσο βελτίωσης των αποτελεσμάτων της θα πρέπει να προετοιμαστεί και να εφαρμοστεί ένα μακροπρόθεσμο πλάνο διαχείρισης αγοραπωλησίας ποδοσφαιριστών (“football trading”) όπου θα παραχωρούνται ποδοσφαιριστές με χαμηλό κόστος απόκτησης και μεγαλύτερη από αυτό μεταπωλητική αξία.

Οι αριθμοδείκτες Ρευστότητας της ΠΑΕ κινούνται σε πολύ χαμηλά επίπεδα όλη την υπό εξέταση περίοδο, όπου αυτό μας δείχνει ότι δεν αρκούν τα ταμειακά της διαθέσιμα ή το Κυκλοφορούν της Ενεργητικό ώστε να καλυφθούν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς Συνολικά Κεφάλαια της Π.Α.Ε. κινείται αρνητικά σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, και τα Ίδια Κεφάλαια δεν καλύπτουν τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της. Ο δείκτης Κυκλοφορούντων στοιχείων προς τις Συνολικές Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε. μας δείχνει ότι η ρευστοποίηση των κυκλοφορούντων στοιχείων δεν αρκεί για να εξοφληθούν οι συνολικές υποχρεώσεις της.

Σε ότι αφορά τα Ίδια Κεφάλαια της, παρά τις όποιες μεταβολές σημειώθηκαν στην υπό εξέταση περίοδο αυτά ήταν και παραμένουν αρνητικά. Αυτό που παρατηρείται όμως είναι η τάση βελτίωσης (“track of progress”) των ιδίων κεφαλαίων της Π.Α.Ε., που θα αποτυπωνόταν καλύτερα εάν δεν είχαν συμβεί παράλληλα η πανδημία του Covid-19 καθώς και η περίοδος απόσυρσης του μετόχου της από την οικονομική στήριξη της.

Σε ότι αφορά τις Υποχρεώσεις της Π.Α.Ε., εάν και μεσοσταθμικά κινούνται στο ίδιο επίπεδο (λόγω της κακής «επίδοσης»/συσσώρευσης υποχρεώσεων την περίοδο 30/06/16-30/06/18) από την 30/06/2019 και έπειτα παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση τόσο σε ότι αφορά το ύψος τους όσο και σε ότι αφορά την διάρθρωση τους. Το ίδιο περίπου ισχύει και με τις «Ποδοσφαιρικές Υποχρεώσεις», όπου εκεί λόγω των φορολογικών ρυθμίσεων στις οποίες εντάχθηκε η Π.Α.Ε. την περίοδο του Covid-19 μπορεί να μην παρουσιάζεται μείωση των

ποδοσφαιρικών υποχρεώσεων αλλά παρατηρείται βελτίωση στην διάρθρωση τους, καθώς ποσοστιαία μειώθηκαν οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Η μελέτη του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού την περίοδο από 2012-2013 έως 2021-2022 δείχνει ότι υπάρχει επιδείνωση και μειώσεις του Κυκλοφορούντος Ενεργητικού που είναι μια αρνητική ένδειξη για την υπό εξέταση περίοδο καθώς έτσι μειώνεται και το ποσό το οποίο θεωρητικά μπορεί να ρευστοποιηθεί άμεσα για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων της. Το «ισοζύγιο μεταγραφών» της Π.Α.Ε. εμφανίζει συνολικά μεγαλύτερες υποχρεώσεις από ότι απαιτήσεις από τη μεταγραφική της δραστηριότητα, που σημαίνει ότι η Π.Α.Ε. έχει παραπάνω υποχρεώσεις από ότι απαιτήσεις από μεταγραφές και έτσι πρέπει να έχει ή θα χρησιμοποιήσει εισροές από άλλα κονδύλια του ισολογισμού ή από τους μετόχους της για να μπορέσει να εξοφλήσει το πρόσθετο ποσό.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού αποτελέσματος Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break even result”) και των συνολικών Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη για την υπό εξέταση περίοδο παρουσιάζει πλεόνασμα καθώς οι συνολικές ζημιές της υπερκαλύφθηκαν από τις Εισφορές από Μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη της περιόδου. Το πλεόνασμα/έλλειμα κάθε χρήσης, διαπιστώνουμε ότι μετά την 30/06/2013 ενώ η Π.Α.Ε. δεν έχει καταφέρει να έχει θετικό αποτελέσματα Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (“Break even result”), δια μέσου των εισφορών καταφέρνει και τις διαχειρίζεται, δηλαδή να τις καλύπτει (εξαίρεση αποτελούν οι χρήσεις 2014-2015, 2016-2017 και οριακά η χρήση 2019-2020). Σε ότι αφορά τα Σχετικά Έξοδα (Relevant Expenses) και τα Σχετικά Έσοδα (Relevant Income) της υπό εξέτασης περιόδου, αυτά παρουσιάζουν και τα δυο μείωση έναντι της 30/06/2013.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι οι ζημιές στην Π.Α.Ε. παρουσιάζονται ως «αναπόφευκτες» (παρατηρείται ότι, τις χρονιές που είχε μειωμένες αναλογικά ζημιές απομακρύνθηκε από τους αγωνιστικούς της στόχους και αντίθετα) αλλά αυτό που έχει καταφέρει είναι να τις διαχειρίζεται καλύτερα. Δηλαδή να διασφαλίζει από τους μετόχους την λογιστική και ταμειακή τους κάλυψη ώστε να μην επιβαρύνει επιπλέον τα ίδια κεφάλαια της και ώστε να διαχειρίζεται ταμειακά τις υποχρεώσεις της. Έχει καταφέρει να διαχειριστεί καλύτερα τις υποχρεώσεις και την ληκτότητα τους, καθώς παρατηρούμε την αποσυμφόρηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και τη μείωση των συνολικών υποχρεώσεων- γεγονός που θα αποτυπωνόταν καλύτερα στις οικονομικές καταστάσεις εάν δεν είχε εμφανιστεί η πανδημία του covid-19. Σε ότι αφορά τα στοιχεία του ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων του Financial Fair Play, εκεί παρατηρούμε ότι η Π.Α.Ε. έχει πολύ καλύτερη απόδοση και δια

μέσου των Εισφορών από Μετόχους και Συνδεδεμένα Μέρη καταφέρνει και καλύπτει τα επιμέρους δημιουργηθέντα ελλείματα δημιουργώντας πλεόνασμα στην υπό εξέταση περίοδο.

Το Financial Fair Play όπως περιεγράφηκε ήδη, προσπαθεί να εκπαιδεύσει τις ομάδες να «ξοδεύουν» με συνετό τρόπο, δηλαδή να βασίζονται σε πηγές εσόδων που είναι εξασφαλισμένες και όχι σε πιθανά έσοδα (π.χ. έσοδα από συμμετοχή σε διοργανώσεις UEFA-πωλήσεις ποδοσφαιριστών), έτσι ώστε τυχόν αστάθμητοι παράγοντες να μην τις εκθέτουν σε κινδύνους που αφορούν τη βραχυχρόνια αλλά και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα τους. Αυτό που ζητείται είναι η διαχείριση των κονδυλίων των ομάδων να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μη δημιουργούνται ελλείματα, ή έστω εάν αυτά δημιουργούνται, να είναι ποσά ελεγχόμενα και να καλύπτονται από τους μετόχους και τα συνδεδεμένα μέρη τους ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι ομάδες δεν θα αντιμετωπίσουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα οικονομικά προβλήματα.

Από τα όλα τα παραπάνω, διαπιστώνουμε ότι τα οικονομικά στοιχεία της Π.Α.Ε. έχουν επηρεαστεί από την επιβολή του κανονισμού U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Regulations, στοιχείο που έρχεται σε αντίθεση με τα ευρήματα της εργασίας του Δούγκα (2020) στην οποία φαίνεται ότι οι οικονομικές αποδόσεις των ελληνικών ομάδων δεν επηρεάζονται από την επιβολή του Financial Fair Play.

Η σύνοψη των αποτελεσμάτων της μελέτης των στοιχείων της Π.Α.Ε. επιβεβαιώνει εν μέρει την έρευνα του Signori (2021), όπου διαπιστώνει ότι το Financial Fair Play έχει βελτιώσει τη γενική οικονομική κατάσταση στις ευρωπαϊκές ποδοσφαιρικές ομάδες.

Η περαιτέρω συσχέτιση των συμπερασμάτων αυτής της εργασίας με άλλες μελέτες και την υπάρχουσα βιβλιογραφία που αφορά το Financial Fair Play είναι δύσκολο να γίνει, καθώς αυτές εξετάζουν ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα και ποδοσφαιρικές ομάδες που βρίσκονται σε πολύ υψηλότερο επίπεδο (βασισμένο σε πίνακες αξιολόγησης της U.E.F.A. και σε αναφορές που αφορούν τα οικονομικά μεγέθη τους) από ότι βρίσκεται το ελληνικό ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα και το ελληνικό ποδόσφαιρο,. Στην πλειοψηφία τους οι ελληνικές ποδοσφαιρικές ομάδες είναι ζημιογόνες εταιρείες, καθώς το αγοραστικό κοινό στο οποίο απευθύνεται είναι συγκεκριμένο και, παράλληλα, οι ομάδες προκειμένου να είναι πιο ανταγωνιστικές και να πετύχουν τους αγωνιστικούς τους στόχους καταφεύγουν σε αυξημένα -για τα οικονομικά δεδομένα του ποδοσφαίρου στην Ελλάδα- προϋπολογισμούς ποδοσφαιρικών αμοιβών, τα οποία δημιουργούν ζημιές στα αποτελέσματα τους και ελλείματα στις ταμειακές ροές τους. Οι μέτοχοι αναλαμβάνουν στις ομάδες να καλύψουν

αυτά τα ελλείματα, γεγονός που τις κάνει πλήρως εξαρτώμενες από τους μετόχους τους και επιρρεπείς σε έκτακτα γεγονότα οικονομικής σημασίας (π.χ. Covid-19).

Με βάση τα στοιχεία αυτής της έρευνας, μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν επιπλέον να εξετάσουν την επίδραση που είχε ο κανονισμός σε ότι αφορά τους αγωνιστικούς στόχους της ομάδας, δηλαδή κατά πόσο η προσπάθεια για την εναρμόνιση και υιοθέτηση των ζητούμενων του κανονισμού την απομάκρυναν από τους αγωνιστικούς της στόχους ή και το αντίθετο, κατά πόσο η προσπάθεια για την επίτευξη των αγωνιστικών στόχων την απομάκρυνε από τους οικονομικούς στόχους του Financial Fair Play. Άλλες σχετικές εργασίες που θα μπορούσαν να γίνουν μελλοντικά, αφορούν τη μελέτη των αντίστοιχων στοιχείων των άλλων ελληνικών ομάδων που συμμετείχαν σε ευρωπαϊκές διοργανώσεις και είχαν υπαχθεί στην διαδικασία επιτήρησης της U.E.F.A. κατά την υπό εξέταση περίοδο έτσι ώστε να εξεταστεί η οικονομική επίδραση του Financial Fair Play στο ελληνικό ποδόσφαιρο.

Κλείνοντας αυτή την εργασία, θα θέλαμε να αναφερθεί ότι η U.E.F.A. αντιλαμβανόμενη τις αλλαγές που γίνονται σε παγκόσμιο οικονομικό επίπεδο και ότι, σε ποδοσφαιρικές αγορές όπως είναι η ελληνική ο κανονισμός αδειοδότησης δημιουργεί κάποια μορφή αδικία και ότι σε περιπτώσεις έκτακτων οικονομικών γεγονότων δεν μπορούν να αντιδράσουν όλες οι ομάδες με τον ίδιο ρυθμό, αναθεώρησε τον κανονισμό αδειοδότησης ομάδων καταργώντας την έννοια του Financial fair Play και εισάγοντας την έννοια «Sustainability» (οικονομική σταθερότητα) που είναι το τελικό ζητούμενο στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο. Στον νέο κανονισμό επαυξάνονται οι απαιτήσεις Επιτήρησης προσθέτοντας τον Έλεγχο Κόστους (“Cost Control Requirements”) στις ομάδες που μετέχουν στα Group Stage των Ευρωπαϊκών διοργανώσεων όπου εξετάζεται η αναλογία του «Κόστους Ομάδας» (“Squad cost ratio”), ενώ στη θέση του «Break Even requirement» έχουμε το «Financial Sustainability» (οικονομική σταθερότητα) των Ομάδων όπου το ζητούμενο είναι τα «αποδεκτά Ποδοσφαιρικά Κέρδη να είναι στα όρια της αποδεκτής διαφοράς» και η κάλυψη των ελλειμμάτων από τους μετόχους και Συνδεδεμένα μέρη αυξάνονται σε € 60 εκ, τα οποία αυξάνονται ανάλογα με την επίδοση της ομάδας σε ότι αφορά οικονομικούς στόχους και την επιβράβευση της για την εναρμόνιση με τον κανονισμό (άρθρο 87.3, Annex J U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL SUSTAINABILITY REGULATIONS -Edition 2022).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aceró, I., Serrano, R., & Dimitropoulos, P. (2017). Ownership structure and financial performance in European football. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 17(3), σσ. 511 - 523.
- Ascari, G., & Gagnepain, P. (2006). Spanish Football. *Journal of Sports Economics*, 7(1), σσ. 76 – 89.
- Barajas, A., & Rodríguez, P. (2010). Spanish Football Clubs Finances: Crisis and Player Salaries. *International journal of sport finance*, 5(1), σσ. 52 - 66.
- Barros, C. P., & Leach, S. (2006). Performance evaluation of the English Premier Football League with data envelopment analysis. *Applied Economics*, 38(12), σσ. 1449 - 1458.
- Barros, C. P., Assaf, A., & Sá-Earp, F. (2010). Brazilian Football League Technical Efficiency: A Simar and Wilson Approach. *Journal of Sports Economics*, 11(6), σσ. 641 - 651.
- Chelmis, E., Niklis, D., Baourakis, G., & Zopounidis, C. (2017). Multicriteria evaluation of football clubs: the Greek Superleague. *Operational Research*.
- Dimitropoulos, P. (2016). Audit Selection in the European Football Industry under Union of European Football Associations Financial Fair Play. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 6(3), σσ. 901 - 906.
- Dimitropoulos, P., & Koronios, K. (2018). Earnings Persistence of European Football Clubs under UEFA's FFP. *International Journal of Financial Studies*, 6(43), σσ. 1 - 15.
- Dimitropoulos, P., Leventis, S., & Dedoulis, E. (2016). Managing the European football industry: UEFA's regulatory intervention and the impact on accounting quality. *European Sport Management Quarterly*, 16(4), σσ. 459 - 486.
- Dimitropoulos, P., & Scafarto, V. (2019). The impact of UEFA financial fair play on player expenditures, sporting success and financial performance: evidence from the Italian top league. *European Sport Management Quarterly*.
- Peeters, T., & Szymanski, S. (2014). Financial Fair Play in European Football. *Economic Policy*, 29(78), σσ. 343 - 390.
- Pradhan, S., Boyukaslan, A., & Ecer, F. (2016). Applying Grey Relational Analysis To Italian Football Clubs: A Measurement of the Financial Performance of Serie A Teams. *International Review of Economics and Management*, 4(4), σσ. 1 - 19.
- Procházka, D. (2012). Financial Conditions and Transparency of the Czech Professional Football Clubs. *Prague Economic Papers*, 4(1), σσ. 504 - 521.

- Sakinc, I., Acikalin, S., & Soyguden, A. (2017). Evaluation of the Relationship between Financial Performance and Sport Success in European Football. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(1), σσ. 16 - 22.
- Sendy, S., Soepriyanto, G., & Sari, N. (2014). Analysis of The Implementation of UEFA Financial Fair Play: A Case Study on Arsenal and Machester United Football Club. *Binus Business Review*, 5(1), σσ. 123 - 136.
- Signori, Andrea (A.A. 2019/2020) The Financial Fair Play: Impact, strengths and weaknesses of the European football regulation. Tesi di Laurea in Financial reporting and performance measurement, Luiss Guido Carli, relatore Francesco Paolone, pp. 124. [Master's Degree Thesis] σσ. 99-101.
- Αγαπαλίδης, Σ. (2012). Χρηματοοικονομική Ανάλυση και Εξυγίανση Ποδοσφαιρικής Ανώνυμου Εταιρίας. *Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Ευρωπαϊκό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα.*
- Δούγκας Κ. (2020). Οικονομικές και Αθλητικές Επιδόσεις, και η Επίδραση του F.F.P. στους Ελληνικούς Ποδοσφαιρικούς συλλόγους. *Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Αθλητισμού, Οικονομική Διαχείριση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων,* σσ. 42-44.
- Λεβέντης, Σ. (2013). Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων της ΠΑΕ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ. *Πτυχιακή Εργασία, ΤΕΙ Πειραιά, Τμήμα Λογιστικής, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Αθήνα.*
- Μανουσάκη, Μ. (2012). Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και Διερεύνηση της Βιωσιμότητας της ΠΑΕ ΟΦΗ Περίοδου 2006-2011. *Διπλωματική Εργασία, ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Λογιστικής, Ηράκλειο, Κρήτη.*
- Τούσιας, Β. (2016). Συγκριτική Αξιολόγηση Μεταξύ των Ελληνικών και των Αγγλικών Επαγγελματικών Ποδοσφαιρικών Εταιριών. *Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων, Θεσσαλονίκη*
- Χέλμης, Ε. (2015). Πολυκριτήρια Ανάλυση και Οικονομική Αξιολόγηση των Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιρειών (Π.Α.Ε.). *Διπλωματική Εργασία, Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης*
- Φερχάγκεν Χ. (2021). Οικονομοτεχνική Ανάλυση της F.C. Barcelona 2016-2020. *Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Αθλητισμού, Οικονομική Διαχείριση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων,* σσ. 75 – 77.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

https://editorial.uefa.com/resources/0272-14590f2f00c0-82b3fea894d6-1000/compliance_and_investigation_bulletin_2021.pdf

https://editorial.uefa.com/resources/025b-0f8430745467-4b1751e53610-1000/uefa_compliance_and_investigation_activity_report_2017_2019.pdf

<https://www.pao.gr/history/events/>

<https://www.pao.gr/history/european-history/>

<https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/club-financial-controlling-body/>

<https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/financial-sustainability/>

https://editorial.uefa.com/resources/0272-145b03c04a9e-26dc16d0c545-1000/master_bm_high_res_20220203104923.pdf (Benchmarking report)

<https://documents.uefa.com/v/u/tiwZWPkjhpinhLndT5sc9A> (Procedural rules governing the UEFA Club Financial Control Body - Edition 2019)

<https://www.uefa.com/insideuefa/protecting-the-game/club-financial-controlling-body/updates/025f-0fca3a0a7d63-5e976f8bfd2d-1000--cfcf-adjudicatory-chamber-renders-decision-in-olympique-de/>

<https://www.uefa.com/insideuefa/mediaservices/mediareleases/news/0279-1603e68faca4-8a20edf89532-1000--the-cfcb-first-chamber-finalises-the-monitoring-of-clubs-hav/>

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B5%CF%86%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF_%CE%AD%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CF%87%CE%BF%CE%B9_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%AF%CE%B1_COVID-19

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%BF%CE%B4%CF%8C%CF%83%CF%86%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%BF>

KANONISMOI ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΟΜΑΔΩΝ U.E.F.A.

U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.1

U.E.F.A. CLUB LICENSING SYSTEM MANUAL V.2 -Edition 2005

U.E.F.A. CLUB LICENSING REGULATIONS-Edition 2008

U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2010

U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS-Edition 2012

U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS -Edition 2015

U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL FAIR PLAY REGULATIONS -Edition 2018

U.E.F.A. CLUB LICENSING AND FINANCIAL SUSTAINABILITY REGULATIONS - Edition 2022

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ U.E.F.A.

U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2017-2019

U.E.F.A. Club Licensing and Financial Fair Play Bulletin 2019, Compliance and Investigation Activity Report 2019-2021

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 48 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2013 έως 30η Ιουνίου 2014

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2014 έως 30η Ιουνίου 2015

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2015 έως 30η Ιουνίου 2016

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2016 έως 30η Ιουνίου 2017

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2017 έως 30η Ιουνίου 2018

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2017 έως 30η Ιουνίου 2018

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2018 έως 30η Ιουνίου 2019

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2019 έως 30η Ιουνίου 2020

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση το άρθρο 47 του αναθεωρημένου Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων της Ε.Π.Ο. για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2020 έως 30η Ιουνίου 2021

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ με βάση τον Κανονισμό της UEFA «Club Licensing and Financial Sustainability Regulation» (Edition 2022) για τη χρήση από 1η Ιουλίου 2021 έως 30η Ιουνίου 2022

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε. ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 30/08/2012

Στοιχεία – Πίνακα Εισφορών Μετοχικού Κεφαλαίου (Break Even Contributions) περιόδου 01/07/2012 – 30/06/2022

Στοιχεία – Πίνακα Προσαρμογών Financial Fair Play περιόδου 01/07/2012 – 30/06/2022

Στοιχεία – Πίνακα Σχετικών Εσόδων και Σχετικών Εξόδων Financial Fair Play περιόδου 01/07/2012 – 30/06/2022

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Οικονομικά στοιχεία Παναθηναϊκός Α.Ο. Π.Α.Ε. χρήσεων 2012-2013 έως 2021-2022

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε										
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων										
Ποσά σε € '	<u>2021- 2022</u>	<u>2020- 2021</u>	<u>2019- 2020</u>	<u>2018- 2019</u>	<u>2017- 2018</u>	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>	<u>2014- 2015</u>	<u>2013- 2014</u>	<u>2012-2013</u>
Έσοδα από εισιτήρια	1.464.537	0	1.018.194	1.558.948	1.605.606	1.749.910	1.639.213	1.774.475	1.936.567	3.064.348
Χορηγίες και διαφημίσεις	6.432.317	8.838.923	6.687.932	3.455.130	4.168.142	4.659.312	3.710.593	5.385.288	5.730.176	6.277.618
Δικαιώματα αναμετάδοσης	4.903.130	2.812.182	2.661.818	5.004.000	3.232.782	3.902.593	4.123.329	5.449.692	4.024.759	3.917.847
Εμπορικά	3.137.029	302.564	321.137	640.082	1.843.757	1.757.721	1.578.616	2.373.342	2.358.804	1.739.275
Άλληλεγγύη UEFA και χρηματικά έπαθλα	417.100	333.110	377.088	622.602	507.280	5.012.718	753.426	3.307.429	0	6.273.428
Λοιπά λειτουργικά έσοδα	2.731.449	843.579	1.460.344	3.056.551	2.290.713	2.095.057	1.931.231	688.878	5.722.128	12.739.678
Λειτουργικά Έσοδα	19.085.562	13.130.359	12.526.513	14.337.313	13.648.279	19.177.312	13.736.407	18.979.103	19.772.435	34.012.195
Κόστος πωλήσεων / υλικών	-953.453	-861.673	-770.904	-377.715	-396.912	-809.654	-854.172	1.943.129	1.172.641	-704.355
Αμοιβές ποδοσφαιρικού και λοιπές δαπάνες	21.305.569	13.476.588	11.923.556	8.477.124	14.979.997	24.178.027	12.901.211	11.852.578	15.509.623	23.333.749
Απομείωση και απόσβεση	1.007.885	-475.315	-432.380	0	0	-18.309	-27.306	0	-22.827	-123.047
Απομείωση παγίων περιουσιακών στοιχείων	-14.876	-360.938	-432.752	-398.031	-279.781	-194.871	-133.897	-144.659	-94.321	-186.830
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	8.590.973	5.259.900	4.401.624	7.242.736	11.124.888	15.185.008	10.814.695	13.314.136	9.896.167	12.767.515
Λειτουργικά έξοδα	31.872.756	20.434.413	17.961.216	16.495.606	26.781.578	40.385.870	24.731.281	27.254.502	26.695.580	37.115.496
Κέρδη / (ζημιές) από λειτουργικά αποτελέσματα	12.787.194	7.304.054	5.434.703	2.158.292	13.133.299	21.208.558	10.994.874	8.275.399	6.923.145	-3.103.301
Κέρδη / ζημιές κατά την διάθεση περιουσιακών στοιχείων	-50.183	964	0	41.852	-771.254	150	16.927	496	4.295	940
Κέρδος/(ζημία) από πώληση άλλων περιουσιακών στοιχείων - ποδοσφαιριστές	1.286.929	728.383	-994.024	932.204	-104.479	2.441.429	500.212	1.360.368	2.111.537	-4.723.558
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	165.252	0	0	6	388.931	491.671	212.603	2.595.457	1.606.656	669.363
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	-268.950	-512.384	-594.016	1.132.822	1.763.041	2.544.962	2.391.392	2.618.808	1.652.986	-840.871
Δαπάνες φορολογικές	9.319	62.651	-403.844	-65.044	-595.047	2.507.464	1.271.711	-97.983	633.834	1.243.983
Λοιπά έσοδα						0	0	0	955	1.754.277

Λοιπά έξοδα					0	0	0	-963.169	-470	
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων	14.218.685	7.024.440	7.426.586	2.382.097	15.978.189	28.210.593	11.384.812	7.035.869	5.182.025	-4.999.636
Φόρος εισοδήματος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Αναβαλλόμενος Φόρος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Κέρδη /Ζημίες) μετά από φόρους	14.218.685	7.024.440	7.426.586	2.382.097	15.978.189	28.210.593	11.384.812	7.035.869	5.182.025	-4.999.636

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων

Ποσά σε € '

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	30.06.22	30.06.21	30.06.20	30.06.19	30.06.18	30.06.17	30.06.16	30.06.15	30.06.14	30.6.13
Κυκλοφοριακά Περιουσιακά Στοιχεία										
Μετρητά και ταμειακά ισοδύναμα	2.014.187	593.828	332.113	105.296	438.586	102.737	798.527	153.461	316.316	510.521
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών	100.000	65.491	56.363	104.581	1.041.250	3.117.147	570.192	1.029.910	1.241.410	1.751.410
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από όμιλο οντοτήτων και συνδεδεμένα μέρη	256.631	32.737	12.706	0	0	117.111	1.612.866	0	0	73.546
Λογαριασμοί εισπρακτέοι - Λοιπά	2.046.780	4.456.094	3.462.196	2.065.043	4.806.839	8.841.312	10.030.018	8.616.401	8.916.134	7.042.586
Αποθέματα	105.934	98.675	80.419	71.912	134.812	165.063	90.416	178.236	668.381	279.603
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	841.914	1.706.725	646.139	213.261	808.836	94.506	406.799	865.613	1.093.076	738
Σύνολο	5.365.445	6.953.550	4.589.937	2.560.094	7.230.322	12.437.876	13.508.818	10.843.620	12.235.317	9.658.404
Μη Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού										
Πάγια ενσώματα στοιχεία ενεργητικού	9.507.790	8.192.604	8.418.857	6.117.184	6.388.578	7.470.233	5.735.172	6.131.561	5.444.273	4.954.754
Επενδύσεις σε ακίνητα	0	0	0	0	0	3.080.524	5.960.000	6.060.000	7.500.000	6.900.000
Άυλα περιουσιακά στοιχεία - Ποδοσφαιριστές	2.185.128	1.076.854	217.440	461.344	716.765	2.326.541	2.869.991	647.434	757.704	2.295.124
Άυλα περιουσιακά στοιχεία - Λοιπά	816.881	9.008	17.601	13.800	20.371	445.304	611.946	626.371	628.217	683.068
Λογαριασμοί εισπρακτέοι από μετεγγραφές ποδοσφαιριστών	0	0	0	0	15.000	22.500	1.085.369	0	995.000	0
Φορολογικά περιουσιακά στοιχεία	0	0	1.249	0	0	544.081	3.051.545	1.779.834	1.877.817	1.243.983
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	75.542	76.838	75.866	611.695	880.773	905.576	900.947	899.560	326.309	315.873
Σύνολο	12.585.342	9.355.304	8.731.013	7.204.023	8.021.487	14.794.759	20.214.970	16.144.761	17.529.321	16.392.803
	17.950.787	16.308.854	13.320.950	9.764.117	15.251.809	27.232.635	33.723.789	26.988.381	29.764.638	26.051.207

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Τραπεζικά δάνεια	0	0	0	0	7.812.965	9.601.234	9.025.197	8.318.734	8.986.107	4.805.018
Λογαριασμοί πληρωτέοι σχετικοί με μετεγγραφές ποδοσφαιριστών	1.436.396	2.226.653	2.060.872	2.457.917	3.861.722	2.877.473	2.073.578	1.591.647	1.514.284	3.082.689
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε όμιλο οντοτήτων και συνδεδεμένα μέρη	675.138	625.013	1.024.108	2.199.424	2.790.598	4.303.500	50.785	123.490	0	1.966.912
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε εργαζόμενους	794.235	2.562.833	1.631.688	4.502.671	6.483.017	4.103.382	3.180.354	1.625.335	524.675	3.631.364
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε φορολογικές αρχές/φορείς κοινωνικής ασφάλισης	7.098.744	11.160.633	6.556.144	3.233.339	4.881.374	4.764.282	4.318.705	2.803.568	5.534.394	4.522.064
Λοιποί τρέχοντες λογαριασμοί	4.932.521	5.151.848	6.638.406	7.162.161	16.968.086	17.134.578	6.220.996	10.306.938	12.715.077	11.498.152
Συσσωρεύσεις και Μελλοντικά Έσοδα	2.496.066	1.226.751	406.465	234.555	1.492.666	2.847.700	2.521.857	**	**	**
Σύνολο	17.433.099	22.953.732	18.317.682	19.790.065	44.290.427	45.632.150	27.391.473	24.769.713	29.274.538	29.506.199
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις										
Τραπεζικά και άλλα δάνεια	0	0	0	0	0	5.870.097	8.540.628	6.358.117	6.263.958	2.935.055
Λογαριασμοί πληρωτέοι σχετικοί με μετεγγραφές ποδοσφαιριστών	0	0	0	62.500	195.942	137.381	306.763	0	0	0
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε όμιλο οντοτήτων και συνδεδεμένα μέρη	1.861.293	2.083.352	2.287.783	0	0	0	0	0	0	0
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε εργαζόμενους	0	171.030	80.000	182.054	327.124	397.999	859.665	1.442.558	1.792.367	266.606
Λογαριασμοί πληρωτέοι σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης/φορολογικές αρχές	7.270.914	833.039	1.511.994	2.114.533	2.649.255	4.164.798	4.697.301	3.830.921	1.704.448	3.173.357
Λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις	463.806	458.543	520.258	115.776	50.966	0	0	0	0	0
Προβλέψεις	559.788	518.628	550.755	1.628.438	1.832.112	1.644.758	2.144.356	1.347.776	1.021.872	1.681.173
Άλλες υποχρεώσεις	2.412.300	2.661.826	4.584.253	4.932.006	540.164	558.322	789.253	410.917	1.126.873	0
Σύνολο	12.568.100	6.726.418	9.535.043	9.035.307	5.595.563	12.773.356	17.337.965	13.390.290	11.909.517	8.056.190
Σύνολο Υποχρεώσεων	30.001.199	29.680.149	27.852.726	28.825.372	49.885.989	58.405.506	44.729.438	38.160.003	41.184.055	37.562.390
Ίδια Κεφάλαια										
Μετοχικό κεφάλαιο	92.904.980	85.227.648	77.356.648	66.880.648	38.654.557	36.401.065	51.333.309	37.310.106	32.354.594	32.375.476
Αποτελέσματα Εις Νέον	115.544.711	101.502.157	94.477.718	87.051.132	84.669.034	68.758.435	64.361.248	52.976.436	45.940.567	48.981.025
Λοιπά αποθεματικά	10.589.319	2.903.214	2.589.294	1.109.228	11.380.297	1.184.499	2.022.290	4.494.707	2.166.555	5.094.367
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	12.050.412	13.371.295	14.531.776	19.061.256	34.634.180	31.172.871	11.005.649	11.171.623	11.419.418	11.511.183
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	17.950.787	16.308.854	13.320.950	9.764.117	15.251.809	27.232.635	33.723.789	26.988.380	29.764.638	26.051.207

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ με βάση το άρθρο 47 του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων

Ποσά σε € '	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013
<u>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες</u>										
Έσοδα από εισιτήρια	3.384.459	-	1.223.422	1.804.185	1.285.303	1.605.362	2.255.275	1.207.570	2.477.804	3.561.516
Έσοδα από χορηγία και διαφήμιση	5.349.779	8.699.040	4.592.101	2.939.651	3.526.158	5.982.386	2.631.205	4.140.435	5.192.996	2.734.464
Έσοδα από δικαιώματα αναμετάδοσης	10.371.851	3.349.281	2.401.444	1.893.008	2.850.684	4.400.441	5.324.460	6.000.345	4.886.116	4.574.175
Έσοδα από εμπορικές δραστηριότητες	473.333	248.454	416.718	1.697.254	1.992.761	2.190.655	1.985.095	2.566.861	2.026.410	674.271
Έσοδα από Αλληλεγγύη UEFA	415.504	273.989	308.710	494.355	576.040	4.230.720	753.426	2.432.235	-	6.266.559
Έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις	37.599	1.598.007	81.615	-	-	-	-	-	-	-
Έσοδα από λοιπές λειτουργικές δραστηριότητες	197.997	161.894	171.517	579.871	370.244	2.333.917	488.708	546.347	2.247.592	3.750
Πληρωμές σε προμηθευτές για αγαθά και υπηρεσίες	-3.258.889	-2.310.530	-997.157	-1.772.299	-3.601.615	-4.178.605	-6.494.094	-6.329.351	-5.258.357	-4.749.127
Πληρωμές προς και για λογαριασμό εργαζομένων	-17.862.148	-12.563.445	-11.239.093	-10.031.976	-8.092.804	-16.539.312	-9.042.980	-12.732.799	-14.564.701	-12.570.744
Πληρωμές σε σχέση με άλλες λειτουργικές δαπάνες.	-10.879.068	-3.664.640	-7.104.154	-4.940.256	-5.842.161	-6.582.183	-7.652.008	-7.001.161	-7.684.392	-8.359.228
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	-11.769.583	-4.207.950	-10.144.877	-7.336.208	-6.935.390	-6.556.618	-9.750.912	-9.169.517	-10.676.532	-7.864.366
Φορολογία (β)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες</u>										
Έσοδα από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	430	1.558	-	-	-	72	-	15.105	17.864	-
Έξοδα για απόκτηση ενσώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	-402	0	-817	-580	0	-157.063	-169.190	-451.964	-656.440	-19.369
Έσοδα-Έξοδα από απόκτηση ποδοσφαιριστών	-3.105.205	-990.028	-1.585.489	-1.066.599	4.190.393	-2.090.189	-1.667.977	2.180.679	658.969	-520.639
Έσοδα για κτήση λοιπών μακρ/μων περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-	-	-	-	3.074	14.532	2.520
Έξοδα από λοιπές επενδυτικές δραστηριότητες	-	-	-	-	227	-	-	-175.640	-	-4.800
Λοιπές Ταμειακές Ροές	-	-	-	-	-	8	32	85	250	41.624
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (γ)	-3.105.178	-988.470	-1.586.306	-1.067.179	4.190.620	-2.247.172	-1.837.135	1.571.339	35.175	-500.665

Ταμειακές ροές
από χρηματικές
δραστηριότητες

Έξοδα σχετικά με πληρωμή τόκων δανείων	-	-	-	-	-	-	-	-	-776.532	-731.688
Έξοδα σχετικά με αποπληρωμή ποσών δανείων	-	-	-	-6.841.989	-6.477.212	-10.667.945	-6.329.618	-11.447.198	-7.533.937	-8.823.657
Έσοδα από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου / ιδίων κεφαλαίων	16.293.000	5.908.000	11.958.000	15.070.589	4.094.330	9.312.165	10.255.000	8.835.493	1.701.601	2.498.859
Εισροές από Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα	-	-	-	-	-	7.411.281	8.207.731	9.697.029	15.001.885	11.809.024
Μερίσματα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μετρητά από δανειστές – μετόχους & συνδεδεμένο μέρος	0	-449.867	0	-	5.463.501	2.052.500	100.000	350.000	2.054.135	1.921.908
Μετρητά (πληρωμές) σε δανειστές – μετόχους & συνδεδεμένο μέρος	-	-	-	-158.502	-	-	-	-	-	-1.619.501
Λοιπές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.519.862
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (δ)	16.293.000	5.458.133	11.958.000	8.070.098	3.080.619	8.108.001	12.233.113	7.435.324	10.447.152	8.574.807
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α) + (β) + (γ) + (δ)	1.418.240	261.714	226.817	-333.290	335.849	-695.790	645.066	-162.855	-194.205	209.777
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	595.947	332.113	105.296	438.586	102.737	798.527	153.461	316.316	510.521	300.744
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	2.014.187	593.827	332.113	105.296	438.586	102.737	798.527	153.461	316.316	510.521

Πινακες από Παναθηναϊκος Α.Ο. Π.Α.Ε.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε.-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ

**Πίνακας Εισφορών Μετοχικού Κεφαλαίου από Μετόχους και Συνδεδεμένα Μέρη
Βάσει του Παραρτήματος Χ του Κανονισμού Αδειοδότησης Ομάδων**

	2021- 2022	2020- 2021	2019- 2020	2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013
Εισφορές Μετόχων & Συνδεδεμένα Μέρη	16.293	5.908	11.958	15.071	17.006	8.881	14.023	2.217	10.941	2.499
Ποσά σε χιλ €	16.293	5.908	11.958	15.071	17.006	8.881	14.023	2.217	10.941	2.499

	ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ										
	<u>Πίνακας ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ 2013 -2022</u>										
	2021- 2022	2020- 2021	2019- 2020	2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	ΣΥΝΟΛΟ
Συνολικές Προσαρμογές Ισοσκελισμού Εσόδων-Εξόδων (Total Break-even adjustments)	1.933	981	1.910	1.548	2.829	6.998	278	2.761	-9	-5.921	13.308

Ποσά σε χιλ €

	ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Α.Ο. Π.Α.Ε - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΜΙΛΟΥ										
	<u>ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ -ΕΞΟΔΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ 2013 - 2022</u>										
	2021- 2022	2020- 2021	2019- 2020	2018- 2019	2017- 2018	2016- 2017	2015- 2016	2014- 2015	2013- 2014	2012- 2013	ΣΥΝΟΛΟ
Σχετικά Έσοδα (Relevant Income)	19.146	14.543	12.527	14.659	14.036	19.919	15.910	23.420	24.960	30.556	189.676
Σχετικά Έξοδα (Relevant Expenses)	- 31.432	- 20.586	- 18.044	- 15.493	- 27.185	- 41.131	- 27.017	- 27.695	- 30.151	- 41.477	-280.211

Δήλωση συναίνεσης Φορέα

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗΣ

Της Ποδοσφαιρικής Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ – Ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία»

Δια της παρούσης, η ποδοσφαιρική ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ – Ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρεία» δηλώνει ότι συναινεί στη χρήση οικονομικών και εταιρικών στοιχείων της από την κ. Έλλη Τζαχρήστου του Χρήστου και της Βιργινίας-Ρέας, κάτοχο του ΑΔΤ ΑΙ103119 με ΑΦΜ 102864231 για ακαδημαϊκούς σκοπούς στο πλαίσιο εκπόνησης και παρουσίασης της απαραίτητης για την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών της σπουδών με τίτλο “ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ” στο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, μεταπτυχιακής εργασίας της με θέμα «Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ FINANCIAL FAIRPLAY ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ: CASE STUDY ΤΗΣ Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ».

Αθήνα, 24.03.2022

Για την Π.Α.Ε. ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ,

Εμμανουήλ Μαυροκουκουλάκης
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

Πίνακας Αριθμοδεικτών Ρευστότητας & Διαρθρωτικής Ισορροπίας

1. ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

		30.06.2022		30.06.2021		30.06.2020		30.06.2019		30.06.2018		30.06.2017		30.06.2016		30.06.2015		30.06.2014		30.6.2013	
Γενικής Ρευστότητας	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	5.365	0,3 1	6.953	0,3 0	4.589	0,2 5	2.560	0,1 3	7.230	0,1 6	12.43 7	0,2 7	13.50 8	0,4 9	10.84 3.620	0,4 4	12.23 5.317	0,4 2	9.658. 404	0,3 3
	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.43 3		22.95 3		18.31 7		19.79 0		44.29 0		45.63 2		27.39 1		24.76 9.713		29.27 4.538		29.50 6.199	

		30.06.2022		30.06.2021		30.06.2020		30.06.2019		30.06.2018		30.06.2017		30.06.2016		30.06.2015		30.06.2014		30.6.2013	
Ταμειακής Ρευστότητας	Διαθέσιμα	2.014	0,1 155	593	0,0 259	332	0,0 181	105	0,0 05 3	438	0,0 099	102	0,0 023	798	0,0 292	153	0,0 062	316	0,0 108	510	0,0 17 3
	Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	17.43 3		22.95 3		18.31 7		19.79 0		44.29 0		45.63 2		27.39 1		24.76 9		29.27 4		29.50 6	

2. ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗΣ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑΣ

		30.06.2022		30.06.2021		30.06.2020		30.06.2019		30.06.2018		30.06.2017		30.06.2016		30.06.2015		30.06.2014		30.6.2013	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό προς Σύνολο Υποχρεώσεων	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	5.365	17,88 %	6.953	23,43 %	4.589	16,48 %	2.560	8,8 8%	7.230	14,49 %	12.43 7	21,30 %	13.50 8	30,20 %	10.84 3	28,42 %	12.23 5	29,71 %	9.658	25,71 %
	Σύνολο Υποχρεώσεων	30.00 1		29.68 0		27.85 2		28.82 5		49.88 5		58.40 5		44.72 9		38.16 0		41.18 4		37.56 2	

		30.06.2022		30.06.2021		30.06.2020		30.06.2019		30.06.2018		30.06.2017		30.06.2016		30.06.2015		30.06.2014		30.6.2013	
Ίδια Κεφάλαια προς Σύνολο Κεφαλαίων	Ίδια Κεφάλαια	12.05 0		13.37 1		14.53 1		19.06 1		34.63 4		31.17 2		11.00 5		11.17 1		11.41 9		11.51 1	
	Συνολικά Κεφάλαια	17.95 0	0,6 7	16.30 8	0,8 2	13.32 0	1,0 9	9.764	1,9 5	15.25 1	2,2 7	27.23 2	1,1 4	33.72 3	0,3 3	26.98 8	0,4 1	29.76 4	0,3 8	26.05 1	0,4 4